

308382

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. I.

సంపుటము. ౧.

చెన్న పట్టణము 1915 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 5 తేది శుక్రవారము
ఆనందనామ సంవత్సర మాఖ బహుళ పంచమి గి.

No.286

సంచిక ౨౮౬

కస్తూరి.

వివర్ణములకు, కలరాకు, నందికి, బాలింతోగములకు, బాలములకు, చిన్న బిడ్డల బబ్బలకు పుష్టికి కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారము కన్న రియమగుటచేతను నరసర సమయములందు దొరకుట చుస్తరము. మాడిపోయిందలి కస్తూరియందలితర వదార్థము చేవియును జేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతావు నుండి కొనివారల కీవిషయము తెలిసియున్నది. కొనని వారొకసారి పరీక్షించిన నిజము తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన కఫి కస్తూరిని గొని పోవలెను. తులం 1-కి రూ. 30-0-0

అదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

గోరోజనము

తులం 1 కి రూ. 5-8-0

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి 0-2-0. 12-కి రూ. 1-2-0

ఈ దంతచూరముతో

ముట్టవలన చిగుళ్లు

గట్టిపడును. చిగుళ్ళ

నుండి రక్తము ప్ర

వించకుండును. నో

టిదుర్గంధము నేక

యుండును. పండ్లు

ముత్యముల వలె

తెల్లగా నుండును.

అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడు చున్నది. సర్వ

సామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి

యద్ధ చరిత్రము

సంవత్సరాదిసంచిక!

సంవత్సరాదిసంచిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదిసంచిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసంచికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ సైన్యసేవ, ప్రాచీనతీచి, దేశ చరిత్ర, నవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హిసాబుత్వద్ధరణము, యోగనిద్ర, ధీరాధాన, మహమ్మదు, ఈశ్వరమీమాంస, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమువలె ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము సంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసంగ్రామచరిత్రము సయిత మిక్రిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మని, ఫ్రాన్సు, రుష్యా, ఇంగ్లాడు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యద్ధ పూర్వములు, వాటిపటములు; 4 భిన్నరాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గగుల్ఫ నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల ఫిరంగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంతుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యద్ధప్రదేశముల యద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను దెలుపు 400 పటములు దీనియందు బ్రచురింపబడి యాంధ్రప్రచురణములంద పూర్వముగ నుండగలదు. పెద్దయాక్రమియందు 300 పుటలకు వినియోగించును. రాక్షసనామ సంవత్సర పంచాంగము చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినను,

ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	వెల	0	8	0
అర్ధసంవత్సర	"	0	12	0
అంధివారపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కిమాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఖర్చులు వేరుగ వసూలుచేయబడును.

యద్ధచరిత్రసంచికను బడయగోరువా రిప్పటినుండియును (చందాదారులును కానివారును) దరఖాస్తులను బంపుకొనుట యుచితము. ఆలస్యమైన యాశాభంగము కలుగ వచ్చును. దిన వారపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రతులుమాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-3-0 అణాలు మాత్రమే.

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల బాపును.

పార్శ్వపునొప్పుల బారధోలును. పోట్లపోగొట్టును.

వనమూలికలచే హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషచీటి మాచికొనిన మోసము గలుగదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి లేక, 6, 7, తంబు శెట్టివీధి, చెన్న పట్నం

అత్తలకర్పాటమున కోర్వని

కోడండ్ర ప్రలాపము.

మేమిదివఱలో వైపు ప్రకమును ప్రతిపలుంబము నందు నుండునటుల పంచికెట్టుటకై ఒక్క అణా తపాల దిల్లను పంపువారి వచితముగా పంపుదుమని ప్రమరించి యుంటిమి. బీదసాదలకు కష్టమైయుండుటచేత అణా దిల్లను పంపువారికి ఈ జనవరి 31 తేదీవఱకు ఉచితముగా పంపుదుము. ఈతరుణమునకృధాభేయభదు. విరోపియా యద్ధచరిత్రమునకై జనవరి 31 లోపుగ వేరును రిజిస్టరుచేసికొనువారికి ఒక్కొక్కభాగము తపాలఖర్చులతో 0-10-0 వు పంపుదుము. ఇది మాగుభాగములుగలది. కోడండ్రప్రలాపముతోడ యద్ధచరిత్ర ప్రకటనను, ఆర్థిక కార్యము పంపగల. అసరికపు ప్రకమును వెలిగదును

చిరునామా:- సుపీరియరు వాచ్ కంపెని. పోస్టుబాక్సు 167, నువరాన్

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథములు.

అర్కప్రకాశము.

సప్తమ గుచ్ఛము.

అర్కఖులను బోధించు చికిత్సాగ్రంథము.

ఇది అతిసులభమగు రీతిని ప్రతిమూలికనుండియు అర్కఖులుదీయు నుపాయములను ఆయుర్ఖులచే రోగసామాన్యమును, నివర్తింపజేయు పద్ధతులను, దెలుపుచున్నది. ఇందు బోధితములైన అర్కఖులు సామాన్యవైద్యుడు గూడ జేయుటకు తగియున్నది. ఇందు ఆయుర్వేద గ్రంథములయందు జేర్చినబడిన మూలికలే గాక యూనాని వైద్యమునకు సంబంధించిన మూలికలు గూడ గ్రహించబడి, ఆయుర్వేద పద్ధతులతో వానినిగూడదులు వివరింపబడినది.

ఆయుర్వేదజ్ఞులగు వారికిని, తదితరులగు కేవలసాధారణముగల వల్లెటూరి వైద్యులకును గూడ నిది మిగుల నుపయుక్తముగ నుండునని తలచి, యాంధ్రులకు సహకారికనుండునటుల దీనికి సరళముగ నొక వ్యాఖ్యను గూడ వ్రాసి ప్రచురించినాడను.

ఇందలి విషయముల ప్రాధాన్యతచూచిన పిదప దెలియగలదు.

మొదలు. 2-0-0.

1. మాధవనిదానము.	దూ. 8-0-0	6. వస్తీకర్మము.	దూ. 0-4-0
2. కథావద్యము.	,, 1-0-0	7. ఆయుర్వేదచరిత్రము.	,, 0-4-0
3. ఆయుర్వేదపరిభాష.	,, 1-8-0	8. భేషజ. కల్పము	,, 1-0-0
4. అగస్త్యవైద్యము.	,, 0-4-0	9. చరకసంహిత.	ఇది అచ్చునుండి 1915
5. శల్యశాస్త్రము.	,, 0-4-0	10. శుక్రత సంహిత.	వర్తమాన మొదటి భాగమున నుండును.

పోస్టేజీ పేరుగా నియ్యవలయును.

ప్రాంతాఫీస్:-
12, తంబు శెట్టి వీధి, వైద్యరత్న సండిత డి. గోపాలాచార్యు. ఏ.వి.యస్. ఏ.యం.బి
156, బ్రాడ్వే. 55, ఆచార్యుల వీధి,
ఆయుర్వేదాశ్రమం 1 జి. టి. మదరాస్.

మాతాశ్వత చందాదారులకు మాధవనిదానము, కథావద్యము మిగత గ్రంథములన్నియు రూపాయి 1 నాలుగంటా రేగింపి యియ్యబడును.

వనోపధి సారాపరిల్లా

ఇది దేహమునందుబుట్టు నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కిళ్ళి పోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడితంతువులకు పుష్టినిగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును.

ఒక సీసానుండును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుష్టు కు మండు.

ఇది చర్మమునుపూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారత మధువల్లి(త్రాగుటకు మంద) వాగవల్లితైలము పైపూతకు మంగు. ఈ రెండుకలిసి నెలరోజుకు సరిపోవు మందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి సావంత్, ౧౪౪. ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No, 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

వేంకటాధ్వరి కవిరచిత విశ్వగుణాదర్శము.

ఆంధ్రపద్య టీకాతాత్పర్య సహితము

ఇందుకు రచిన తెలుగు పద్యములు, టీక, తాత్పర్యము, ఇతిహాసములు, నిఘంటువులు, అలంకారములు, ప్రపంచాంగము. దేవరాజపండితులు వ్రాసిరి. ఇది భరతఖండమునందలి యాయా జాతులయూ, తెగలయూ, సంఘములయూ, గుణదోషములను గూర్చి సరిగిని వర్ణనాధోరణిని వివరించు గ్రంథము. అనగా వాయా లోకవృత్తియలను కవితామృతమున ప్రతిబింబితములు గావించి దాని వన్నెలచే చిన్నెలుగాఁ జూపునట్టి కృతి. ఈ కవికాముని పొంకముగా కృతాను విశ్వాకములనెడి రెండు గ్రంథములు ఆకాశ సంఘాతలై పోవునట్లు చిత్రించి వారు అచ్చటచ్చట సంఘరించుచువు అయా వస్తువులందు గ్రహించిన గుణదోషములను వెల్లడిచేయుచుండునట్లు రచించెను. లోకముననుండు వస్తువులన్నియు దోషములు క్రమశ్రేణిగా గుణైకప్రధానములు గావు. అయినను నానిచానికే దగినట్లు గుణమెక్కువగా నుండినట్లుయిన గుణవంతములగును; దోషములు మెండుగానుండిన దోషవంతములగును. కావున చక్కగ పరామర్శించి అందలి దోషములను పాటింపక గుణములనే గ్రహించి ఉజ్జీవింపెడు మార్గమున వెదకవలయును. ఇది చదివిన బ్రహ్మసంబధర్యంతముగల పెక్కువస్తువుల గుణదోషములు తెలియును. దీని వెల 2-8-0. దీనిని చక్కగ పరిశోధించి మేలైన కాగితములపై అచ్చివ్రించి మంచి కాలికోత్రెండుచేసి యున్నారము.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కంపెనీ,

ఆనందా ముద్రాలయము, బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఉష్ణమును కలిగించునట్టి, ఉడికించునట్టి అన్ని రకముల పూవులకును మదరాసు రాజధానిలోని అన్ని కంపెనీలకన్న మాకంపెనీ గొప్పదియై, నమ్మకమయినదియు నయ్యున్నది. ఇది మాకు ముఖ్యమయిన పనియగుటవలననే మాఖాతాదారులకు మిక్కిలి స్వల్పధరలకు మేము యివ్వగలిగియున్నాము. సర్వసాధారణములగు కొన్ని మాదిరిలను

No 100 (detachable) (శబ్దముగల, శబ్దము లేని) 2 బర్నరులు సహ యివ్వబడును. ఊరు బల్బెలందిరుగు పట్టి యున్నోగియు లకు కడు ముఖ్యము. టిక్ పెట్టె సహాయక

No 11 (detachable) చాలాబల్బులనుయొ సబ్బి ఎక్కువకాలం పనిజేయ గలిగినది. మిక్కిలి పొకడై గన్నది. టిక్ పెట్టె సహాయక. రూ. 9-8-0

నెం 45, 48 రు నూతనముగా తయారుచేయబడినది నెం 11 రు మాదిరిగానుండును. టిక్ పెట్టె సహాయక వెల రు 8. నెం. 200 పాకెట్ స్టాప్ చిన్నదియు చెయి ఇముడ్చు గలిగియు టిక్ పెట్టె సహాయక వెల రు. 5-8-0

కే. ఎస్. షిప్ జీ, 180/18 బ్రాడ్వే, మదరాసు, వర్తకులకు ప్రత్యేక ధరలు యివ్వబడును.

నల్లభీమ పాకశాస్త్రము.

ఇయ్యది డాక్టరు యిఫ్. టి. యస్. టి. గోపాలయ్య గారిచే దేవనాగరి భాషనుండి తర్జుమాచేయబడినది. 8 భాగములు కలవు. 1 భాగమునందు అనేకవిధములైన అన్నములు, ద్రాక్షాన్నములు, చేయకొనుముగలయ. 2 భాగముందు ఊరగాయలు పచ్చళ్లు కోశింబీరీలు ఇంకను భోజనమునకు కానుకైన అనేకపాకములు గలవు. భాగమునందు పిండివంటలుచేయు క్రమముగలదు. వేయెల, శిబిల్ పాకమునకు కావలసిన యాకర్తుగలదు. ప్రతియింట నుండతగినది.

240 పేజీలగ్రంథము. క్యాలికోత్రెండు ప్రతి 1-కి ధర 1-8-0; పోస్టు ఖర్చులుసహ 1-11-0. పగటియందు జేయివొక్కదినంబు చెప్పిన ప్రస్యాదేశపు పదలియొక్క వినోద కథలు.

240 పేజీలు. మేలుకాగితములు, క్యాలికోత్రెండు ప్రతి 1-కి ధర 1-4-0; పి. పి. ఖర్చుతో 1-8-0. రెండు ప్రతులు పోస్టుఖర్చుతో 8-0-0. మాలిగనము:-

స్టార్ వాచ్ అండ్ కంపెనీ
45 మల్లాసా హాలు వీధి, నుద్యోగం.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

సాము తిరుగ నీయబడును.

100 మాత్రలు గల సీసా రు. 2-0-0.

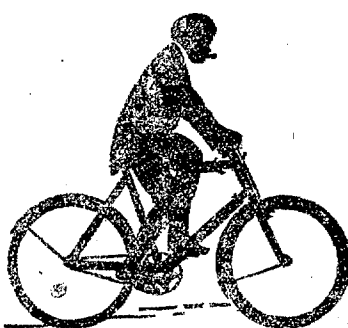
పోస్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

నమ్మకమయిన మందులు యింకను కలవు.

కేట్లాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవర్ అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

వాట్సన్ అండ్ కంపెనీ,

164, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

చెన్నపురి శాసనసభ.

చెన్నపురి లో సమావేశము.

ద్వితీయదినచర్య.

ఈనెల 3 వ తేది పగలు 11 గంటలకు మరల సీసభ యధాసామాన్య యధా ప్రకారముగ సమావేశమైనది.

గ్రామస్థల నిర్ధారణ విషయము.

ఈమొదటి తీర్మానమును గా॥ రామచంద్రరావుగారిటులు ప్రతిపాదించిరి. రాజధానిలో జన సంక్షేమములగుజిల్లాలలో గ్రామములలోని స్థలములను స్వంతదార్లనుండి కొనుగోలుచేసి గ్రామ కర్షణలనుజేర్చుటకు (2) గృహనిర్మాణ సహకారసంఘముల నేర్పరుచుటకు, ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమింపవలయును. ఈవిషయము 1912లో వెల్లూసారలు చర్చింపబడినది. 10 వేలరూపాయలు వ్యయముచేసి బీదలకు సహాయములను నిర్మించుటకు తీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది. గత సంవత్సరమున మరల కట్టి నూచనయే చేయబడినది. ఇప్పటికరకు చేయబడినదాకోగ్య గృహనిర్మాణము మాత్రమే. గృహనిర్మాణమున కట్టి ప్రోత్సాహము నొసంగబడియుండలేదు. గత సం॥ మీ విషయము చర్చింపబడినపుడు సహకారోద్యమ వ్యాపకమును కూలి నాలుగు శతావధి చేయుటయు బాధా నివారణోపాయములని గా॥ వేస్ట్రావయ్యగారును గా॥ పూ ఆర్థ్యగారును నుడిచిరి. దాని ననుసరించియే ఈతీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది. ఇంగ్లాండులో ప్రభుత్వమువారు బీదల కిట్టిసహాయ మొసంగుచున్నారు. ఈ దేశమున నిర్మాణమున కధికవిత్తము వెచ్చింపబడుచున్నది గాని నిర్మాణమున కట్టి సదుపాయమును చేయబడుట లేదు. సమర్థములను తొలగించుట మాత్రమేగాక నివాసయోగ్యములగు, నూతన గృహములను నిర్మించుట గూడ ప్రధానవిషయమే యగుచున్నది. బీదలగృహ నిర్మాణవ్యయమునందు చేయబడదగు గూడ నొక బుజముకాయదగునని ఇంగ్లాండులో నిర్దేశించబడినది. ఈ సంస్కరణమున ప్రజలకును ప్రభుత్వమువారికిని పురపాలక సంఘములవారి... మధ్య స్త్ర మొంతవర కుండదగు నను విషయముగూడ నాలోచింప దగినదిగా నున్నది. కాన పీని నన్నిటిని చర్చించుట కొక ప్రత్యేకాధికారి యవశ్యకమని నేను నుడిచివినని గా॥ రామచంద్ర రావుగారు వింటిరి. గా॥ కే. ఆర్. ౧ కృష్ణారావుగారు దీనినిబలపరచి నిర్మాణ విషయమున రెండు సూచనలుగలవు సులభముగా తీర్పు పడతులపై పాలకసంఘములకు ప్రభుత్వమువారు బుజ మొసంగి వారిని ప్రజాసంఘములకు సహాయము చేయునట్లనరించుట నిర్మాణసంఘములకు ప్రభుత్వమువారు ప్రోత్సాహ మొసంగుట యుక్తము గోదావరీ జిల్లా గ్రామములలో జనసమృద్ధి మధికముగనున్నది దానికొరకొక ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించి ననుగూడ ప్రయోజనమేమియును కలుగలేదుగాన ప్రభుత్వము వారి తీర్మానమును సామర్థాంతితో పరికింపగోరెదనని గా॥ కృష్ణారావుగారు నుడిచిరి.

ప్రభుత్వమువారి పక్షమున గా॥ కార్జ్యుగారిట్లు సమాధాన మొసంగిరి. ఇది చాల విషయమగు ప్రశ్నను ప్రతిఫలముగు విధానమును ప్రతిపాదనలు చూపియుండలేదు. రామచంద్ర పురము తాలూకాలో సీసమృద్ధమును మూడు గ్రామములలో ప్రభుత్వమువారు తొలగింప ప్రయత్నించినపుడు యకరమునకు 1000 రూపాయలధర యయ్యవలసినచిచ్చినది 108 శేలు వ్యయముగ పడినది. దీనిని బట్టి ఈ కార్య మెంత వ్యయములతో తెలియగలదు. అయినను ఒక ప్రత్యేకోద్యోగిని ప్రభుత్వమువారు నియమించిచూచెదరని ఆయననుడిచిరి. రెండవభాగమును ప్రతిపాదనలు రద్దుపరుచుకొనిరి.

అడవుల పంచాయతీలు.

గా॥ కే. రామయ్యగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. జిల్లాలలో జతీణసముదాయమున గూడ ఆటవికసంఘము వారి కృతార్థముపైని దొరతనమువారిసంగిన యంతరపులను వ్యవహారయోగ్యములుగ చేయుటకు కొన్ని ప్రత్యేక ప్రదేశములలో గ్రామపంచాయతీల నేర్పరుపగోరెదను. మధుర రామనాడు తిరునల్వేలిజిల్లాలలో పంచాయతీ లేర్పరుపబడలేదు ఇచ్చట గ్రామములకు ప్రత్యేకపరిపాలనకమిషనరీ ముగించుట చాలనవర్తకముగా నున్నది. ఆ గ్రామములలో మిక్కిలిగొరవడియులగువారు గూడ సీసంచాయతీలలో పనిచేయగోరుచున్నారు. కాన ప్రభుత్వమువారు నాలోచింపదగునని ప్రతిపాదనలు నుడిచిరి గా॥ వి. కే. రామనాథాచారిగారు దీనిని బలపరిచిరి.

గా॥ హెచ్. యస్. డబ్ల్యూగిలియనుగారిట్లు సమాధాన మొసంగిరి ఈజిల్లాలలో పంచాయతీలేర్పరుపబడక పోవుటకు

కారణముద్యోగిలనిరుత్సాహముకాదు. ఇదివెద్ద విషయమగుటచే కొంతకాలయావకముగుట విధాయకము. అడవులను తరగతులవారికి విధజింపవలసియున్నది. ఇప్పటికి 14 జిల్లాలలోనివి ధూర్జియైనది. తరువాతి పంచాయతీల ఏర్పాటునకు కొంతయాలస్యమగును. పీనుని ఎక్కడననుకూలము కలుగుననితోచునో అక్కడనే పీను మొదట నేర్పరుపవలసియున్నది. కొంతనిదానముగూడ నవసరము. ఇప్పటికి 60 పంచాయతీలూపాదించబడినవి కొన్ని ఏర్పరుపబడినవి. పీనిలోపనిచేయుటకు గ్రామస్థులుచూచుకొనినచిచ్చు మున్నట్లంతవర కగపడలేదు. జిల్లాలోని ఆటవికభాషాధికారియను కివిన్యా అధికారులు పీనిలో ప్రోత్సహించవలసినవారుగానున్నారు. దక్షిణజిల్లాల విషయము విచారణకువచ్చినప్పుడు ప్రతిపాదనలుగూడపంచాయతీల ఏర్పాటులో నెమ్మదిగా ప్రధానమున నియుండును. మధురజిల్లాలో సుత్తరభాగముననున్న అడవులు కట్టణమునకింధన సదుపాయము కొరకు భాషా పరిపాలితములగున్నవి కాన వానిని పశుశల మేతకునదల పీలులేదు. కచ్చియముననున్న అడవులలో మేతకునకూలమైన ప్రదేశములే లేవు. కాన నాజిల్లాలో పంచాయతీల నేర్పరుప నవకాశము కలుగకపోయినందులకు ప్రతిపాదనలు నిస్సహాయము కాగూడదు. వెరియాటలమునకును మధురకును మధ్య కొన్ని పంచాయతీలు లేర్పరుపబడవచ్చును. రామనాథు జిల్లాలో 18 అడవులలోను నాల్గింటిమాత్రమే పంచాయతీల కవకాశము కలదు. తిరునల్వేలిలోగూడ నటులే యవకాశమున్నచోట్ల నేర్పరుప బడగలవు. అడవుల నిరూపణమునకును పంచాయతీల ఏర్పాటునకును ప్రత్యేకోద్యోగిని నియమించువిషయమును ప్రభుత్వమువారు నాలోచించుచున్నారని ఆయననుడిచిరి.

పంచాయతీదారుల ఉత్తరవులు చెల్లుట లేదనకభిప్రాయము ప్రబలియున్నది గా॥ రామచంద్రరావుగారు నుడిచిరి.

గా॥ రామయ్యగారు తీర్మానము రద్దుచేసికొని శక్తి వంచనలేకుండ తోడ్పడెదమనిరి.

పంచాయతీదారుల ఉత్తరవులను గురించి ప్రత్యేక భాషాభివృద్ధిలేకుండనే వారధికారులను చెల్లింపవచ్చుననియును అంగులకేమైన నిరోధముకలిగిన ముందు చూడవచ్చుననియును గా॥ కార్జ్యుగారు నుడిచిరి. తీర్మానము రద్దుచేయబడెను.

వైద్యసహాయమునకు పోశుద్ధ్యమునకును ధనసహాయము

గా॥ కే. రామయ్యగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఈ విషయముగ జిల్లాలోర్లు కేకరీతిని మరల మరల గ్రామ పోశుద్ధ్యము కొరకును వైద్యసహాయము కొరకును ధనసహాయము ప్రభుత్వమువారు చేయుచుండవలయునను విషయ మిదివరకే వారికి విన్నవింపబడినది. విద్యాభివృద్ధి ప్రకృతికాస్తాభివృద్ధి వ్యవసాయకాభివృద్ధి మున్నగు విషయముల తోపాటు గ్రామాభివృద్ధిగూడ దొరతనమువారి పర్యాలోచనమును కొరచున్నది. కాన గ్రామాభివృద్ధికి ప్రత్యేకముగ నుపయోగించువిమిత్రమొంతయో కొంతసామ్యము మరలమరల నిచ్చుచుండువలెనని వ్యాకముగ చేయవలెనని నేను కోరుచున్నాను. ప్రతిసాటునను 700,000 విధాయకముగ వచ్చుచున్నది సామాన్య ప్రజాసము 40 లక్షలలోనుండిరిటలుగూడ దీనికిచేర్చబడవచ్చునదిలోనెట్లు మొత్తముననుకొరకుకొద్దిభాగమునమాత్రమేలోకలు బోర్డుల కిప్పించ గోరెదను. ఇది ఈసంవత్సరమునుండియే ఇచ్చటగుడ ధనలోప ముండదు. 2 1/2 లక్ష 3 లక్షలతో ప్రారంభించవచ్చును. రెండవవిషయము వైద్యసహాయముకొరకొయుద్యోగిని నియమించిచో నాతిదే పోశుద్ధ్యవిషయములనుగూడ గమనింపవలగునని ప్రతిపాదనలు నుడిచిరి. ఈ తీర్మానమునే ప్రతిపాదించిన గా॥ సరసింహారాజుగారు దీనిని బలపరచిరి. 100 కి 95 మంది గ్రామములలో నివసించుచున్నారు. అచాయములో సాధికభాగము గ్రామస్థులననేకమవుచున్నది. కాన సాధికభాగము వారికొరకే క్యయవరకుపడవలయునని సర్ హాల్లూ పూఆర్థ్యగారు నుడిచియున్నారు. కాన నీతీర్మానము సామర్థాంతితో పరికింపబడగలదని తలచెదనని ఆయన నుడువుచు గ్రామముల దరవసను చాల కనుకంపనో నల్లించిరి.

ప్రభుత్వమువారిపక్షమున గా॥ సర్ హాల్లూ పూఆర్థ్య గారిట్లు సమాధాన మొసంగిరి. ఈవిషయము ముఖ్యమైనదే యగును. ప్రభుత్వమువారుగూడ నుడూపినక వహించలేదు. 7 సంవత్సరములలో 70 లక్ష లిందులకు వ్యయము చేసియున్నారు. వార్షిక ప్రకాశ ముకూ

లముకాదు. ఆ ఆశలక్షలును పట్టణపాశుద్ధ్యమునకు ప్రత్యేకింపబడినది గాన నిందులకువినియోగింపవలెను. వార్షిక ప్రకాశము నేయుడని మిగిలినవన్నరు మిగిలిన భాగము నేర్పరుచిన ధనసహాయమొందరును ప్రభుత్వమువారు నుకొనుచున్నారు. కాన నీతీర్మానమును నేనంగీకరింపలేనని ఆయననుడిచిరి. ఆకోగ్యపారిశుద్ధ్య విషయములు లోకలుబోర్డులవరకు చేయరాదు వ్యవసాయకులగు ప్రజలను కాపాడుభారము ప్రభుత్వము వారియంబునది గా॥ వి. యస్. కేర్తగారునుడిచిరి. ప్రతి నూతనవైద్యకాలా సాపనముకగు నికరపుణ్యమున నర్థభాగము ప్రభుత్వమువారు వహించినచో సీసచక్ర నెరవేరగలదని గా॥ రామచంద్రరావుగారు నుడిచిరి.

ఈవిషయములను సూచించుభారము లోకలుబోర్డులపై బెట్టరాదు. ప్రస్తుతమువ్యయములను ప్రభుత్వమువారే భరింపవలయును. ఈరాజధాని ప్రభుత్వమువారి రక్షణనుగోరవట్టి గ్రామములు 4000 కలవు కాన నిర్మాణవిధానమును ప్రభుత్వమువారు నిర్ధారణచేసి తక్కినవిని లోకలుబోర్డులపై బెట్టిన వెట్టనచ్చుచుగాన విధాననిర్ధారణము వారిపై బెట్టరాదని గా॥ రామయ్యగారు నుడిచిరి.

ఈభాధ్యత ప్రభుత్వమువారు స్వయముగ వహింపరాదనియే నాయభిప్రాయము. లోకలుబోర్డులకు తగినంత ధనము లేకున్న వారు పన్నులను పాచ్చింపవలయును ప్రతి శత ప్రతిశాప నమున కగు క్యయమున నర్థభాగమును వహించుమని ప్రభుత్వమువారు పూనుకొనరుగాని వారు ప్రస్తుతము కొంత సహాయ మొందరు ముందాయర్థభాగముమేరకు ధనసహాయముచేయు నవకాశమున్న చేతు ప్రయత్నించెదరని గా॥ సర్ హాల్లూ పూ ఆర్థ్యగారునీరి. చీట్లు చేయగా 18 గురు నమకూలముగను 2 1/2 లక్ష ప్రతికూలముగను సమ్యకుల నిచ్చిరి.

అడవుల నేరముల విచారణ

గా॥ కే. కేశవశర్మగారి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఆటవిక రాసనానుసారము బాండరీ పన్ను విధించుటయే తగిన దండనమగును. సంఘము వారేర్పరుచిన రీతిని అడవులింకను ప్రత్యేకింపబడకున్నను అడవుల యవరణ మనబడు ప్రదేశమున తగిన పశువులన్నిటిని బాండరీకి పంపుచున్నారు. కలిగిన నష్టమునకు రి-7 రెట్లుగూడ సాధికముగ బాండరీపన్ను వసూలు చేయుచున్నారు. సంఘమువారి యంతరపులమేర కరణ్యకాఖ వారేర్పాటులను చేసియుండలేదు. ఈనేరములు సబుమేజస్ట్రేటులు విచారింపరాదని ప్రభుత్వమువారు గమనించినచున్నారు. ఈ అరణ్యకాఖలలోనిట్రింది యద్యోగులనుగూడ విశ్వసించ గూడదు. నాటిక లంచగొండితనము పీరిలో చాల హెచ్చుగా నున్నదను విషయముగూడ నిర్ధారణ చేయబడియున్నది. అటు లున్ననుగూడ నీకేసు లిప్పటికిని సబుమేజస్ట్రేటులే విచారణ చేయుచున్నారు. ఈకేసులలో నీమేజస్ట్రేటులు చేయు ధన దండనములు అత్యధికముగ నున్నవి ఇట్టివెద్దపట్టిక నాయెద్ద నున్నది. మూడుదమ్మిడిలు నిలువచేయు కట్టె నొకమూలవాడు పారింపగ వానికి 60 రూపాయలు జూల్యూనా చేయబడినది. జీత మధివృద్ధికావలెనని హైందవోద్యోగులే ఆంగ్లోద్యోగుల కన్న సాధిక క్రాంత్యుతో నిట్టిదండనలను విధించుచున్నారు. కాన నీకేసు డివిజనులనలు మేజస్ట్రేటులు విచారింపినచో నింత కఠినమండదని ఆయననుడిచిరి గా॥ కే. రామయ్యగారి తీర్మానమును బలపరిచిరి.

గా॥ సర్ హాల్లూ పూఆర్థ్యగారిట్లునుడిచిరి. అరణ్య సంఘమువారి భావమును ప్రభుత్వము వారంగీకరించినయే తగిన పనినిచేసినిచేయలేదను వ్యయను ప్రతిపాదనల వాగ్దరణింపు రింపచేయుచు నవసరప్రస్తావనలతో నిండియున్నది. ప్రభుత్వమువారు రిపోర్టుల నిరీక్షించుచున్నారు. ఈవిషయమున నేను జిల్లాఅధికారులకు ప్రత్యేకపు ఉత్తరవులను పంపెదను సబుమేజస్ట్రేటుల తీర్మానములపై సమీక్షనకవకాశము కలదు. ఈవిషయము కాననసభలో నాలోచింప బడదగినదిగాదు.

గా॥ వి. యస్. కృష్ణారావుగారు గూడ సీవిషయమున గా॥ పూఆర్థ్యగారితో నేకీభవించిరి.

ఈకేసులలో ముద్రయాలనిరుపేదలగుటచే సమీక్షచేసి కొనుటకై శక్తిగలవారు గారని గా॥ కేశవశర్మగారు నుడిచిరి. ఇదివరకే ఈవిషయమును సుత్తరపు తియ్యబడినవిని లో కొన్ని కేసునివరకే సబుడివిజనుల మేజస్ట్రేటులు విచారింపుటకు ఏర్పరుపబడినవి అవసరమైన తీర్మాటు లింకను చేయబడునని గా॥ సర్ హాల్లూ పూఆర్థ్యగారు నుడిచిరి.

గా॥ కేశవశర్మగారు తీర్మానమును రద్దుచేసికొనిరి. పిచ్చుట సభవారు ఫలాహారమునకు లేచిరి.

గ్రామసాక్షుల జీతములు

మరల సమావేశమైన పిమ్మట గౌ. కేజరీగారి సీట్ రూపు నమున ప్రతిపాదించిరి. తంతిరూపునవిషయమున కలక్షకులు మున్నగు వివిధాదులందఱును సానుభూతిని కలిగి యున్నారని నేనలలంతును. యుద్ధకారణమున గల ధనలోప మునుబట్టి ప్రస్తుతమిది ప్రతిపాదించదగినదిగాను, ప్రస్తుతమిది యామోదించబడిన చాలును. తలగులు వెట్టివాండు ప్రతిపాదించుట వీరికి విధింపబడియున్నది. వారు నిరంతర నేరకులు కారను వాదన ముహూదగు. వానికి వీరని పట్టినన్ని వీరు కలుగజేసినట్లు తీర్పును హెచ్చుచేయుచున్నది. ప్రతివానిని 5 రూపాయలవరకు జీతము హెచ్చించిచో 668000 వ్యయమగును. వివిధాదుల పరిపాలనమునకు వీరు మూలబలముగనున్నారు. వీరు మర్యాదయునుబలమును కష్టపట్టినట్లును గలిగియున్నారు న్యాయమైనజీతమునుతమకుచ్చుటలేదని వీరు తలంచుచున్నారు. కాన ప్రభుత్వమువారి విషయమును గురించియున్నారని వీరు గ్రహించునట్లు చేయవలయును. ఈవిషయము లిదివరకే ఇతరములకంటె ఎక్కువ ప్రభుత్వమువారికి తెలిసియుండవచ్చును. యుద్ధము ముగిసిపోవుటనే వ్యవహారము జరుపబడుచున్నది దీని సంగీకరింప గోరదను.

దీనిని గౌ. కే. పి. కృష్ణారావుగారు బలపరచుచు వీరి కధమును 5 రూపాయలైన జీత మేర్పరుపవలసి యందునని నుడిపిరి.

ప్రభుత్వమువారిపక్షమున గౌ. కార్జునా రెంటు నడిచి విరి ధనవిషయమునూడ మన మాలోచింపవలెను. జీతములు హెచ్చించుటయనిన సాలునకు 9 మొదలు 17 లక్షలవరకును వ్యయమగును స్వదేశసంస్థానములలో వీరిజీతములు చాల తక్కువగానున్నవి. గాన వ్యవహారసభి నాలోచించిచో సీట్ రూపున మంగీకరింప వీలులేదు

గౌ.బి.యస్. శర్మగారు వారికి దానవికయాధికారము లేకుండ కొంత పొరంబోవభూము నియ్యదగునని నూచించిరి.

గ్రామసిబ్బందిని కొంత తగ్గించి వీరిజీతములను హెచ్చింపదగునని గౌ. రామభద్రరాయుడుగారు రనిరి, ఈవిషయము ఇండియాదొరతనమువారికి విన్నవింపదగినదని గౌ.రామచంద్రరావుగారు నడిచిరి.

ప్రభుత్వమువారు తిరస్కరించుట కొనంగిన సమాధానములు యుక్తియుక్తములుకానని గౌ. పి. యస్. కృష్ణారావుగారిని.

ప్రస్తుత మేమిచేయుటకును వీలులేదు. సర్వేరాలను వేయుటకు రైతులకల్ల పుచ్చుకొనబడు రుసుములను గ్రామసాక్షులకిచ్చుటకు మాత్రముకన్పడుట ఆలోచింపబడుచున్నదని గౌ. కార్జునగారు నడిచిరి.

తీర్మానము పేగిపోయినది

మొరకభూములకు నీటిపన్ను.

ఈతీర్మానమును ప్రతిపాదించదలచిన గౌ. కే. ఆర్. వి. కృష్ణారావుగారు దాని నిలిపివేసితిమని తెలియజేసిరి.

శ్రీకర్నూరుగారి ప్రశంసము.

సవరింపబడిన ఆర్థికపత్రమును మార్చి 13వ తేదీలోగా సంఘమువారికి సమర్పించవలసియున్నదిగాన నాడురావలెననియు కోరుచున్నాను. 1915-16 సంవత్సరమున రాజధాని ఆదాయ వ్యయముల అంచనాలకు రెండవకాన్పువై. ఇండియాదొరతనము వారియుత్తరవులు ఈనెల 23-24 తేదీలకు చేరగలవు. పిమ్మట ఆర్థికపత్రము సిద్ధపరచబడును. మార్చి 2 వ తేదీ నవిసభ్యులకు పంపబడును. వానితోపాటు ఇతరవిషయములు గూడ పంపబడును.

ఈవిషయమైన తీర్మానములను వేదినైన ప్రతిపాదించ గోరువారు మార్చి 6 వ తేదీ సాయంత్రము 6 గంటలలోపున కొర్రుకొరికి చేరుకట్టు వానిని పంపవలయును. మార్చి 9 వ తేదీని చర్యనుబెట్టు తీర్మానము సభ్యులకు పంపబడును.

మార్చి 13 వ ఆర్థికపత్ర విషయమైన కీర్తనపరమునకే గాని ఇతర వ్యవహారమున కనకాశముండదు.

ఈసంఘము మార్చి 29 వ తేదీని మరల సమావేశము కావలెనని కోరెదను. ఆనాడు బడ్జెట్ సమర్పించబడును మరునాడు చర్చించబడును అని శ్రీబాబు నడిచిరి. సభ చాలింప జడిచిరి.

అదృష్టము.

ఒక కథ

II

ఇదియంతయు నాతడు లోకవిదంబనాథమే యొకప్పుడు చూడెనందురా? కానిండందులకు ననకు వింతదవాడమే? ఎటులైన నేమియది యతని కభ్యాసమైపోయినది. అంతలో చాకలిబెల్లిగాడిల్లు గదిలిమెల్ల నాదేశమునకేగి అయ్యవారిని గనిననున్నారించి అయ్య నాగాడిద కనబడలేదు. అయ్యవారి మిక్కిలి గొప్పారని మనివి నేత్రే చిల్లించినాను. నాగాడిద సంగతి కొంతవిన్నపం నేత్రే అయ్యవారికి గంబాయపల్లి కొక కాని దెబ్బించుకుంటానని వాడు చెప్పెను. ఆ మాటలను విని అతడు కొంతభ్యాసమును నడిచి రేపటియందయమున రమ్మని చెప్పి వానిని సాగనంపి ఆరాత్రి తెల్లవారులును నిదురలేకుండ పోలములను పెరచుట ను గొడ్డవంతులను వెకనానాను. తెల్లవారులలోపున గాడిద వృత్తాంతము నాతడు చెప్పలేకన్న గౌరవమంతయు గంగను గలిసిపోవునుగాన నత దయకునండి లేచిపోవలిసినప్పుడు. ఏదోయొకరికే దినములు సుఖముగ గడుచుచున్నవని యాతడు సంతసించు చుండగ చాకలివాని గాడిద పోవుట తటస్థించినది. ఎటులైన నేమి. అప్పటి కతని పుణ్యము బాగుగానుండుటచే తెల్లవారి యూమును సరికి గాడిద యొక పాడు దొడ్డిగా నీళ్లున మేరయును లేకుండ కట్టు కొయ్యను చిక్కి కల్వమై కనంబడెను. దాని నేరుంటి బాబో ఆ మాడు మూల నన్న పాడుదొడ్డిలో నలుల కట్టి యుండును. దైరానికి దానిని చూడగనే ప్రాణములు లేచి వచ్చినది. చక్కగా నా ప్రజేశమును గుర్తించి దేవాలయ మునకు వచ్చి కాల్వ కృత్యముల నిర్వర్తించి మిథ్యా జపనిధానమున నందుకొంటే చాకలివాడు వచ్చి యొక మొమ్మ మొక్కను. కొంతసేపటి కతడు జపము చాలించి వానిని చూచి మేమింతవరకు నీగాడిద విషయమునే బ్రాస దృష్టిని చూచుచుంటిమి. చూకని ఇప్పుడే గోచరమైనది. మూల వాడకు కుడిచక్కను తుమ్మలబీడునకు దక్షిణమున బ్రహ్మ చెమడుకంఠెగల దొడ్డిలో కట్టివేయబడి యుండును. పోయి చూడుమని చెప్పెను. చాకలివాడు దండముబాబూ అని యొక్క కేకచెట్టి నేల కాలూనకుండ దారిలో కనపడిన వాండ్రందరితో చెప్పుచు పరుగుతుండెను. అయ్యవారు తీవ్రాంబు; రుడినూదారని వానికంటె నొక వందమంది వరకు లైరాగి చెప్పినచందమునకే గాడిదే కనంబడినది. దానితో లైరాగికిదింత ప్రజేశమేకానిదిచేకూర్చిగాన నిపుడు ప్రభుత్వ శాస్త్రవేత్తనిగూడతటస్థించినదిమహాత్మ్యమునిరవదినది. కైతా తనపాద తొలగినది భిక్షువందనములు పించినంత భోజనములు శిష్యబృందము శ్రమన్నారాణ సామన్యకథార్య కాశీ ర్యాదములు చేపూరినవి. ఇంతలో నొకనాడు సమీపనగరమున రాజమందిరమున రాజపుత్రిక రత్నాభరణపేటిక యొక వాటి మాపు మాయమైనది. ఇక నేమిచెప్పవలెను. తలుపులు తలుపులత నున్నవి. గవాక్షములు కదలలేదు కన్నముకనబడదు కాకలిభటులు కాపుగాయుచునే యుండిరి పోతుటికీ చొర రాని యంతఃపురమున పురుషులెవ్వరును పోరానివోట రత్న పేటిక కానరాకుండెననిన నతలతులలమగుటకుతోపేమిరత్నక భటులు రాజభటులు రాజకీయాద్యోగులు నడుముకట్టునడల నుత్తరీయులు లూత్రిల బొజ్జలని యాడ పరుగులు యునుటలు వెట్టిరి మూడైనది నాలుగైనది గాని దొంగల బాడ యు నగల బాడ యును మాత్ర మగపడలేదు. కన్యాశుల్కము కల్కొణ నగరమునకు కివారుగ్రామమె యగుటచే నీగ్రామము లోని శ్రీ పురుషులెందరో రాచనగరన కొలుపు చేయు చుండిరి. కాన దానిలో కాసాలో చాకలితో బోనకత్తెలో ఎవరో యొకరు లైరాగి ప్రభావము ప్రభుసన్నిధిని విన్నవించిరి. సరి అమ్మాజీగారి మాటయో అమ్మగారిమాటయో తీసి వేయరాని దగుటచే రాజుగారికి విశ్వాసమున్నను లేకున్నను బావాజీగారికి వర్తమానమువెల్లినది. లైరాగి బావాజీయయ్యెను; పాడుగుడి బావాజీమతమైనది. బిళ్ళబంట్లోను లొకరిని బట్టి పదిమంది మతమును చుట్టవేసి రాజుగారి నెలవైనదని మనవిచేసిరి. మేము సర్వసంగపరిత్యాగులము; కరతలభిక్షుతిరు తలనానము; నియమముగలవారము మాకు ప్రభువులతో నేమి పని కాంతాకనకముల నపేక్షించువారికి ప్రభుసేవ వలయును గాని కామము కాపీనములే సర్వస్వముగలిగి ఏకోనారాయ నీ జెయి' యని జ్ఞానపత్రని నేవించి బ్రహ్మజ్ఞానా నంద పరకలమగు మాకేమిపని మాకు నియమేదలే నీక్షేప ములు రోగులే ప్రాణబంధువులు అజ్ఞానలే ఆత్మబంధువులు అని బావాజీగారు వేదాంతబోధ కావించిరి. చిత్తము విాకు వారితో పనిలేదు వారికి తమతో పనికిలిగినది ఏనాగయినా వారు రాజసభ్యులలో వున్నవారు తమరు సాల్వికధర్మంలో వున్నవారు గాన వంటినివేయడం మంచిదిగాదని మనవి చేస్తున్నాము. పాలకి బోయలు కొనివచ్చిరి. ఇంతవను సకల ధర్మములను బోధించగల పెద్దలు తమకు మేము చెప్పేసాటి వాండ్రమా యని కొందరు శిష్యులు సమాధానపరచి మిదట నాతడు పాలకేపదమధై రాచనగరమునకు వెడలెను. మన బా వాజీగారు రాజుగారింట్లోకి పల్లకినెక్కి వెళ్లుచున్నారనుమాట తెలియగనే డొరివా రాబాల గోపాలును వీధిలో పోగుబడి

బావాజీగారికి నమస్కారములు చేయసాగిరి. బావాజీగారు రాజమందిరమును చేరవచ్చుచున్నారని తెలియగనే రాజుగా రెదురేగి లోనికి గొనివచ్చి అగ్రాసనమున నూర్చుండ బెట్టి గౌరవించి పిలువ నంపిన కథ మెరిసివెలిరి. దానిని విని మే మిట్టి తాకికార్యముల కాలయాపన మొనర్చిన మా యాధ్యాత్మిక చింత కంతరాయము గలుగును. అయినను మో మోముచే మాట తీసివేయబాల మటులే ప్రయత్నించెను. మొక వారముదినములలో నెరిగింతుమని నుడిపి బావాజీగారు మతమునకు మరలిరి కాని లోపల, లోతాగము మైన పతార మనినట్లు అయిన హృదయాంధోళన మంతుపంతు లేకుండ నున్నది. దీనితో నాపనిసరి నాకు నీగ్రామమునకును ఋణము దీసినది. తనిగాడు నన్నుకదలక మరలకచ్చి పట్టుకొనినట్లున్న దని విచారించుచు నారాత్రిపండుకొనిరి గాని బాగుగా నిదుర జట్టలేదు. కలతనిదురగానున్నది. రాత్రి రెండుయూములుగు సరి కదగులచప్పుడు వినిబడెను. దానిని ఎకరువాగని అయిన అడుగగ నిద్రువుతు పు లాయనపాదములమీద సామోగపడి రక్షింపవలెను మహోప్రభో అని ఏడ్వసాగిరి అంతట అయన లేచి దీపమును వెలిగించి వారినిజూచి "సరేమిరులేవండి నాకిప్పుడే మీసంగతి గోచరమైనది. శిల్పవారివెనక మీకు వర్తమా నముచేయవలెనెనెలచిలిని. ఇంతలామీరేవచ్చుట వేలు. రత్నాభరణపేటికను దెచ్చితిరా అని అయన కడిగెను చిత్తము మేముబుడిపీనతిచేరి నాపాదపం చేసితిమి సయ్య. మట్టుతట సింపించి. అమ్మాజీగారానాదాగిలో పరుండరియు దాని లో శ్రోత్రపండిలి మంచముచ్చనలయోగి యును మాకు పెద్ద దానిచెప్పినది. మేమిద్దర మాసాయోత్ర మా గడిలోనికిబోయి మంచము నమర్చితిమి. ఫనిముగి మరలికచ్చు సయ్యమున మా కతిసుందరమగు నాపేటిక గోచరమైనది. ఏకారణముననో తాళముచెవి పెట్టెనే వారు వదలిరి. ముచ్చుచే మూతతెరచు సరికి మహాప్రకాశమానములై వెలిగిపోవుచున్న రత్నాభరణ ములు కనులకుగోచరమైనవి. అంతటితో మనిచలిచినది. చుతి భ్రమనినది పిమ్మట నారాత్రి మేము కోటలోనే కదండు వారముగాన నమోజుగారాగిలో పరుండరి యెరుగుదుము గాన చల్లగ నచటికిని దానిని గంధ్రహించితిమి. బైటకుగని వచ్చుట కనకాశములేక దివానఖానా ప్రక్కనున్న పాడు నూలిలో తాడుకట్టిదించితిమి. అది ఇప్పుటికి నచట నేయున్నది మమ్ము నెలుల ప్రక్షించెదరో మీరెట్లెమని వారు మొరబెట్టిరి అటులేనసరే మీరు భయపడకుడు మేము సాధువులము పురుషాధింప ముకరు బాధించిన చూడబాలముగాని మీరెట్టి చెడ్డలాలనిక ముందుచేయకుడు వాగువడెదరు. చేసినచో భగ వంతుని యాగ్రామునకు పాత్రులగుదురని అతడు వాటి హి తోపక్ష మొనెంచెను. వారముదినములును ముగియగనే మరల వర్తమానమువచ్చినది. నగలకట్టై కనపడినది. మీరాజుగారిలో కొన్ని సంగతులను చెప్పవలసియున్నదని బావాజీ కలుగుపం చెన అప్పుడు రాజుగారే బావాజీగారి దర్శనమునకు వచ్చిరి. మీనగలవెట్లెను యోగదృష్టిని కనిపెట్టితిమిగాని మీరు మా కొకవిషయమున మాటనియ్యవలెనని బావాజీచెప్పెను. మీనెల వున కభ్యంతరమేమని రాజుగారినిరి. దీనివెనకు తీసికో నారి పేర్లను మీరడుగరాదు మేమొకరికి బాధకలుగుట చూడలేము గాన నిలుల కోరుచున్నామని నుడిపిరి. రాజందల కంగీకరిం ప గా పేటిక యున్న తావు నాతడెరిగిం చెను. తత్క్షణమపొయి చూడ గా పేటిక దొరికినది బావాజీ గారి కక్షికిని ఆయన సాధుభావమునకు ను రాజుగారి కపరిమితానందము గలిగి అధికమైన భక్తి కుదిరినది. ఎన్ని విధముల బలవంతపెట్టినను బావాజీగారెట్టి ఒహమాన మును గొన నంగీకరింపలేదు గాన రాజుగారు బావాజీగారికి నివాసయోగ్యుగు నొక మరయును కట్టించి ఆ మరయున హ యగ్రిన ప్రతిష్ఠచేసి ఆ దేవాలయమునకు కొన్ని భూములను దానపట్టాను రాగభోగములకు ప్రానియచ్చి ఆ మతమునకు బావాజీగారిని ధర్మకర్తను. గా నియమించిరి. మహంతు గోద ల్లును బావాజీయను నామమున బావాజీగా రామణమున నిగ సింపుచుండిరి ప్రారంభమున నకుసకలన లైరాగియొ కాకతాళ న్యాయముగ జ్యోతిష్కుడై ఆ గౌరవము నిలుపుకొనటకు మాయనటన మారంభించినను రానురాను బావాజీగారికి భక్తి కుదిరినది మాయవేషమునకే ఇంత గౌరవము కలిగినపుడు య ధార్థ ప్రకర్తనమున కంత గౌరవ ముండవలయునను నిషయ ము నాతడు తన్నగా నాలోచించి రాత్రిందివములు భగవత్సేవ యండును ప్రబాసేవ యండును గడపుచు క్రమక్రమముగ లైద్య జ్యోతిషముల తన్నగా నభ్యసింపి చీద సాదలకు సహాయముచేయుచుపోతో పదేశముచేయుచు కడవరకును గూడ కాంతాకన కములను నిరసింపి సంపూర్ణ సాధ్యత్యాగియై పరహితా చరణసంజని తానందపరవశుడై భగవన్నామామృత సానావేశతుండల హృదయుడై క్రతుమట్టు విశేతయై మహాజ్ఞానియై సర్వస్వముడై సర్వాంతర్యామియగు సర్వేశ్వరుని సర్వభూత హితంకరకృ త్రిని నేవించుచు సార్థకసాధనామాడై సర్వేశ్వరసాన్నిధ్య మునందెను. అసాధువగు నాడు పరమసాధుకయ్యెను గౌరవ హీనుడగు నాడు రాజపుణ్యుడయ్యెను. ఇంద్రియలోలండుగు నాడు నిష్కల్మషుడయ్యెను. ఈతడెవ్వడు చిన్ననాడు తలిదండ్రులమాట వినక దేశద్రిమ్యులైపోయిన కమలాకరుణడై కీని కేమికారణము? అదృష్టమే.

స్థానిక వార్తలు.

శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు
6-వ తేది శనివారము
శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.
8-వ తేది సోమవారము.
విష్వక్త కర్తవ్య పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.
10-వ తేది మంగళవారము
శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.
11-వ తేది గురువారము
శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.
12-వ తేది శుక్రవారము
శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.

కాలమాన స్థితి:— నిన్న సభికోష్ఠ స్థితి 85-7 మాత్రలు, అధికావస్థ స్థితి 72-8 మాత్రలు.

దీపముల వేళ:— శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.

భగవత్ ప్రత్యక్షాభిషేకం:— ఎల్లండి ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు పండిత జి. లక్ష్మణాచార్యులు గారు కిరాతాస్తనీయ కథన ప్రసంగించి కాలక్షేప మొనర్చుదురు.

మదరాసు ల్యాండు హోల్డ్స్ అసోసియేషన్:— శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.

మదరాసు కల్లీజియేట్ స్కూలు:— మొన్న తెల్లవారి 10 గంటలకు శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.

ఒక స్త్రీపునర్నివాహము:— నిన్న సాయంకాలము 6-30 గంటలకు శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు, శ్రీమద్విశ్వేశ్వర స్వామివారి పూజా కార్యక్రమాలు.

తాయిమానవర్ గురుపూజ:— మదరాసు సమరస జ్ఞానసంఘము వారు 7-వ తేది, ఆదివారమునాడు ఓంకారాల సమీపముననున్న యోగానందాశ్రమములో 258 వ గురుపూజ గావించెదరు. పూర్వాహ్లాము 11 గంటలకు పేదసాదల కన్నదాన మొనర్పబడును. సాయంకాలము 4 గంటలకు సాధువులు మతోపన్యాసము లాసంగెదరు.

శ్రీపత్నినిర్వాహం:— అన్నదాన సమాజము:— వైసమాజమువారి వలన మున్న కష్టము, నాటుపిల్లలకోవిల విధి, పి. శ్రీనివాసమొదలగువారి, పూజామఠమున ఈ నెల 7వ తేది ఆదివారము వైశ్యవృత్తివైసకుమృతపెంట నారాయణ తెల్లిగారియొక్క సహాయమువలన, ముమ్మారు 230 బీద పరక్షకులకు మద్రాస్ పేరిములగు పదార్థములతో కడుపార అన్నదానము చేయబడును.

ఆంధ్రవ్యాసరచనాపరిక్ష:— బళ్లారి కృష్ణమాచార్యులసభవారు కడచిన నవంబరునెలలో ప్రకటించిన ప్రకారము పంపబడిన పోటీ వ్యాసములు పరిక్షించి పచ్చయప్పన్ హోస్టలునుండు ఏ. నూర్యనారాయణరావు గారి కందంపునెట్టిబీది నెం 42 రు గృహనుండును నుబ్బరావున రెడ్డిగారిని భవమానపాత్రులుగా నిర్ణయించిరి. ఈవర సమయమున బళ్లారిలో నాంధ్రప్రదేశ్ పరిషత్తు సమావేశమగు నపు డిబహుమానము లాసరిగబడును.

లండన్ చేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ:— ఈ పరిక్షలు మే నెల మొదటి వారము తరుచునావల్లిలో జరుగును. దరఖాస్తు లీ నెల 20 వ తేదిలోను పంపబడవలయును. విశేషవిషయములు తెలిసికొనఁ గోరు వారు 4½ ఆణాలు పోస్టుబిల్లు పంపు నెడల వారికి సెలబ్స్ పుస్తకము పంపబడును. చిరునామా:— మేనేజరీలోన్, సెక్రటరీ, లండన్ చేంబర్ ఆఫ్ కామర్స్ ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ, కలకత్తా.

ప్రభుత్వమువారి మహమ్మదీయ బాలికాపాఠశాల, ములాపూరు:— డి.వి. సోమవారమునాడు బహుమతులు పంచివెట్టబడెను. మిస్టర్ మిర్ సుల్తాన్ మొహిద్దీన్ గారు గ్రామసాధిపత్యము వహించిరి. ప్రధానోపాధ్యాయుని మిస్ జి. జె. గోవిందాచారిగారు రిపోర్టుచదివరి. అగ్రామసాధిపురాలు బాలికల పాఠశాల కేంద్రమున నున్న తమిళ బహుమతులు పంచివెట్టబడెను. బాలికల గానము తోన, యథోచిత సభ్యసత్కారముతోను సభసమాప్తమయ్యెను.

మదరాసు యూనివర్సిటీ:— డి.వి. మే 2వ తేది. గారు జనవరి 31-వ తేది నాడు లిప్ విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహకసభ్యు (సిండికేటు మెంబరు) పదవీని భారీ పి. దానిని నియమములకు వంటనే వరగాములు జరుగును. ఈ నెల 12వ తేది శుక్రవారమునాడు నాపదవి నర్తించువా పేరు లిఖితాధికారిని (రిజిస్ట్రార్) చేరవలయును. వైకార్యుని హాజరైన వారు రివ. నావేర్ గారిని తిరిగి యెన్నుకొనుటకు సర్పించిరి.

కాన్స్టేబులు యూనియన్, మదరాసు:— ఎగ్జిక్యూటివ్ కమిటీ నందలి వి. చక్రగారియొక్క నీ ప్రతిపక్షము 6-వ తేది శనివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు సమావేశమగుదురు. ఉపసంఘమువారు నిర్దేశించిన ధర్మమాత్రములను, “నే నేలకై ప్రభుడనుగా” నను విషయమును గూర్చి మదరాసు మిషనరీ కాన్ఫరెన్సులో ఓ కంద సామిన్లెట్టిగారు రుపన్యసించిన యాపన్యాసమును విమర్శాత్మకముగా విచారించుటయే యీ సమావేశముయొక్క యుద్దేశము.

పచ్చయప్పన్ కల్లీజియేట్ స్కూలు:— మొన్న సాయంకాలము పచ్చయప్పన్ వారి వక్రత్వపరిక్ష మనోరంజకముగ నిర్వహింపబడెను. చాలవారి విద్యార్థులు పోటీచేసిరి. అమెరికన్ స్ట్రెయిట్ లెడెరు వాషింగ్టన్ చేసిన ప్రసంగములలో కొంతభాగమును (విద్యుత్తు), ప్రాప్యల్ ను సంబోధించి ప్రాచీనాన గృహ ప్రధాన కావ్యమందలి కొంతభాగమును పఠింపబడినది. కే. కృష్ణస్వామికి బంగారు పతకమివ్వబడెను. తక్కిన బహుమానములు వరుసగా ఎన్. పందరేశన్, వి. రామచంద్రన్, ఎన్. రాజయ్యలకివ్వబడెను. నాల్గవ బహుమానమును సి. పి. రామస్వామయ్యకు, స్ట్రెయిట్ లెడెరు వాషింగ్టన్ చేసిరి. ప్రిన్సిపల్ గోలోగారును, సి. పి. రామస్వామయ్యగారును, స్ట్రెయిట్ లెడెరు వాషింగ్టన్ గారును న్యాయకర్తలుగాను ఆదినిమెంటు దొరసాని గారు ప్రాజెక్టురాలుగాను నుండిరి.

శ్రీ వెంట్లండుస్వర్ణపుగారును, స్వర్ణపుగారును
శ్రీ బ్రహ్మనెలలలో చేయు కార్యక్రమము.

5-వ తేది శుక్రవారము ఉదయము 8-గుంటలకు శ్రీ పుష్పపుగారు చీవాటలలో సర్వేక్షణకు వెళ్లెదరు.

6-వ తేది శనివారము సాయంకాలము 6-గుంటలకు బాలసంరక్షక సంఘమువారి కార్యకర్తలకు శ్రీ పుష్పపుగారు రధ్యక్షత వహించెదరు.

8-వ తేది సోమవారము ఉదయము 8-15 గంటలకు చీవాటలలో ఇంజనీరింగు కాలేజీలో నూతనముగా నేర్పురపఁబడిన ఎలక్ట్రీకలు లాబరటరీని శ్రీ పుష్పపుగారు చూచుట కేగెదరు. సాయంకాలము 4-15 కు శ్రీ పుష్పపుగారును శ్రీ పుష్పపుగారును సెంట్రలు డిప్యూటీ సమీపమున నున్న ఏడమ్మ పార్కులో మదరాసు సరసమరాట రయల్స్ కంపెనీవారు కట్టబోవు ప్రధానకార్యస్థానమునకు ప్రవాదిరాయని చేసెదరు.

16-వ తేది మంగళవారము రాత్రి 10-30కి శ్రీ పుష్పపుగారు ఆంతరంగిక కార్యదర్శి యగు సి.వి. కాటరీలు, వి.సి.యన్ గారితోడను, సాంగ్రామిక కార్యదర్శి యగు కె.వై.నెసిలు అలెన్సునగారితోడను అంగక్షతులగు యల్. బి. గానమగారి తోడను దక్షిణార్కాడు ఉత్తరార్కాడుజిల్లాలలో సంచారము చేయబోయెదరు.

వ్యతంతములు.

కలకత్తాలోని గృంథపరిషత్తు:— డి. విశ్వేశ్వరయ్యుండుటకు శ్రీ కార్మికుల ప్రభుత్వము వరములై సమృద్ధి లించిరి.

రివరెండు జి. యల్. తాంసక్. దొరవారికి గవర్న మెంటువారు కేసరిహింద్ బిరుదును గూర్చి 25-1-15 వాజ్ట్ యె. బి. యం. మాతనపాత్రకాలాధికమున దొరగారిని గౌరవించుటకు జరుపబడెను. పురజ్ఞను తానభి నలంకరించిరి. వారిపక్షమున తాంసక్ గారి కొక సమూహ ప్రతిక పద్యరూప కముగా నొసంగిరి. అం దిరువదివారును పద్యములుకలవు.

వివాహితులగు విద్యార్థులు:— ఆర్య సమాజము వారి యొంద వైదిక కళాశాలా సంబంధముగ వైద్యాలయ కాళలో వివాహితులైనవారు విద్యార్థులుగా నీ సంవత్సరారంభము నుండి చేర్చుకొనఁ బడెననియు, నిజపక్ష విద్యార్థులై యుత్తముగట్టి గృహములను మాత్రము వెళ్లెదరుమక యుండ నితరునియు, నియమ మేర్పఱచిరి.

వేణుగొనము:— ఈ నడుమ మా పురమందు బుద్ధి రాజు బ్రహ్మనందముగారి గృహములో పలజరిగిన వివాహముకు బందరునుండిగరికి రి కోటయ్యగారు వచ్చియుండిరి. ఈ ఆంధ్రదేశములో వన్నె కెక్కిన గానవిద్యాలయాల వీరి సమావేశమై పీఠిలో వచ్చియుండిరి. ఈయన పెద్దమ్మవారికి వయస్సు 18, 14 సంవత్సరము లుండును. కాని యీ బాలుకు వేణుగా నము నచ్చుటగా వాయిం చెప్పు ఈ బాలుడు శ్రద్ధతో పాటు విద్య నభివృద్ధి చేసికొనిన యెడల తనతండ్రికిని, యాంధ్రదేశమునకును కీర్తి కలగదని తలచెదము. మా పురమందలి విద్యార్థి కులు కొందరు తెలరు హైస్కూలు హాలులో నొకసభ గా వించి పీఠిని తిగులేని నన్నానించిరి. అని యొకరు నర్నా పురము నుండి వ్రాయుచున్నారు.

ఇంగ్లండులో:— దలదాచుకొను బెలిజియనుల కృతజ్ఞత:— యుద్ధ ఫలము గా నింగ్లాండు నఁదలఁచు కొన ఘటించిన బెలిజియనులు, బ్రిటిషు పౌరులవలనఁ బొందిన యాదరమునకుఁ గృతజ్ఞతఁ కల్పనాను విషయముగా నెన తమ యుద్ధియోధిత్వధికిఁ గల రహస్యమును ఇంగ్లాండునందలి కార్మికుల వివరంబు నిశ్చయించిరి. బెలిజియము రాజిగారి యీ కథలని నూచించిరట. ఈ కార్య నిర్వహణమునకై యొక సంఘ మేర్పడెను. ఇందులకు బెలిజియము ప్రభుత్వమువారు సమృద్ధించుచు నదృష్ట వశమున మేలుకలిగి మఱు స్వదేశమునకుఁ బోవు భాగ్య మొనఁగూడె నని యానాటి కభ్యంతరముగానుండు నేయితర వ్యాపార సంబంధము తమదేశీయులు (ఇంగ్లాండునుండుండువారు) కలిగించుకొనరాదని మాత్ర మాజ్ఞాపించిరి.

టూజ్జుహల్, విక్రయ వదంతి:— ఇండియా ప్రభుత్వమువారు గ్రాలోని టూజ్జుహల్ రెండుకోట్లరూప్యము లకు విక్రయించినయె, వాసామ్య యాధివ్యయములకై వినియోగంతునియె, వదంతులున్నట్లు బంతివార్తను అడ్డొకేటాఫ్ ఇండియాపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. ఈ వదంతి సంబంధముగా నొక పరిహాసకరంబగు గాధ నాపత్రికయే యిట్లు ప్రకటించినది:— కడచిన క్రైస్తవము పండుగలలో నెరలో కొందఱు పెద్దమనుష్యులు బొంబయినుండి, అగ్రాపట్టణమున కేగియుండ, వారిలో నొకఁడు బొంబయిలోనికి వ్యాపార సంబంధముగా బొంబయినుండి వచ్చిన తల్లివార్తలొక గడపట “మాకు టూజ్జుహల్ మేనా? దానిని, దొంగిలింపకుడు” అను వాక్యము లుండెనట. “టూజ్జుహల్ రెండుకోట్లరూప్యములకు విలిచి ఆనెకము చెల్లించగలండులకై యిందులోని చిరునామాదారునికి హుండిబాబు వ్రాసితిని:” అని వై జోన్ను దొరగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరట. ఎవరో అమెరికా దేశీయుఁడు టూజ్జుహల్ రెండుకోట్ల రూప్యములకై గొనెనని వాజారులో వదంతి వెంటనే వ్యాపించెను. అగ్రాకు బొంబయి నుండి వెళ్లినవారు మఱు బొంబయి చేరననిగద వారిలో బరిచయముగల యొకఁకి, అగ్రాలోని దోమన్సేషణ కాళి వారిట్లు తల్లివార్త నంపిరి. “జోన్ను దొరవారు మేరుగల ధనికుని, అమెరికా దేశీయుని, నెనినైన మీ రెఱుంగుదురా? ఎఱిగియున్న వాని విషయమై వివరములఁ చెల్పెదకు.”

సమకాలికాభిప్రాయములు.

తిరువాన్కూరు కాంగ్రెసు.

మనదేశీయ మహాజన సభాదర్శకులగు, తిరువాన్కూరు సంస్థాన సంబంధములగు రాజకీయముల మాత్రమే వ్యవహరించు నిమిత్తము తద్రాష్ట్రీయ ప్రజాప్రాతినిధ్యముగల సభాసభాదాని సేవ్యములు కచట మహాశయులు అద్దేశించుచున్నారు. కొన్నియు బ్రభువుగారు వైసభనంటిదానిని, రాజకీయము లందముల హితముగల నోపదానిని, పాలితు లేర్పట ముకోసగనని యభ్యర్థింపబడుచున్నట్లు యాదాష్ట్రీయల కొక నుమూహూర్తమున ననుమతినిసంగి, జేతొక దుర్భుహూర్తమున నిరాకరించిరి. తిరువాన్కూరు ప్రభుత్వమువా రిగోపనుపది గోమునుగన్నట్లు వైవిధ్యముగా నమగ్రహించినదియు లేదు, వెంటనే నిగ్రహించినదియులేదు. కాని కొన్ని రాష్ట్రముల దలి ప్రైసందర్శనము తిరువాన్కూరునందర్శి రాజకీయాభ్యుదయార్థం నీవిషయమైన ప్రయత్నములకుఁ బ్రేరేపించనది. ప్రస్తుతము తిరువాన్కూరు రాష్ట్రమున నొకవిధముగ ప్రజాస్వామిక సంఘముగలదు, కాని, అయ్యది నియమ విధము కాదు. సుమైన ప్రాతినిధ్యముగలదియు కాదు. విద్యమున్నగు ప్రజోపయోగముల యభివృద్ధికై ప్రభుత్వ ప్రయత్నముల హెచ్చరింపునకట్టి మహాసభ (కాంగ్రెసునంటిది)తిరువాన్కూరున కావశ్యకము అని వెనుకొను రిఫార్మరపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

అన్నిటికందఁజులరు.

రంగుదినుసులను విశేషించి విదేశములనుండి తెప్పించు కొనుటకు బదులుగా నిండే (హిందూదేశముండే) యేల సిద్ధము చేయింపరాదని ప్రశ్నించినపుడు, మైరంగుదినుసులు మంచివై యుండునెడల వానినెక్కడ సిద్ధపఱచినను సిద్ధపఱుప నగునని వచించుటయేకాక, యాపరిశ్రమమున నెన్నియొకవస్తువులను బ్రతికూలములను బ్రభుత్వనియోగములందు తప్పరిశ్రమవిజ్ఞులు నిరూపించురు. దేశీయములగు చమురుగింజలొను గోలుదారులకై విదేశముల వెదకుటకుబదులుగా నిదేశముననే చమురుదీయు కర్మాగారముల నేల ప్రతిష్ఠించి వాణిజ్య విమర్శన సంఘమున నిష్పాత్తుడైన న్యాయవేదమున నూచించునెడల, నానూచన మప్పుచ్చునిభావముగా నాగ్రహింతురు. దేశాభిమానముగల భావతీయుడైనదైన నైనుకుడై సామాజ్య పక్షముగాఁ బ్రతిపదిం బోరఁగోరన, ఆభారమును వహింపఁ బాశ్చాత్యులనుండియుండెనుకేలకాకప్రమరి మెయిలుపుప్రకాశింపఁజేసి రాజబోవకు లూరిటబలగఁబడురు. స్వరాజ్యము, స్థానికస్వరూపాలను ముగ్గుగువానిని మిక్కిలి సామర్థ్యముతోనిర్వహించుభృతకాధికారవర్గ (బురోక్రసీ)నుండ భారతీయులకుకాస్యావ్యయములయలయననియేలగోలనేయవలయునందురు. ఎవరో యితరులు సర్వసమర్థులై నిర్వహించుకొనునూరని దేశీయులట్టి పదముల కుత్సహింపరాదను సిద్ధాంతము సాహాయమైనది. ఈ సిద్ధాంతమే యల్లపుడు సమర్థనీయమైనచో నార్థికముగానేమి, నైతికముగానేమి, దైనికగానేమి మన యభ్యుదయమునకు జలంజలి నీయవలసినదియే. అని వెనుకొను రిఫార్మరపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ప్రమాణ పదములు.

న్యాయస్థానముల గర్భావస్థ తెలిగించి ప్రమాణములు నేయుంచు నాచారమింకను మదరాసురాష్ట్రమున నటనటులగుదు. స్వేచ్ఛావ్యాజ్య కారణములగు దావాలునదీర్చు న్యాయాధికారులగు సర్. వి. దేశికాచారిగారిటీవల నొకవ్యాజ్యము నిట్లు పరిష్కరించిరి. ఒకహిందవు శ్రమకరకాలసిన యింటి బాడుగకుగా నొకనివై దావాతెచ్చి విచారణమయమునఁ బ్రతివాది బాకీమొత్తము విషయమై తక్కువపడగా నాతఁడు కర్పూరముతెలిగించి ప్రమాణమొనర్చిన నామొత్తము వదలుకొంచునని న్యాయాధికారిలో విన్నవించి వారియనుమతి ప్రతివాదియట్లునేమి ప్రకాశము తక్కువమొత్తమున వదలుకొని శేషించినదానికై వాణిజ్యునినీడిపొందెను. ఇందుకై న్యాయస్థానముల కర్పూరపు వెళ్లి మోజాతుగానుంచవలసి యుండును. కొంతకాలముక్రిందగొట్టి దేశమునను నిట్టి యాచారమొకటి యుండి ప్రస్తుతముతెలిగింపబడి వాదిప్రతివాదులు దేవస్థానములలో గట్టి ప్రమాణములపూర్వముగా వ్యవహారములఁబరిష్కరించుకొనుచుండిరి. ప్రమాణము నేయువాడు తడియుడుపులతో మెడలో నొకదండ వైచిగొని గ్రాములు చిన్న నెట్లగుంపులుగూడ వెంటరాగుడికి సాగుచుండెను. కాని యాపద్ధతి నాడును నింద్యమై ప్రమాణము నేయు వానిని నసూయితోఁ జూచుచుండిరి. ఆనాడు ప్రమాణమున గాభియావహ మై యెంతోతెంపితము వాడుగాని యంతులకుఁ బాల్పడుతుండెను. ఇప్పుడదిపరిపాలియైనది. అట్టిప్రమాణములను బ్రమాణములుగా నమ్మవ్యవహారములఁ బరిష్కరింపక సాక్ష్యమే సత్యముగాఁ గొననగును. అని వెనుకొను రిఫార్మరపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఉపన్యాసములు.

విశ్వ విద్యాలయోపన్యాసములు.

క్షీణదశలోనున్న నగరములు.

నిన్న (4-2-15) సాయంకాలమున ప్రాసెనరు గడ్డే మగారు క్షీణదశలోనున్న నగరములను విషయమున రాజధాని కళాశాలలో నుపన్యసించిరి. పట్టణములే నగరములగును. స్థలము, పని, ప్రజలు మున్నగువాని యభివృద్ధి దీని కాధారము. నగరములు ప్రత్యేక విషయక పరిపూర్ణములు బడయును. జరిగిన విషయములను నిరూపించుటకు మాత్రమే పుస్తకములు సమర్థములు. పట్టణములయందలి ప్రాపంచిక విషయజ్ఞానము ప్రాపంచిక జీవనమునకు సహకారి. జనాక్షేర్ణములను వైశాల్యములు నగు పట్టణములగుడ సౌమ్యుడైనదిని జీవనమునే నూచించును. ఆస్తిక భావముగల మానసము సద్గుణమును గూర్చి అధికముగ గ్రహింపగోరును. ప్రాచీన సౌమ్య భావమునకే సద్గుణాలితేయ పరి వీక్షణము కేవలము భిన్నము. నగర నిర్మాణమునకు కేవలమును ధనమును పరిజ్ఞానమే సాధనములుకా జాలవు. భావనావైశిష్ట్యమే ప్రధానము. కాల్యునికు లెవరో స్వకీయ భావాను సరిజాముగ నెప్పుడచిని కొన్ని నూతన విధానముల నెర్పరచుట వలననే తద్భావానుసారముగనే నగరములన్నియును నిర్మితములు. ధనాశ్రయము, అధికారవాఁడువును, పరస్పర సంబంధము లెందు. కాని జటిలభ్రాంతిగలవాడు తదనుకూల విధానముల నెన్నియను. ఎలవ్వుడు నిది భావనాప్రధానమే. ఈత్రుమో అభిమతాలగు కార్య నిర్వహణమునకు సమానోద్దేశ్యము కొందఁక కలుగుట వలననే ఇది ఏర్పడుచున్నది. నగరమొక దేవాలయము (టీటి) నగరము (టౌను)పట్టణమును కేయునుగాని పట్టణము నగరమును చేయజాలదు. అన్ని విషయములకును పరస్పరసంబంధము కలదుగాని ఆపరస్పరసంబంధముత్రము తెగినదిగాన దేనికిది చేరు చేరుగా కనబడుచున్నది. చిత్రలేఖన సమర్థులు చిత్రకళాబోధకులుగనుండలేరు చిత్రకళా బోధకులు చిత్రలేఖన మొనర్పరప జాలరు. అనుసరణము, ప్రతిలేఖనము, కంఠపఠము ననుసరి విద్యావిషయక వ్యాఖ్యలు సృష్టిభావము, విశ్లేషణము ననుసరి విద్యాలంకారములు, అన్ని ఆవిధ యుపన్యాసములు.

నిరుద్యోగము, దుర్విద్యోగము, దాల్ద్ర్యము, వ్యాధి, అజ్ఞానము, ప్రమాదము, భౌతికత్వము, దుర్వ్యసము, అపరాధము, నిరుత్సాహము, జడత్వము ననుసరియన్నియును చెడుగులు. నిరుద్యోగమును ధార్మికము తొలగించును. దుర్విద్యోగమును నైతికము నివారించును దాల్ద్ర్యమును వదాన్యతదంచును. రోగమును వైద్యుడుదువును ప్రమాదమును వార్తాసచారకుడు పోగొట్టును, చారిత్రకము నెవ్వడును బాపలేడు. దుర్వ్యసమును మతగరువులు దూరమొనరింతురు. అపరాధమును రక్షకభటు లడంచెదరు. ఇటుల చెడుగులను తొలగించు బాధ్యతహింను చారుగూడ యొక్కొకప్పుడు వానికి దాసులగుట కంటింనుచుండును. జడత అజ్ఞానమునకు సోదరి. అజ్ఞానము కేవలము నిరాశాస్పదము. అజ్ఞానము దుస్వప్నమిళితిమే దుర్వ్యసనికారకముగును. ప్రపంచమున స్వకార్యా చరణపరులగువారు చాల కొద్దిమంది మాత్రము గలరు. వెక్కుమంది నిరుద్యోగులును దురుద్యోగులు నై యున్నారు. దురుద్యోగులు నిరుద్యోగుల సుఖానుభూతికి సహకారులు విద్యాప్రపంచమున అజ్ఞానము మాధ్యమప్రచార మొనరించి సహజజ్ఞానప్రమాదములను నిర్ధారణచేయును. దురాచారపరులై నదుమనదును కార్యవిముఖతనుగూడ గలిగియుండువారుకొనుకు నపరాధు లగుదురు. ధార్మికము, బాల శిక్షణము, మతగురువులు రక్షకభటులుగూడ వారివారిభిన్న కృతులనుసరించుచున్నారు. రక్షకభటు లపరాధ తత్వజ్ఞులగుచున్నారు. మతగురువు లాధ్యాత్మిక పీఠులగుచున్నారు. బాలశిక్షణగూడ జ్ఞానోత్పత్తి ప్రకాశమున కొంతకాలమున గట్టిసిటికి రావచ్చును. కాని నీ రీతిని నగరము దోషమిత్రముప్రపంచ మున్నమెయిండుటవలన దోషైకదృక్కు. సంచలితచిత్తుడై యుండుట వింతగాదని ఆయన నడివిరి.

చెన్నపురి ఎకస్పెన్సియరుగ్ల బ్ల్యు వార్షికసమావేశము.

ఈగ్లబ్ల్యువారి 28వ వార్షికసమావేశము నిన్న (4-2-15) సాయంకాలమున పచ్చయర్ప హాల్లో జరిగినది గా॥ న్యాయ మూర్తి కుమారస్వామి శాస్త్రిగారధ్యక్షత వహించిరి. గత సంవత్సర చర్య వినిపింపబడెను. పని అన్ని కాఖలలోను అనుకూలముగానేజరిగినది. సంఖ్యాయందును ధనమునందునుగూడ సిటి బాగుగనేయున్నది. వార్షికాంతమునకు నికరమునిలువ 44 రూపాయలు. మూలధనము నిలువ 460.

కోర్టువ్యవహారములు.

మదరాసు హైకోర్టు.

[న్యాయమూర్తి: కుమారస్వామి శాస్త్రిగారు]

సెషెన్స్ విచారణ.

తాను మఱియొకదనిబాంకి యొక టెలిగ్రాఫిక్ మనియార్డరులో సంతకముచేసి నైకమును పుచ్చుకొని మోసము చేసెనని సెషెన్స్ విచారణకు కమిటీ కాబడిన మైకలాతనా తడు నిర్దోషియని జూరర్లు ఒకగవ యభిప్రాయము సంగీకరించి న్యాయమూర్తిగారు ముద్దయిన వదలి నెట్టుట కుత్తరు విచ్చిరి. కడచిన డిసెంబరు నెల 21 తేదీనాడు బడినండి యింటికి వెళ్లుచుండిన వెంకటరావుతన 12 ఏండ్లపిల్ల వానిని వేసుకూనెడను రమ్మని పిలుచుకొనినెల్లి తినుబండారములను తీసియిచ్చి పీచిల్లు బొమ్మనకు పోయి యెవ్వరును లేనిచోట గొంతుడిసికె స్వరణ వీడులుల చేసి, వాని నగలను అపహరించి నందులకు కమిటీకాబడిన జేబురావు తన వానిమీద దావా విచారణ ప్రారంభమాయెను. జూరర్లు: ఎ. కింగుగారు ఫోల్ట్రేక్, డబ్బూర్ని, డి. ఇ. ఉడ్ సాగనక్, సి. జె. రోజర్సు, డబ్బూర్ని. హెచ్-చాలిస్, సి. వి. ఆర్. భావ్యనాయడు, ఎల్. కే. టి. వి. శివమూర శాస్త్రి, ఎస్. పురందరరావుగారు. ముద్దయి దోషియని జూరర్లు అభిప్రాయ మొసగిరి. న్యాయ మూర్తిగారును ప్రాక్షికుల అభిప్రాయముతో నేకీభవించి ముద్దయికి ఏడేండ్లు కఠినఖయదుశిక్ష విధించిరి.

[న్యాయమూర్తి: సెక్రెటరుగారు]

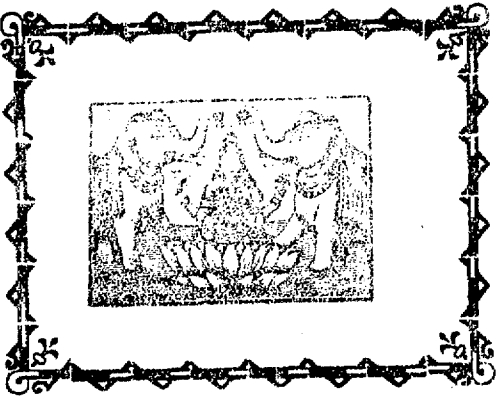
ముద్దయి వదలి నెట్టుటకు.

టపాకట్టలు మోయువాడొక డిటేకుల ఆత్మాయనుండి టపాకట్టినికొని వెళ్ళుచుండగా, దారిలో మిట్టమధ్యాహ్నము 12 గంటలప్పుడు దొంగలుకొందరు వానినెట్లించి వానియొద్దనుండి మనియార్డరుపాత్రులు మొదలగువానిని దోచుకొనిరి. వారు తమకొండుకప్పు మఱియు తెలియకుండునటుల దున్నులుబరించి యుండినందున, రమ్మ వారిని గురుప్రజ్వాలకపోయెను. పోలీసువారికి రిపోర్టుచేయగా, వారు విచారణగావించి లూగారి లక్కె-యొగడు, మధురాముడు అనువారిని పట్టుకొని చార్జి చేసిరి. సెషెన్స్ విచారణ జరిగెను. ముద్దయిలు ఆదోషములు కారని జూరర్లు అభిప్రాయ మొసగిరి. కడప సెషెన్స్ జడ్జిగారు ఆయభిప్రాయముతో నేకీభవించక, ముద్దయిలు దోషములని యభిప్రాయపడి హైకోర్టుకు తెలియజేసిరిగాని న్యాయమూర్తి సెక్రెటరుగారు ప్రాక్షికులయభిప్రాయము సంగీకరించి, ముద్దయిలను వదలి నెట్టుట కుత్తరు వొసగిరి. మొదటిముద్దయిమీద మాత్రము మరియొక సెషెన్స్ విచారణ జరిగిచున్నది.

ఉపన్యాసము

హిందూమత భిన్న భావముగూర్చి ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు నుపన్యసించిరి. ప్రపంచమందున్న ఇతర సిద్ధాంతములకును హిందూమత సిద్ధాంతమునకు గల భేదము నాయనచూపిరి. విహికాముష్మికవిషయములు రెంటియందును సంపూర్ణ నాగరకతను బడసినవారిచే హిందూమత మేర్పరుపబడినది. ఆముష్మికవిషయమున నేడములయందధికాదరము ప్రధానవిషయము. కాన నేడమే సర్వమునకు మూలము. రెండవది కర్మవిషయము. మిట్టటి పునర్జన్మము ఈవిషయము కేవలము హిందూమతక ప్రధానమేయనరాదు. ఇంకొకటి శ్రద్ధ. భిన్న భావములననే హిందూమతము నూతన భావములను పొందవలెనని అభివృద్ధి సర్వమునకును ఆధారము. ఉదారభావము ఆవశ్యకము. సహాయము సర్వోత్తము అనాలోచనకు పూర్వార్థచార పర్యవేక్షణవలన వీనినెల్ల వారను మరచి యున్నారు. వేదాధారముక నేర్పడినభావములు భిన్నములుగావనట కాధారములేదు. ద్వైతాద్వైత విశిష్టాద్వైతములు వేదాధారమువలననేగడినవేయెననుభిన్నములుగానున్నవి. ప్రారంభమున హిందూమత ధర్మములు మహోన్నతములు. మహమ్మదీయ పరిపాలనాసంతరముక వ్యత్యేకము లేనవి. వానిని మనము మరల సమున్నతముల నొనర్చవలెను. భౌతియత ప్రధానాశయము విశ్వసోదరత్వము హిందూమతైలత్వముకాదు. కాని పూర్వార్థచారములే యవలంబింపక సహనోదారభావముల నలవరుచుకొనుట సహజము. అనియు పన్యాసకులు నడివిరి.

మహమ్మదీయ పరిపాలనాసంతరమున క్రిస్తుపుట్టిన వెనుక 1200-1600 సంవత్సరములకుమధ్య హిందూమతాధిక్యము క్షీణింపవారంభించినది. ఎవరికివారే వెన్నెలై కలవరము కలిగించిరి. ప్రస్తుత మప్రస్తుతవిషయములకు ప్రాధాన్యముగంతుచున్నారు. వీనిని సంస్కరించినచుత్తము నశించుననుచున్నారు. ఇది యుక్తముకాదని అధ్యక్షులు నడివిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1915 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 5 వ తేది
శుక్రవారము.

గ్రామ నౌకరులు.

ఇటీవల ప్రభుత్వమువారు తమక్రింది యుద్ధోగ్యుల స్థితిగతుల నాలోచించి కొన్ని కొన్ని శాఖలలో కొందరు కొందఱకు జీతములు హెచ్చించి వారికర్హతను బడసియున్నారనుట మాచదువరులెరుంగుదురు. యుద్ధము వలన సెలవులు తప్పించుచునలన ఐ. సి. ఎస్. లకు పాపము కష్ట నష్టములు కలుగునని ప్రభుత్వమువారు దయాచు యులై వారికిని ఒకవిధముగా ప్రత్యుపకృతి చేయ దలచుకొని రమారమిరెండులక్షల రూపాయలవిధముగా వినియోగించుటకు నిర్ణయించి కొని నారనుట మొన్న మనశాసనసభా సమావేశసమయమున మెకానోకన్రెక్షియ్యబడిన ప్రత్యుత్తరముచే వ్యక్తమయినది. ఇంతచేయుచుండు నుదారప్రభువులు గ్రామ నౌకరుల విషయమున మాత్రము అంత హృదయపూర్వక సానుభూతి జూపకుండుటకు సరియైన కారణములు కానవచ్చుటలేదు. అయినను లోక విరుద్ధముగు విషయ మేమియు నందులో కానరాదన వలయునేమో? క్రమశిక్షించిన వారికి పిలిచి యన్న మిగుట్ట లోకాభారము. అడుగనివారి కమ్మయైన పెట్టిననుట లోకోక్తి. ఈ రెండును కొంతవరకు నివీరయమున వచ్చియుచున్నవి. రాజ్యవ్యవహారముల కన్నిటికిని గ్రామమే పునాదియనుట నిజమే. గ్రామనౌకరులే రాజ్యాంగమున మొదటి సోపానములనుటయు నిజమే. కాని ఈకారణముచేత పైవారికి వీరు కానరాకుండుటయు తటస్థించు చున్నది. కొంతకాలముగా వీరును మొత్తలిడుట యారంభించినారనుటకు సూచనలు కాన్పించుచున్నవి. కాని ఆమొరలింకను నెంతోదూరము వినుపించలేదు. విద్యావంతులయి శక్తిమంతలయి ఉత్తమపదవ్యలంకృతులయి యొప్పు ఐ. సి. ఎస్. లే తమ తరుణమెచ్చట తప్పిపోవునో యను భయమున తమ కష్టనష్టములను కలవానిని తేనివానిని సమయము వచ్చినప్పు డెల్ల ను జెప్పుకొనుట యవసరమని తలంచుచుండగా నెచ్చటనో యనిగియుండు గ్రామనౌకరుల విషయమున నట్టి మొత్తలెంతకావలయునోగదా? ఎంతోకావలయు ననుటకు మొన్నటిశాసన సభా సమావేశమున గా. కేశవశిల్పగారు గ్రామనౌకరుల పక్షమునతెచ్చిన తీర్మానమునకు బట్టినగిరితి చూచినచో నర్థముకాగలదు. తలారులకు, నీరుగట్టలకు, పెట్టిలకు జీతములు హెచ్చించ వలసినదని పిల్లగారు ప్రతిపాదించిరి. ఆనౌకరులు ప్రభుత్వము వారికి మహజరులుకూడ వంపుకొనినారట. ఎప్పుడోబియ్యము రూపాయకు 64 పప్పు అన్నిసదో తేదో కాని, గ్రామనౌకరుల జీతము లేర్పడి నప్పటివెలలు ఇప్పటి వెలలలో మూడవవంతు గానుండునట్లుయైన నందఱును ఒక్కొని తీరవలసినదే. గా. కాన్యూగారు పిల్ల

గారి తీర్మానమునకు నభ్యంతరములు నుడువుచు ప్రభుత్వమువారి కిప్పుడు 17 లక్షల రూపాయల ద్రవ్యము హెచ్చగానుండిననే తప్ప రు 4ల జీతమును ఆరురూపాయలు చేయుటకు వీలుండదని యొకకారణము నిచ్చిరి. ఈకారణముతో నిలచి యుండిన తరువాత ద్రవ్యము నచ్చుటెట్లు అనువిషయమును విమర్శించి యుండవచ్చును. వేలు వేలుగా జీతములు తీసికొనువానికి వందలు తగ్గించినచో వారు కష్టపడరుగదా! అట్లుతగ్గించిన యెడల ప్రభుత్వమువారికొలుపుకు మనుష్యులురారను భయముకూడ మాకు కానరాలేదు. కాని ఈవిషయ మిప్పుడు విపులముగా చర్చింప నవసరములేదు. గా. కాన్యూగారి యితర కారణములను పరిశీలింప వలసియున్నాము. గ్రామ నౌకరులు వట్టి మానసిక తృప్తితో కాదట నౌకరిలోనుండుట, వారికివచ్చు నాలుగు రూపాయల ఆదాయము నికరాదాయముట. మాసము తప్పక వచ్చునదట. అంతేకాక గ్రామనౌకరులకు రైతులవద్ద నుండి బహుమానములు దొరకుచున్నవట! కావున గ్రామ నౌకరుల విషయ మాలోచింపవలసిన యవసరము లేదని వారియభిప్రాయము. ఈకారణములకు ప్రతివల్కుట కెంతో ఆలోచన యక్కరలేదు. గ్రామ నౌకరులు పని చేయుచున్నారనిన నట్టిమానసిక తృప్తితోనేచేయుచున్నారు. ఇంతకాలము హైందవభూమిలో నధికారము వహించియు గా. కాన్యూగారు హైందవ జీవన తత్త్వము నెరుంగకుండుట చిత్రము. ఆమాట యనరాదు. ముందుకొంచె మెరుంగుదు రనుట తెలియవచ్చు చున్నది. అందుచేత ఎరింగియు ఎరుంగకయు నున్నారనిన తప్పుగానుండదు. హైందవుడు భుక్తికి లేవ్వడు, ముఖ్యముగా, రూపాయలు అణాలు లెక్క పెట్టు వాడుగాడు. ప్రాచీనాచారముగా తన కేమి వచ్చియున్నదో దానికే గట్టిగా వ్రేలుచు కదలకుండు నంతటి (మూర్ఖుడందమా? అజ్ఞానియందమా?) అజ్ఞానియనుటయే సరి. పూర్వపరాయణత్వము లోకమంతటను కలదియే యైనను, ఈభూమిలో మూర్తిభవించిన దనుటకు సంతయములేదు దాని వలననే గా. కాన్యూవంటి పాశ్చాత్యులందరును అపహాస్యముచేయుస్థితియందు మాసానుమున్నది. ఆకారణముచేతనే తలారి, నెట్టి, నీరుగట్టు నాలుగు రూపాయలయినను చాలునని పుట్టిన పాలిమేర విశిచిపోలేక పాతిక కడుపు తిని పనికిమాలిన జీవనమున పాటుపడుచున్నారు. ఆ కారణముచేతనే గా. కాన్యూగారి రెండవ కారణము కూడ నుత్పన్నమయినది. అనాదిగా, ముఖ్యముగా మాన్యములుపోయి జీతములేర్పడి నప్పటినుండియు, నీజేశమున గ్రామ నౌకరులకు గ్రామరైతులు ఇనాములిచ్చుట యాచారము గాన నిప్పటికిని ఇనాములు దొరకుచున్నవని నారవనీయ సభ్యులభిప్రాయపడుట కవకాశము లేదని మేము చెప్పసాహసించలేదు. కాని గా. కేశవశిల్పగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమును కాన్యూగారి రాలోచింప వలసి యున్నాడు. గ్రామనౌకరుల జీతముల విషయము శాసన సభయందొదివరకు విచారణలోనికి వచ్చినప్పుడు గూడ ప్రభుత్వాధికారు లిట్టి సమాధానమునే యిచ్చిరి. అయిన నొక్కొక గ్రామము వారును ఇనాముల నిచ్చి భరింపవలసిన వారెంత మందియగుచున్నారో గమనింపుడు. తలారి, నెట్టి, నీరుగట్టు, కరణము గా. కేశవశిల్పగారి ననుసరించి భార్యపెంట్లువారు, పోలీసువారు. ఇంతటితో ముగిసినదా? క్రిందివాడేదో ఇనాములను దీసికొను చున్నారని ప్రభుత్వము వారనుకొనుచున్నారు కాబోలును. రివిన్యూలోని పై అధికారులును ఉత్తమాధికారులును రెండవ

వస్తువును అరణాకు కొనుటచే ఇనాములను కొనుచుండలేదా! ఈవిషయమును తోటిలు, పెట్టిలు, తలారులే యెరుగుదురు. ఇంతవరకు గ్రామములు మోయగలవా? గ్రామములలో గూడ రానురాను నాగరకము హెచ్చుచున్నది. జీవనవ్యయము పెరుగుచున్నది. ఏవ యధికారికి ఎంతెంత అధికారముండుటయు ఎక్కువఎక్కువగా తెలియుచున్నది. కావున రైతులు పన్నులు విధించు రివిన్యూ అధికారులను పాలములకు నీరువిడుచు నీటి అధికారులనుక్రిమినలు తగాదాలుపెట్టు పోలీసువారలను (భక్తిచేగాదు) తమ లాభమునకయి తృప్తిపరచుకొను చున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో స్వల్ప లగు గ్రామ నౌకరులకు ఇనాములు దొరకుచున్నవనుటను సమాత్రము నమ్ముటకులేదు. ప్రస్తుతస్థితి యెట్లున్నను ఇరువది యవ శతాబ్దమున బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి ప్రాతినిధ్యస్థానమున నుండు గా. కాన్యూ అంతటి వారు ప్రభుత్వపు నౌకరులు రైతుల ఇనాములచే బ్రతుక వచ్చునని స్ఫురింపజేయుట యంత సుంజసముగా మాకు దోపలేదు. లోపములన్ని యెడలనుగలవు. వానిని మాన్పించుటకు బూనుట ప్రభువుల ధర్మము. కొంతవరకు మనప్రభుత్వము వారు తమక్రింది యుద్ధోగ్యులు సరఫరాలకు ద్రవ్యనియ్యక తీసికొనరాదని మున్నగు నియమముల నేర్పగచి లోపముల మాన్పింప జూచుచునే యున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో శాసననిర్మాణ సభయందు నారవనీయసభ్యులు గ్రామ నౌకరులు ఇనాములను వనూలు చేసికొను చున్నది యెరింగి ఆపదధికి ప్రతికారముచేయ నిశ్చయించ లేదను భావము నెడలు రీతిని వ్యవహరించుటకు దేశక్షేమమును ప్రభుత్వపు నారవమును మనసున కలవారందరును గట్టిగా నసమ్మతిని తెలుపవలయునని మానమ్మకము. ఉల్లవిధముల బరువును మోయుచుండు రైతుపై ప్రభుత్వపు నౌకరులకు నినాములను మరియొక బరువునిడక అధికారులు గ్రామ నౌకరుల జీతములను బెంపుజేయింప పాటుపడుదురని విశ్వసించుచున్నాము.

దివాను బహదూరు ముట్నూరు-ఆదినారాయణయ్యగారిని మన స్థానిక ప్రభుత్వమువారు మదరాసు నగరపాలక సంఘమునందు సభ్యులుగా నియమించినందులకు నాంధులమగు మేమొతయు సంతసించుచున్నాము. ఆదినారాయణయ్యగారు స్వతంత్రాభిప్రాయములు కలవారయ్యును మన ప్రభుత్వాధికారులకు సమ్మాననీయులై యుండుట ప్రభుత్వాధికారుల యాదార్యమును మాత్రమే గాక ఆదినారాయణయ్యగారి వివేకమును న్యాయబుద్ధినికూడ చాటుచున్నది. ఆదినారాయణయ్యగారి పరిశ్రమచే మద్రాసు నగరపాలక సంఘము మేలు నందుగాక యనియు వారికిని వారి మాతృభూమికిని మహాయశము చేకూరుగాక యనియు కోరుచున్నాము.

ఇదివరకొక సంచికలో ఆంధ్రులకొక క్లబ్బు అను కీర్తికక్రింద మావిలేఖకు లొక్కరు వ్రాసిన జాబు ప్రకటించితిమి. పరస్పరము కలిసికొనుట కవకాశములు లేనియెడల సంఘబలము కలుగనేరదు. మన కీనగరమున జరుగవలసిన పని యెంతోకలదు. కావున క్లబ్బు ఆత్యవసరమనుట మేరగా వర్ణింపదగిన పనిలేదు. ప్రముఖులు కలిసి ఈవిషయము నాలోచించుటకు ప్రయత్నించిన బాగుండునని హెచ్చరించుచున్నాము.

ఐరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లాండు

కామన్సు మహాసభ.

ఆస్త్రియన్ గారి తీర్మానము.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—పార్లమెంటు మొదటగానుండి ఇటీవల చనిపోయిన ఇంగ్లండు వర్తకగారిని మెచ్చుకొనుచు మాట్లాడిన తరువాత ఆస్త్రియన్ గారు కామన్సు సభవారు తమ కాలమునంతట గవర్నమెంటు వ్యవహారములకు వినియోగించిన పనిని యుండును. అది ఈ క్రింది తీర్మానమును సభితుల యెదుట పెట్టిరి:—“మనమునకై సామర్థ్యమును నన్నిటిని యుద్ధ విషయముల నాలోచించుటకు ఉపయోగించవలెను. ఈ ఆలోచన ముందు ఇంగ్లండు విషయమును తలపెట్టెదము. ఈ సమయములో మనము వివాద గ్రస్తములగు కాసములను చేయుచుండు పక్షమున ప్రజలకు ఆ గ్రహము కలుగును. కాబట్టి గవర్నమెంటువారు యుద్ధమును సాగించుటకు అవసరమైన కాసములను మట్టుకే ఉపయోగించుదురు.

జోసెఫ్ బా

నేను ఇందుకు అంగీకరించినాను. ప్రస్తుతమునగ్లత్రి సందర్భములనుబట్టి ఆస్త్రియన్ గారు చెప్పినది సహేతుకముగ నున్నది. ఫ్రెంచిగవర్నమెంటువారును కెనడాగవర్నమెంటువారును ప్రత్యేకము యుద్ధవిషయములను ఆలోచించుటకు పార్లమెంటును చేసిన లాగుననే మిగిలినాడ చేయుచున్నారు. కాబట్టి మీరు ఉపాదించు విషయములకు నేను ఎదురు మాట్లాడను.

మాది నిషేధించవలసిన అవసరము లేకపోవుట

లండను ఫిబ్రవరి 4:—నిన్న కామన్సు సభలో జే. డి. రీసుగారి ప్రక్షేప ఈ క్రిందివిషయము యిచ్చిరి:—జర్మనీవారి యుద్ధవసరములకు కావలసిన మాది జర్మనీలో నున్నదని ఇంగ్లీషు గవర్నమెంటు వారు నమ్ముచున్నారని కాబట్టి మాది యెగురుతున్నది నిషేధించుట అవసరమని నమ్ముచున్నారు. మాదివ్యాపారముచేయు దేశములు యింక చాల గలవు. యిప్పుడు వానిని గురించి మాట్లాడవలసిన అవసరములేదు. అని బెన్సెంటుగారు జవాబుచెప్పిరి.

ఉద్యోగములకు మార్పులు.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—లాంకాష్టర్ డిప్టీ మాస్టరుమాన్ గారి బయలుమాంటాగుగారిని నియమించిరి. సెనెట్ వారంను వర్తకగారిని హాను ఆఫీసు అండరు సెక్రటరీగ నియమించిరి. వాల్టరుగారిని, బెక్ గారిని ప్రెజిడెన్సీ యర్ లాడ్స్ గా నియమించిరి. ఆకా: గుగారిని ప్రెజిడెంట్ ఫి నాన్ పియల్ సెక్రటరీగను నియమించిరి.

కిచనరుగారి నూతనగృహము.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—“నూతనగృహము” అను రాజమందిరమును కిచనరు ప్రభువుగారు తాత్కాలికముగ నివసించుటకు జార్జి చక్రవర్తిగారు యిచ్చిరి.

ప్రతిగాడికి రాజదర్శనము.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—వైస్ అడ్మిరల్ సర్ జాన్ ఫ్రీగారు నేడు బక్లింగ్ హాము రాజమందిరములో రెండు గంటల సేపు రాజుగారితో మాట్లాడిరి.

ప్రాస్తు

పరాసు అధికారుల ప్రకటన.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—పరాసు - పరాసు అధికారులు నేటి ప్రధానమైన ప్రకటించిరి:—వెర్దును సమాపమున పరాసు సైనికులు కొంచెము ముందుకు పోవుచున్నారు. జర్మనీ సరిహద్దు మేదుపడినప్పుడు తిరిగివారు మామీదపడిరి. కాని జర్మనులు వెనుకకు గొట్టివేయబడిరి. కొంతమంది జర్మనులైన కులనుకూడ ఖియదీలుగ పట్టుకొంటిమి. బాగ్ లెల్లిగర్ జర్మనులు ముట్టడించి కాని వెనుకకు నెట్టివేయబడినారు.

మందపడవలు.

ఎవరికట్టవలెనకు వైన ఆంధ్రులలో జర్మనులు మందపడవలనుపంపిరి. కాని, ఇవి ప్రేరేపము కలిగించక మునుపే పరాసువారు వీరిని అపివేసిరి.

పరాసు ఫిరంగులు

ఎయిసు ప్రాంతములో మన ఫిరంగులు బాగుగా పనిచేసినవి.

జర్మనులను వెనుకకు నెట్టివేయటం

లండను ఫిబ్రవరి 4:—నిన్న రాత్రి యిట్లు ప్రకటించబడినది:—

వెర్దునుకు పడమట పరాసు సైన్యములో మూడుసార్లును, మెస్సిల్-వెను-హర్లుసులోను, మాన్ జెనుకు ఉత్తరమునను జర్మనులు మమ్మును ముట్టడించినప్పుడు వెనుకకు గొట్టివేయబడిరి. ఇంకొకటై మేరుసంగ తేమియు జరుగలేదు. ఆగ్నేయలో బాగ్ లెల్లిమీద మంగళవారమురాత్రి జర్మనులు పడిరికాని, వెనుకకు నెట్టివేయబడిరి.

రువ్య

రువ్యను అధికారుల ప్రకటన

లండను ఫిబ్రవరి 4:—రువ్యను అధికారుల లెట్టు ప్రకటించిరి:—విన్సులానది కుడికట్టమీద తమిళు పోరాటములు జరుగుచున్నవి. విన్సులానది యెడమకట్టమీద సెంపి గామము లాని జర్మనులను తిరిమి పట్టుకొంటిమి. బోర్డుముఖ, గొమ్మి, బోలిమోఫలయొద్ద యుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మను సేనలకు 14 రెజిమెంటు సాహాయ్యముగ వచ్చింది మరియు సెన్సియో ఫిరంగులు వచ్చినవి. ఇందువలన అత్యంతములు ఫిరంగులను వెట్టికొట్టుచున్నాము.

జర్మనులను వెనుకకు నెట్టివేయటం

గొమ్మియొద్ద సంగ్రామమును తిరిగినిది. ఇక్కడ బాహా పోరాడి, జర్మనులను వెనుకకు నెట్టివేయి. జర్మనులకు విపరీతముగ నష్టము కలిగినది.

కార్యేతిర్యా యుద్ధము.

కార్యేతిర్యాలో యుద్ధము క్రమ క్రమముగ తీవ్రమగుచున్నది.

రువ్యను వైమానికులు బాంబులువేయుట.

ఫిబ్రవరి 2వ తేదీన, రువ్యను వైమానికులు, రావా, రెజెనెసు, బాగోరిసులలో, జర్మను రిజర్వునైట్లను రైలువే బండ్లమీద బాంబులువేసిరి.

నై బేరియాలోని జర్మనీ ఆస్త్రియా ఖియదీలు.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రముల దొరతనమువారికి రువ్యవార్డులు తెలియజేయుచున్నారు:—నై బేరియాలోని జర్మనీ ఆస్త్రియా ఖియదీలకు రువ్యనునైట్ కాధికారులే అహంకారములు, సామ్రాజ్య వస్తువులునున్న నవి పంచిపెట్టవలెను. ఈ యధికారము వీరికి సహాయముచేయదలచిన విదేశీయుల కియ్యబడదు.

పీకింగు పట్టణమునుండి కొందరు ఆమెరికా దేశీయులు

వీరికి సాహాయ్యము చేయుటకై బయలుదేరిరి.

రషియనుల విజయము.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—రషియను సేనలు కార్యాతి యను కొండలనుదాటి హంగరీ దేశమునందలి విశాలముగవచ్చి కరువు గుండ ముందుకుపోవుచున్న మహద్దళమునందు రషియావారికి మొన్న కలిగినవిజయము నిజమని తెలుచున్నది.

రషియా-జర్మనీల యుద్ధము

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 4:—పయిసరు ప్రతిక లండను విలేజిరి యీ లెల్లిగ్రామును పంపెను:—హంగరీ దేశమునందలి అగ్నేయ దిక్కుగ జర్మనులు సేనలను పంపుచున్నారు. గదా? తిరిగి సర్వియావై దండెత్తుటకు అట్లుచేయుచున్నారని యిదివరకు అందరు అభిప్రాయపడిరి. కాని అది అట్లుకాదు. బహుశా రొమినియావై దండెత్తుటకో? లేక రొమినియాను భయపెట్టుటకో ఆవైపుకు వెళ్లుచున్నారని యిప్పుడు లండనులో అందరు అనుకొనుచున్నారు.

ఫిరంగులయొద్దము

ఆస్త్రియా జర్మను సేనలు ఒక సమాఖ్యను, సర్వియావైపున యున్న డాన్యుబునది ఒడువడను మధ్యఫిరంగులను కార్చి నెట్టు కొనుగొనండి నేను మాట్లాడుచున్న ప్రతికట టెల్లిగ్రాము వచ్చినది.

సర్వియావై దండెత్తుటమధ్యము.

జర్మను సేనలు బుకోవిసాకు వెళ్లినవి. నేవు, డ్రీనానను బుపాంగి వరదవచ్చినందున సర్వియావై దండెత్తుటకు టిలు లేదు. నివృత్తమునుండి, మిలానుకు టెల్లిగ్రామువచ్చినది.

ఆస్త్రిలియా.

ఆస్త్రిలియా వారి కొత్తసేన.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఆస్త్రిలియా దొరతనమువారు ఇదివరకుపంపిన సేననుగాక యింకొక సేనను సామ్రాజ్యసాహాయ్యమునకు పంపిరి. ఈసేన ఈజిప్టు చేరినది.

బెలియము

ఈసరువద్ద యుద్ధము.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఈసరుకావవద్ద యుద్ధము ఘోరముగ జరుగుచున్నది. వెనుయెండువద్ద యిరుకట్టల సేనలు సన్నీలతో పాడుచుకొని తీవ్రమగుయుద్ధము చేయుచున్నవి. జర్మనీవారు బెలియము సేనను వెళ్ళి తొరదోలవలెనని ప్రయత్నించిరి. కాని వారి యత్నము సాగలేదు. జర్మను సేనలో చాలమంది చనిపోయిరి. వెళ్ళుట తిన్న పెద్ద జర్మనుపటాలములు బ్రూసెల్స్ చేరినవి. బెటియొద్ద సావణు బుధవారము నాటి పగలంతా వెళ్ళు యెండు వద్దనున్న సేనలవై విరామములేకుండ ఫిరంగులను కార్చుచుండెను. ఇంకొకవద్ద తీవ్రమగు పోరుజరిగినది. వెళ్ళు జర్మనులకు లనేకమంది రౌబర్సు, కోర్బాయిలకుచేరిరి. అని హాండువప్రతికట వ్రాయుచున్నది.

అమెరికా

పం తెనను ధ్వంసముచేయ నెంచుట

వాషింగ్టను ఫిబ్రవరి 4:—మానవులను నాశనము చేయుటకు యత్నించినందున వానుహరను అను నతనిని, మరియొక రాష్ట్రమునకుపంపి విచారణచేయుటకై సర్ సిసిలు స్పీంగురై నుగారు దరఖాస్తుచేసిరి. వాహరను రక్షించవలెనని కోరుట.

ఈసరు విచారించుటకై మరియొక రాష్ట్రమునకు పంపవద్దని వానుహరను, కాంటుబెర్నీ నై నుగాక విజ్ఞాపనను పంపుకొనెను. సిసిలు స్పీంగురై ఆమెరికాలో నాంగ్లాయరాయ బారిగను, బెర్నిస్టెనుగారు జర్మను రాయబారిగను పనిచేయుచున్నారు.

సముద్రవిమానములను విక్రయించుట.

వాషింగ్టను ఫిబ్రవరి 4:—ఆమెరికావారు కొన్ని సముద్రవిమానములను అమ్మదలచివారు ఇట్లుచేసినయెడల ఆమెరికావారి తాటస్థ్యమునకు భంగముకలుగునని జర్మనీవారు తమ యసమృతమును తెల్లడించుట సముద్రవిమానములు యుద్ధపరికరములని జర్మనుల యభిప్రాయముతో తా మేకీభవించుట లేదని, వైసనుగారు సమాధాన మిచ్చిరి.

అమెరికా ఆహారపదార్థముల యెగుమతి.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఆహారపదార్థములను తీసికొని వచ్చుచున్న స్టీమరులనుపట్టుకొని ఆహారపదార్థములను లాగికొనవలసినదని ఇటీవల జర్మనీవారు ఉత్తరువును జారీచేసినందున యికముందు ఆహారపదార్థముల యెగుమతి యుద్ధకాసము ప్రకారము పనికిరాదని ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. విల్-హెల్మూ అను స్టీమరు ఆహారపదార్థములను వేసికొని ఆమెరికా రేవులనుండి వెళ్ళిపోయిన తరువాత జర్మనీవారి ఉత్తరువు పుట్టినది. కాబట్టి యీ స్టీమరులోని పదార్థములను ఇంగ్లీషువారు కొని స్టీమరును వదలివేతురు. ఇకముందు పంపుపక్షమున ప్రమరున, సరకును ఇంగ్లీషువారు స్వాధీనపరచుకొందురు. ఇందుకు ఆమెరికా వారికి ప్రతిఫలము కూడ యియ్యరు. అను నీవిషయమును లండనులోని ఆమెరికను రాయబారియగు డాక్టరు పేజిగారు ఆమెరికను గవర్నమెంటుకు తెలిపినట్లు ప్రతికటలో స్రవరింపబడినది.

అమెరికాలోని జర్మనులు.

లాహోరు ఫిబ్రవరి 4:—మొన్న రొమ్బరీప్రభువుగారు ఇంగ్లాండులో ప్రసంగించుచు ఇట్లనిరి. గ్రావ్ యాదేశము జర్మనీయును వేదయేనుగునుతోనుచున్న మావట్టిహావలెయున్నది. ఈలాగుననే ఆమెరికాలోని జర్మనులు ఆమెరికాను తోలవలెనని కోరుచున్నారు. నేనువచ్చిన టెల్లిగ్రామును బట్టి మాడగా ఆమెరికాలోని గ్రీకులకు జర్మనులు దమదందు అభిమానము మాపనివారికి కట్టను యియ్యరుని భయపెట్టుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది.

“నూయార్క్ టైమ్స్”

అమెరికాలో జర్మనులు ఇట్లు చేయుట అమెరికాకును స్నేహముగనుండు దేశమునకును సమన్వయము కల్పించుట. అమెరికను దొరలను పోలీసులు విర్రవీరులుగను నులను చేయుచుంటు. ఆంధ్ర పత్రిక తిండించుచున్నది.

“నూయార్క్ టైమ్స్”

ఈ పత్రిక కూడ జర్మనీ వారి చర్యను ఖండించినది.

కెనడా.

కెనడాలో కొంత సేనలు.

లాహారు ఫిబ్రవరి 4:—కెనడాలో మొదటపంపిన సేనలను రెండవారు పంపుటకు సిద్ధము చేయుచున్న సేనను బహుభాగుల తిండించుచున్నది. మూడవ సేన కూడ తిండించుచున్నది.

ఉద్యోగము

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఇంగ్లాండులో కొంతమంది నకు కార్యదర్శిగా నియమింపబడినది.

జర్మనీ

జర్మను డిప్యూటీ

రుష్యా వారి సబ్ మినిస్టరు

లండను ఫిబ్రవరి 4:—జర్మను డిప్యూటీ రెలియేషన్ మన్యూరు:—డిప్యూటీ చీఫ్ మునందరి, మోషన్ అగ్రమున కావల రుష్యా వారి సబ్ మినిస్టరు జర్మను డిప్యూటీ మన్యూరు వారి మంచి చేసినది.

జర్మనీ వారి దురాగతములు.

ఆనువుత్రినావను ధ్వంసముచేయ ప్రయత్నము.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఇంగ్లాండుదేశపు నౌకాధికారి సభ మునకు సహాయ కార్యదర్శియగు మేక్స్ మరాగారు కామన్స్ సభలో ఇట్లు చెప్పిరి:—జర్మనీ వారి నౌక మేరైన ఒకటి “అస్టూరియాన్” అను ఇంగ్లీషు ఆనువుత్రినావమీద టార్పెడో గొట్టమును వదిలినదని నౌకాధికారులకు టెలిగ్రాము వచ్చినది. అస్టూరియాన్ ఆనువుత్రినావ యని తెలుపుటకు ప్రశ్నకు గురైన గలవు. తెల్లరంగు నేమిడియున్నది. రెడ్డి టోమరు గురైన చీకటి లాకుడ కనుపడునట్లు అనుభవము దీక్షలు తెలియున్నవి. ఇది ఆనువుత్రినావ యని యుద్ధములో దిగిన దేశములన్నిటికి తెలుపబడినది. 1907 నాగో పోగుపట్టణములో అన్ని దేశముల వారు చేసికొనిన పరమల ప్రకారము దీనిని ముట్టుకొనుటకు వీలులేదు. 1907 వ సంవత్సరపు ఖరారు మోద మొదటి చేత్రాణ జర్మనీ చక్రవర్తియగు కైజరుగారిది. ఇవన్నియు పాటింపక ఆనువుత్రినావను ధ్వంసముచేయవలెనని టార్పెడో గొట్టమును వదిలటను మాడగా బుద్ధిపూర్వకముగ చేసినట్లు తోచుచున్నది. ఈ ఘోరము బుద్ధిపూర్వకముగ చేసినదని నాగ రక ప్రపంచమునకు మేము వేరుగ చెప్ప నక్కరలేదు.

ఫ్రెంచివారి రిపోర్టు.

పార్లమెంట్:—నిన్న సాయంత్రము 5-గంటల వరకు

రు పట్టణమునకు 15 మైళ్ళ దూరమున ఈశాన్యభాగమునకు ఉత్తరముగా బ్రిటీషు ఆనువుత్రి ఒకదాని “అస్టూరియాన్” మీద జర్మనుల నౌక మేరైన టార్పెడో గొట్టమును వదిలి పోగుపట్టణ చేసికొని సంధ్యరతులకు పొంగము కలిగించి. దైవతమున టార్పెడో గొట్టము నౌకకు తగలలేదు.

జర్మనుల గారికి వచ్చిన వార్త

ఫిల్లీ ఫిబ్రవరి 4:—“అస్టూరియాన్” అను బ్రిటీషు

ఆనువుత్రినావ పోగుపట్టణలోని తీర్మానమును అనుసరించి రంగు చేసికొని అవసరము గుర్తులను కలిగియున్నను జర్మను నౌక మేరైన దానిమీద టార్పెడో నౌక వదిలి ధ్వంసముచేయ ప్రయత్నించినది. పోగుపట్టణముపై జర్మనీ కూడ చేత్రాణ చేసినట్లున్నది.

రొట్టెల దుకాణములు.

లండను ఫిబ్రవరి 2:—రొట్టెల దుకాణములలో గం దరగోళములు జరుగుతున్నట్లు తెలిసివారిక సంఘమువారు 1200 మంది పైనులుకాని పోలీసుల నియమించిరి. బెర్లిన్ లో 100 రొట్టెలదుకాణములు మూసివేయబడినవి అని బెర్లిన్ లు తెగేవాల్లు పత్రిక నుడువుచున్నది.

దొరతనమువారి తోడ్పాటులు.

లాహారు ఫిబ్రవరి 4:—లాహారు వారు దొరతన మునాని ఎట్టచీట్టు పంచివెట్టెదరు. అట్టి ప్రకారము ఎవ

రికి ఎంత రొట్టెలదుకాణములలో అంతదబ్బు ప్రయత్నముక ఉచిత ముగానే యిత్తురు అని వారి విధానం యిట్టిదిగా కట్ట పత్రిక లండను విలేజ్ తెలిపివారు.

జర్మను క్రూరులను ముంచుట.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—“అస్టూరియాన్” అను అస్ట్రీ లియాదొరతనమువారి క్రూరుల వెటగోవియావద్ద ఒక జర్మను క్రూరులను ముంచినది.

కళానులను రక్షించుట

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఒక జర్మను క్రూరులను, “అస్ట్రీ లియాన్” అను అస్ట్రీలియాకుగల ముంచినదని తెలిపితిమిగా దీక్షా కళానులను తీసికొనవచ్చి ఫాక్ ల్యాండు దివులలోంచి తీసి

జర్మను నౌకాధికారి మువారి ప్రకటన

నావలు ప్రయాణము చేయరాదు.

లండను ఫిబ్రవరి 4:—ఇంగ్లీషు ఛాంసెల్ లో వర్తక నావలు ప్రయాణము చేయరాదు. చేసిన ప్రయత్నమున మోషము కలుగును, అని జర్మను నౌకాధికారులు యందుగా తెలిపిరి. దీనికి తాటస్థ్యదేశముల పత్రికలు ఆగ్రహపడుచున్నవి.

దక్షిణ పత్రికలు.

జర్మనీ వారి చర్య అంతర్జాతీయ ధర్మములకు మానవ ధర్మమునకు విరుద్ధముగ నున్నందున జర్మనీ వారు తె త్రయ వును యిచ్చుటకు కారణమేమో చాలదు దొరతనమువారు సంజాయిషీ అడుగుదురు అని “హాండెల్ వలాడ్” అను దచ్చి పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

“తెలుపుతా”

ఇంగ్లీషు నౌకాధికారులు జర్మనీ వారి వెదికింపులకు భయపడి సేనలను యుద్ధసాముగిని పోసికొనిపోవు నావలను రక్షించుటకు వారియుద్ధనావలన్నీటిని యింగ్లీషు ఛాంసెల్ లో యుంచునట్లు చేయవలెననియు అప్పుడు తాము నురక్షితముగ వై ఇంగ్లీషు పోలీసులనుందలి పట్టణములపై ఫిరంగులు కాల్చ వచ్చుననియు జర్మనీ వారు తెలుపుచున్నట్లున్నది ఈ చర్యను తాటస్థ్యదేశములన్నియు ఖండించవలెను.

స్వీడను పత్రికలు.

తాటస్థ్యదేశముల వ్యాపారములను అంతర్జాతీయమునకు యీ కొత్తదబ్బు తిగిలినందున నీడను పత్రికలు ఆగ్రహపడుచున్నవి. అమెరికను పత్రికలు.

జర్మనీకి ఒక్క స్నేహితుడకూడ అక్కరలేదా ఏమి? జర్మను గవర్నరు మెంతువారు తమనకు మేరైనలను వర్తకనావల మీదకువరచి ప్రపంచమున చిక్కులపాలు చేయవలెనని ఆలో చించుచున్నట్లున్నది రేపు మననావలను ఏనుము ద్రవధ్వమునో ముంచి, దానిలోని అమెరికనులను, ఏదీవిలానో దింపినట్లయిన అమెరికను గవర్నరు మెంటు ఏమిచేయునో తనకు ముప్పుకలిగించు చిక్కులను దరిద్రావుకాన రాక ఎందుకైనను తెగించిన దేశము చేయునగా మరెవరు చేయుగలరు? అని ఫిలడెల్ ఫియాపబ్లిక్ తెల్లవ్రాసినది.

పరిష్కారము.

ట్రాబ్జిజు పట్టణము.

రుష్యుల సేనలు ఆక్రమించుకొనుట

లండను ఫిబ్రవరి 3:—జనవరి 31 వ తేదీ బెర్లిన్ లో జెప్ గారు తమ సేనతో ట్రాబ్జిజు పట్టణమును ప్రవేశించి సోఫి యాను, సావాలజులయొద్ద టర్కీ వారు పూర్వ నోడింపబ డిరి. టర్కీ వారి ఫిరంగులన్నియు పట్టణములోనివి. రెండు వందలమంది ఖయదీలుగ పట్టణమునడిరి. దేబ్బలు తినివారు కూడ చాలమంది రష్యావారికి కలిగిరి. వేస్తుమంది చనిపోయిన వారిని టర్కీ వారు రోజురోజుకూ వదిలివెట్టిపోయిరి. తక్కిన సైన్యములు, మా రాజుల పుత్రు వారిపోయినవి. వీరి వెంట టర్కీ, జర్మను సాయబారులు పోవుచున్నారు. రష్యావారి రాయబారికి నూతనముగ నిర్మించిన కేబ్లీని కర్దులు ధ్వంసముచేసిరి. వీరితాలూకు తక్కిన ఆ పత్రిక కొద్దిపాటి ప్రము కలిగినది.

ప్రజల సంక్షోభము.

రష్యులను తిరిగి పట్టణములో ప్రవేశించివచ్చుడు, ప్రజల కేదియో బరువుపొయినట్లు కనబడినది. అస్ట్రీలియా చర్చిలో రష్యులకు చేసిన సాహాయ్యమునకు దేవుని ప్రార్థించిరి.

టర్కీ వారి సేనలము.

టర్కీ సమీపమున నుంచు తురియాయుండగా రష్యుల పటాలమొకటి కొండలో కనుదూటి టర్కీ సైనికులను సన్నీ లతో గాడిచి గోమ్ముతను గ్రామములో జొరబడి సైనికాధికారుల తోను, 850 మంది సోల్దతులతోను టర్కీ వారి 13 వ డివిజనున పట్టుకొనిరి. దీనికి సేనానియగు మహమ్మదు ఫెట్టి-బేగారు కూడ పట్టుకొనబడిరి

ప్రజలు ఉర్రోలులు.

ట్రాబ్జిజు పట్టణమును తురుములు దొంగిలించి, బహు రుతు నిష్కరముచేసిరి. తమకు సహాయములు మున్నగు వారిని నష్టము చేయటకు సహాయించినందున వీరు చాలమంది రెవ్యూలను ఉర్రోలులైరి.

కర్దుల దౌర్జన్యము

టర్కీ సేనతోనున్న కర్దులు చాల దౌర్జన్యములుచేసిరి. సేననుండి పారిపోయినవారు.

టర్కీ సేనలనుండి దొంగతనముగ సాటిపోయి వచ్చిన సైనికులిట్లు చెప్పుచున్నారు:—మాకు ఆరుదినములకు మాత్ర ము సుపడు ఆ వార ప వార్థ ములు లున్నవి. సైనికులను కత్తులతో కొట్టి జర్మను యుద్ధాంగులు యుద్ధరంగమున ప్రవేశ పెట్టుటకు ప్రయత్నించెను.

అస్ట్రీలియా

అస్ట్రీలియా యువరాజును చంపినవారిని ఉరిదీయుట.

అస్ట్రీలియా ఫిబ్రవరి 4:—అస్ట్రీలియా యువరాజును అయిన భార్యను చంపినవారిని ఉరిదీయుచేసిన ముగ్గిరిని సెరా జెవోనగరములో ఉరిదీసిరి. యువరాజును చేతులార చంపిన ప్రీవ్ జెప్ అనువానికి 20 సంవత్సరముల శిక్ష విధించిరి. యా వకుడైనందున యితిని ఉరిదీయుటకు వీలులేదు.

నవీణాప్రక్రికా.

దక్షిణాఫ్రికా తిరుగ బాటు

వీరు లొంగిపోవుట

లండను ఫిబ్రవరి 3:—ట్రాబ్జిజు-మారిటు నాయక త్వముక్రింద తిరుగ బాటుచేసిన వారిలో 4 గురు ఉద్యోగులును. నూరుగురు బర్దలును కాక్టాముడగిరి దక్షిణాఫ్రికా యూని యను ప్రభుత్వాధికారులకు లొంగిపోయిరి. కొద్దికోజులలో నికను చాలమంది లొంగిపోవచ్చును. కెంపుగారిలో 50 మందికూడ లొంగిపోయిరి.

వివరములు

ట్రాబ్జిజు ఫిబ్రవరి 4:—ట్రాబ్జిజు నుండి యొక్కింది సమాచారము వచ్చింది. కెంపుగారి నాయకత్వము క్రిందనున్న వారిలో 48 ఉద్యోగులును 486 మంది బర్దలును లొంగిపోయిరి తిరుగ బాటుచేసిన చాలమంది నేటిరాత్రి ఉపి గ్ గుటలో లొంగిపోవచ్చును.

దక్షిణాఫ్రికా దూరానము

శ్రీ సీతారామ ముదిరము నూజవీర.

(నూజవీరు స్వయీంద్రవీరభవని యొద్దనుండి)

నూజవీరు ఫిబ్రవరి 5:—తేలప్రోలు జమిందారుగా రొంగిని స్థలమునందు చందాలను వసూలుచేసి నూరి సీతా రామయ్య గారు కట్టించిన శ్రీ సీతారామముదిరమునకు నిన్నటి కోజున కపిశేఖరపురము జమిందారుగారు ప్రారంభోత్సవ ముచేసిరి. గర్భగుడిలో సీతారామ విగ్రహముల ప్రతిష్ఠింపు బడినవి. ఈ గ్రామములోని ప్రముఖులు ముత్రమెగ తేల ప్రోలు ఉయ్యూరు తిరువూరు జమిందారులు కూడకచ్చి యుండిరి. వెంకటమంది దేవాలయమునకు భూదానములును ధనదానములును చేసియుండిరి. మతవిషయక పాఠశాలయును చిత్ర పుస్తకభాండాగారమును శత్రుమును పతనముందిరముగూడ నీ ముదిరమున నేర్పరపబడును. జమిందారుల పోషణక్రింద నీ ప్రతిష్ఠాపనము జరంగజమును సువయోగకరమును కాగలను

బొంబాయి

కైస్తవ యువతీజన సంఘము.

సాంస్కృతికోత్సవము

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 3:—సత్య నాథుని సంఘము వారి సాంస్కృతిక ఉత్సవమునకు బొంబాయి జగ్గణు వెలిం గుడను ప్రధ్వి అధ్యక్షతన జరిగినది. నీ ఉత్సవసమయము ఉపన్యసించినవారు సత్య నాథుని ప్రధ్వి అంబులెన్న సర్ది ఫి కట్టులను నిర్మించినవారు సత్య నాథుని రాండును ఆనాయమున వృద్ధియైనట్లును, రోజురోజుకూ వెల్లిన సైనికుల భార్యలకు, పిల్లలకును, యాసంఘము వారు సహాయము చేయుచున్నట్లును వీరిను కన్య సాంస్కృతిక రిపోర్టులో తెలియజేసెను.

అస్పత్రియొడ.

బొంబాయికి వచ్చుచు

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 4:—(ప్రాశ్న), తెలియమునున్న రంగములలో పోరాడి దేబ్బలుతినినట్లును, రుష్యులను పనకి రాకపోయినట్లుయు కొంతమంది సైనికులతో సాయమును అస్పత్రియొడ సౌతాంపుటను నుండి, నేడు బొంబాయి వచ్చినది. ఓడ సముద్రములో లంగరుచేయబడి యున్నది. నేటిసాయం కము అలగ్ బాండా దామలలోనికి రావచ్చును. అప్పుడు సైనికులు దిగుదురు.

బకసన్యాసి తీక్షింపబడుట.

25 రూపాయల జరిమానా.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 4 - గురుమాదక మాహానాలు స్వామి స్వాధీనములో దీక్షలేమన చేయవలెనని నొక ముద్ర జాలయమున్నందునై నిన్న 200 రూపాయల వరకు విధింపబడినది. కరక త్రియొకటి రై సెక్సు తీర్చివేసిరి నున్నందునకు 4 వ తరగతి ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి నేడు 25 రూపాయల జరిమానావిధించిరి. ఇంటిని సోదాచేసి నప్పుడు పోలీసువారికిది దొరకినది. మద్దయి నేరము నొప్పుకొనెను.

బొంబాయి కార్పొరేషనునధి

తీర్మానము చర్య

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 4: - కార్పొరేషను పక్షమున మునిసిపలు కమిషనరు శాసనసభకు ప్రతినిధిగా నియమింపబడవలెనని తీర్మానము నిన్న సాక్షుంకాలము జరిగిన కార్పొరేషనుసభలో తీర్మానముచర్య జరిగినది. మునిసిపలు కమిషనరులు శాసనసభలో ప్రతినిధిగా నియమింపబడుటకు వీలుండవలయు మునిసిపలు శాసనమును దొరతనమువారు నవరించుట కాలోచించుచున్నారు. కా ఈవ్యవహారము నాలోచించుటకు యేర్పడిన కమిషనరులు ఒకవేళ నేవ్యవహారము లోనైనను కార్పొరేషనుకు, కమిషనరుకు అభిప్రాయ భేదములకచ్చి తగాదా లు కలుగించుచున్నందున అప్పుడు కార్పొరేషనుకు నష్టముకలుగునని తీర్మానింపబడుచున్నది. ఈశాసనసభాసభ్యునిగ మునిసిపలు కమిషనరుని నియోగించుటకు ఆవ్యవహారములేదని కమిషనరు తమరిపోర్టులోనూదాహరించిన విషయమును సవరించవలసినదని యొకతీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది. చాలనేపు చర్యజరిగినతరువాత సీసరణకు సర్ ఫిరోజిషా మెహతాగారు క్యురేకేకము నున్నను సభ్యులంగీకరించిరి. ఈసవరణను ప్రతిపాదించినందున మెహతాగారిపక్షము వారికి ఆశ్చర్యము కలుగుచున్నది. మెహతాగారు నోట్లను వేయించిగాని కార్యమేమియు లేకపోయినది.

కరాచీ కేసు

కరాచీ ఫిబ్రవరి 3: - కరాచీ నగరము మండముగనున్నది ఎగుమతిదారులు స్త్రీమధ్య కొంత విచారించుటలేదు. సరకుల ఎగుమతుల ఏర్పాటులు కరకత వ్యవస్థ ముక్రమే కంట్రాక్టు చేయబడినది.

కలకత్తా

స్త్రీమరులకును, సరకులకును భీమా.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 4: - స్త్రీమరులకును, సరకులకును సంబంధించిన భీమాకేసులలో కొద్దిగ మార్పు జరిగినది. అయిన, వీ మార్పు చాల ముఖ్యమైనది. గ్రేటు బ్రిటన్ లోని రేవులకు సరకులను తీసికొనిపోవుటకు ఫిబ్రవరి 1-న తేది నూటికి 12 అణాలకును పుచ్చుకొనుచుండిరి. లండనుకు ఉత్తరముగనున్న తూర్పుతీరమునకుపోవు సరకులకు నూటికి రూపాయ చెల్లిచవలసి యొందున ఆనాడే కలకత్తాకు లండనునండి తరలించినది. గ్రేటు బ్రిటన్ లోని యేరేవుకు వెళ్లు సరకులకై నూటికి రూపాయ పుచ్చుకొనబడునని నేడుతీర్చి సమాచారము వచ్చెను. ఇండియానండి గ్రేటు బ్రిటన్ కు నూటికి 2, ఫ్రేజ్ లిమా 2, మార్షను 7/16 జావా, బాంకాంకు, నైగాను, హంకాంగు, మానిక, 1/2 ఉత్తర అమెరికాలోని అట్లాంటిక్ సముద్రతీరపురేవులకు 1, దక్షిణ అమెరికాలోని, పసిఫిక్ సముద్రతీరపురేవులకు 3, దక్షిణాఫ్రికా, 7/16, ఫ్రేయిట్సు నెట్టిమెంటులు, సింహళము 3/16, వెరివ్యునుగల్లు, 1 1/2, హిందూదేశపుతూర్పుతీరపురేవులనుండి బర్మాకును, రూర్షీతీరపురేవులలో నొకవానినుండి మరియొకదాని కి, పడమడి తీరపురేవులలో నొకవానినుండి మరియొకదాని కి 1/8 వంతున సరకు భీమాచేయించుటకు చార్జీ పుచ్చుకొనబడును.

కలకత్తా హైకోర్టు.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 4: - హరిసింధు నెహాలవందు అను కంపెనీవారు యాధము పోషకకా భార్యను, జర్మనీవారి రాఫెను వెన్న అను స్త్రీయనువిద 50 వత్సరముల హిందూ కేవుకుపంపించిరి. సరకు భీమాచేయించబడినది. ఈభీమాకంపెనీకి, నూవాలెను కంపెనీవారు ఏజెంట్లు ఇంత యాధము పోషక జర్మనీవారి స్త్రీయను ఆంగ్లేయులు పట్టుకొని కొంతవేపును తీసికొనివచ్చిరి. అంతట హరిసింధు కంపెనీవారు, తమ సరకుకు నూవాలెను కంపెనీవారినిదాదాచాచేసిరి. దీనివలన యేర్పాటుచేయుటకు తమవారే సరకులు ఎవరివివారికియిప్పించు

నిమిత్తము స్త్రీయను కలకత్తాకు తీసికొనిరాబడినది. దాచాలో కోరబడినది. లాండేలు అండు క్లౌరుకంపెనీవారి సీనియరు భాగస్వామియగు రాబర్టులయంగు భూము గాని గారిని స్వాధీనములో ఇమాముగారు మధ్యవర్తిగ నియమించిరి అన్యకపు సామ్యుద్ధాద నూటికి 2 1/2 వంతున వీరికి కమిషనును యియ్యబడును.

బర్మా

రైలువేను ప్రారంభించుట.

రంగూను ఫిబ్రవరి 5: - హను సంస్థానములో క్రొత్తగ వేయబడిన రైలువే పనిచేయుటకు ప్రారంభించ బడినది. తరువాత ఇవాను మాచిచి స్టేషను నుండి, మొదటిసారి ప్రయాణింపబండి, కాలావ్ స్టేషనుకు నూర్మంతాలమును నష్టపడి కచ్చెను. కడచిన నెలదినములనుండియు సరకుల బండ్లు నడుచుచున్నవి. జిల్లానుండి యిదివరకు యితర విధముల పంపబడుచు వచ్చిన సరకు లిప్పుడు రైలులోనే పంప బడుచున్నవట.

సర్ హెనరీ హార్డు రైలుగారు

రంగూను ఫిబ్రవరి 4: - మార్చి 15-వ తేది మొదలు సర్ హెనరీ హార్డు రైలుగారు, ఆరుమాసములు నెలవుతీసికొని వెళ్లుట కాలోచించుచున్నారు.

బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారి కొమార్తె

నివాసము నిర్మయమునకు.

బర్మా ఫిబ్రవరి 4: - బర్మా గవర్నరు మెంటుకు రెవిన్యూ కార్యదర్శి నూర్మ దర్శియను-కొనిగారిని, ఇన్స్పెక్టు ఆడముగ కన్యకును వివాహము నిర్మయమైనది. ఈయమ బర్మా లెఫ్టినెంటు గవర్నరుగారి యేపుత్రిక.

విమాపరు

యాస్కీపిలు ప్రవేశోత్సవము

ఫెమర ఫిబ్రవరి 4: - ఇస్లామయా కాలేజీలోని యాస్కీపిలు మందిరమున, సర్ హార్డు రైలుగారు, ప్రవేశోత్సవము జరుపుచు కాలేజీ జయముకలుగుగాక యనియు, సర్ బార్జి యాస్కీపిలుగారి ప్రోత్సాహమువలన పశ్చిమోత్తర రాష్ట్రములోనిమహాదీవివిద్యకు ప్రకాశవంతమైన భావికము కలదనియు, రాజప్రతినిధిగారు పంపించిన తంతివాక్యము చని విరి: హార్డు రైలుగారు మువ్వనించుచు నిట్లు చెప్పిరి: - సర్ బార్జి యాస్కీపిలుగారు యుద్ధోగములో ప్రతేకం తినిమొదలు ఈరాష్ట్రములో కృషివిద్యాభివృద్ధి యొనరి. మధ్య ఆశియాఖండమునుండి సయానుజ్ఞయేమను విసిగివేసారి కైబరకను మనుదాటి హిందూదేశములో నడుగుబెట్టినవారికి మొట్టమొదట ఇస్లామి యాకాలేజీలోచన గోచరమగునట్లు ఉద్వోగులకును దేశీయులకును, సహకారోత్సాహములపరి పూర్ణతకును, ఆంగ్లేయపరిపాలనము యొక్క సహనస్యాయములకును హిందూదేశమునొక స్ఫురణచిహ్నమును నెలకొల్పుట కిదితగియున్నది. మందిరప్రారంభోత్సవమయిన తరువాత, ఆఫ్రికీలు, సర్ బార్జి యాస్కీపిలుగారికి కాలేజీయట దండవించుచేసిరి. ఈనిందు చాలసత్సాహముతో జరిగినది. సరిహద్దుల నుండియు సరిహద్దులకతలనుండియు వచ్చిన చాలమంది మాలికులు మున్నగువారువిందుకు దయచేసిరి. కొందరు కొందరు కొండజాతులవారతమతో నొకఫిరంగినికూడ తీసికొనివచ్చి మధ్యాహ్నము యెడతెగకుండ ప్రేల్పుచుచువచ్చిరి. సర్ బార్జి యాస్కీపిలుగారువిరోపానుండితిరిగివచ్చినతోడనేకొండజాతుల వారు ఉత్సాహముతోను సంతోషముతోను, స్వాగతమిచ్చి పంజాబు

సాదరులో బందిపోటు.

లాహోరు ఫిబ్రవరి 4: - మగళీవారమురాత్రి అన్యక సరమునకు 7 మైళ్ళదూరములో గాథా పోలీసు స్టేషనుకు సమీపమున, నొక యాస్కీపిలు జరిగినది. 25వంది ఆయాధములు బాంబులు మున్నగువానితో బయలుదేరి సాహుకే అను వారియంటిలో, నొకబందిపోటు వేసిరి. వీరు ఎంతసామ్యు దొంగిలించుకొనిపోయినది యింకను తెలియదు. దానిమీద గ్రామస్థులు బయటకురాగా, వీరికిని దొంగలకును పోరాటముజరిగి ఒక్క గ్రామస్థుడు చనిపోయెను. 4రకు దెబ్బలుతగిలినవి. దొంగలలో నొకడుచనిపోయినాడు.

లాహోరులో వర్షము

లాహోరు ఫిబ్రవరి 4: - రెండుమాసములను ముఖ్యముపట్టి, బుధవారము సాయంత్రము తుపానుక్రింద దిగి, రాత్రి 7 గంటకు వర్షము కురిచు నారంభించినది. రాత్రియంతయు వర్షించినది. నెడింకను వర్షము కురియుచునేయున్నది.

అలహాబాదు

సిల్లాంగులో

గోప్రచారస్థానము.

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 4: - సిల్లాంగులో గోప్రచార భూమి నేర్పరుచుట కుత్తరకొసంగబడినది.

పన్నా మహారాజుగారి వట్టాభిషేకము

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 4: - మహేంద్ర మహారాజు యాదవేంద్ర సింగుగారిని సింహాసన నాశీలన చేయుటకు ఫిబ్రవరి 2-వ తేది మధ్య హిందూస్థానమున ప్రభుత్వాధికారి యగు భోసనకటుగారు పన్నా కేగిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రముల నివిలు సర్వీసు

సంఘమువారి చందాలు

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 4: - ఈసంఘమువారు విందును మానుటవలన సమూహాధ్యక్షులలో లాంగుడేను ప్రత్యిగారి నిధికి నన్నూరు పానులను, బ్రెజియను నిధికి నూరుపానులను పంపి.

అలహాబాదులో వర్షము

అలహాబాదు ఫిబ్రవరి 4: - రెండుదినరాత్రి యిక్కడ బాగుగా క్షిచినది ఇంకను కుత్యయనట్లుగ నున్నది.

క్షిప్తి

వైస్రాయ్ గారికి వచ్చిన యుద్ధవార్తలు
క్షిప్తి ఫిబ్రవరి 4: - నేలు నెల్లూరీగారు ఈక్రింది వార్తలను పంపిరి: - గిజెన్ చీవర్ల బ్రిటీషు సేనలకు విజయము కలిగినది ఫ్రెంచి దొరతమువారు పకటించిరి. గిజెన్ చీవర్ల మొదట జర్మనీవారు నేలను వెనుకకు తమి వారు ఆక్రమించుకొనియున్న స్థలమును లాగికొనిరి. పోగొట్టుకొనిన స్థలమును తిరిగి సంపాదించుటయే గాక మన సేన జర్మనీవారి కందకములనుకూడ లాగికొనినది.

రషియావైపు యుద్ధము

విన్సులానికి క్రిందువైపును, థారన్ వద్దను యుద్ధము తీవ్రముగ సాగుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. జర్మనులు లిస్సా వైపుకు ముందు ముందుకు వచ్చుచున్నారు కాని, వారి రషియను సేన వెనుకకుకొట్టివేసినది. రషియను గుత్తుపుదళము చాల ఉత్తరమునకు వెళ్లినది. ఇచ్చటికన్యవహరము నానాటికి తీవ్రమగుచున్నది. ఇప్పుడు జరుగుచున్న యుద్ధము అంకురార్పణగ నున్నది. జర్మనీవారు సోమజు, స్క్రీవీవీల మధ్య నున్న రషియను సేనలపై హతాత్మకపడిరి. రషియను సేనలను ప్రదేశము నుండి రెండు రై ఆరోస్సు వార్సాకు వెళ్లుచున్నది. జర్మనులకు పోల్యాంకులోకలిగిన గొప్ప విజయములలో యిది యొకటి. ఏలగా: వారు గొప్ప సేనను గుంపుగచేర్చి, తీవ్రముగ ఫిరంగులను సాహాయ్యముచేసి కొనివచ్చి రషియను సేనలపైవడిరి. రెండుమైళ్ల దూపునయున్న రషియావారి మొదటివర్గ కందకమును పట్టుకొనిరి. తరువాత రషియనులు జర్మనీవారిపైవడి తీవ్రముగపోరాడిపోగొట్టి కొనిన కందకములలో చాలభాగముతిరిగి సంపాదించుకొనిరి. కొద్దికందకములు ఇంకను జర్మనీవారి చేతిలోనున్నవి దీనిని బట్టిమాడగా ఒక్కపర్వతసానము తేలుచున్నది. ఏడియనగా, జర్మనులు గుంపులుగచేరి, తమవద్దనున్న ఫిరంగులన్నిటిని ఉపయోగించి ఒక్క ప్రదేశముననున్న రషియనులపై పడినను, రషియావారు ముల్లమగ ఒడింపబడరిని జర్మనీవారు గ్రహించుట. జర్మను సేనల వివేకవత్తుకులిగిరి. ఒక్క గుంపుచావచ్చిన జర్మను సేనలపైరషియావారు విక్రంతివేకుండ ఫిరంగులను కాల్పుటవలనను, రషియనులు యిదివరకు తమవద్దనున్న ఫిరంగులు గాక మరిఫిరంగులు తెచ్చుటవలన, యిఫిరంగులు జర్మనీవారివద్దనున్న మేలుకము ఫిరంగులలో సరితూగ గలిగినందునను, జర్మను సేనకు గొప్పవత్తుము కలిగినది.

ముందుకవచ్చుచున్న రషియను సేనను ఆపుటకు ఆస్త్రియా వారు కొత్తసేనలను తెచ్చినను రషియను సేనలు కార్పాతి యను కొండలలో ముందు ముందుకు వెళ్లుచునే యున్నవి. కార్పాతియను కొండలవద్ద రషియనులకు ఖుదాదీలుగ చిక్కిన సైనికులలో జర్మనీవారు చూడ కలరు. ఆస్త్రియా వారు యూజ్ కనుమవైపునను ముందు ముందుకు వచ్చుచుండిరి. రషియనులు వారిని రాకుండచేసినట్లున్నది.

ఇటలీ ముఖ్యమంత్రి.

ఇటలీ ముఖ్యమంత్రియగు, గియోలిట్టిగారు ఒకస్నేహితునికి ఇట్లు వ్రాసిరి: - యుద్ధము గొప్ప దురదృష్టము. దేశముయొక్క గౌరవమునకు, లాభమునకు మోసమునయ్యటకు సిద్ధమైనప్పుడే, యుద్ధములో దిగవలెను. అంతేకాని మరియొకదేశమునందుగల అభిమానమువలన యుద్ధములో దిగరాదు. యుద్ధములో తప్పుక దిగవలసినదన్నప్పుడు దిగుటకు సర్వసిద్ధముగ నున్నాను. ప్రస్తుతపు యుద్ధమువలన ఏదైన కొంచెము లాభముకలిగిన కలుగవచ్చును.

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT
EUROPEAN WAR.
WAR NEWS.

GREAT BRITAIN.

German Admiralty's Warning.
Indignant Protests.

LONDON, February 4.

There is an outburst of indignation in the neutral press at the German Admiralty's warning to ships navigating in the Channel.

Dutch paper "Handelshad" hopes that the Dutch Government will demand an explanation for the measure which appears to be contrary to the International law and humanity. It urges that all neutral countries should join in the protest.

The "Tyd" believes that the German threats are intended to induce the British Admiralty to concentrate a big fleet in the Channel for protection of transports, and thus give Germany an opportunity of raid on the English coast towns. The Swedish press is indignant at the fresh blow to the Commercial liberty of the neutrals, which is described by it as the latest example of the German 'sic volo sic gubeo'.

The Philadelphia "Public Ledger" asks "Does Germany want any friends?" It says that the Government in Berlin is apparently willing to risk most serious International complications by submarine attacks on merchantmen, and asks what Washington would say if American citizens were set adrift far from land. It concludes by saying that only the nation in desperate plight would dream of thus creating a situation full of perils for itself.

The House of Commons.

Mr. Asquith's Speech.

LONDON, February 3.

In the House of Commons Mr. Asquith, after paying a warm tribute to the late Mr. Illingworth, moved a resolution appropriating the whole time of the House to the Government. He said: "All our energies must be concentrated on the war and every interest subordinated to it. It would be offensive to the good sense of the nation to proceed at such a time with controversial legislation, and the Government will only introduce measures necessary for the prosecution of the war."

Mr. Bonar Law Agrees.

Mr. Bonar Law agreed that, in the special circumstances, the proposals were reasonable, and announced that he would not oppose them as the Government intended to act similarly to the French and Canadian Governments and treat the session as a war session.

Irish Sea Free of Submarines.

Cargo Services Resumed.

LONDON, February 3.

It is believed that the Irish Sea is clear of submarines. Cargo services are being resumed. Mail services have not been interrupted.

What the Navy is Doing.

Mr. Churchill's Statement.

LONDON, February 3.

Mr. Churchill, interviewed by a representative of "Le Matin," said that so long as the Germans sheltered in their defences they would always have the advantage in small detailed encounters. "It is impossible for us to employ submarines when we cannot find a German warship, but Germany is choking and our naval pressure will not be relaxed till she sues for peace. Britain is determined to continue to the end."

Hospital Ship "Austrias" Torpedoed.

LONDON, February 3.—(7-30 P.M.)

In the House of Commons Mr. Macnamara said that the Admiralty had received a message that a submarine with the conning tower showing had fired a torpedo at the "Austrias." The latter was painted white with a green band and had red crosses illuminated. The "Austrias" was notified to the belligerents as a hospital ship and was consequently protected by the Hague Convention of 1907, the first signatory to which was the Kaiser. Mr. Macnamara added that he was certain that the civilised world needed no representations of ours to enhance the sense of horror at this wanton outrage. (Loud Cheers.)

French Naval Report.

LONDON, February 3 (9 P.M.)

A Paris naval communique says:—At five yesterday evening a German submarine, fifteen miles north-east of Havre, fired a torpedo at the British Hospital Ship "Austrias," thus violating the Hague Convention. The torpedo missed.

Secretary of State's Report.

DELHI, February 4.

The following telegram has been received from the Secretary of state by the Viceroy dated 2nd February:—A German submarine unsuccessfully attempted to torpedo the British Hospital Ship "Austrias" in the Channel, though the ship was painted and marked strictly in accordance with the Hague Convention, which Germany signed.

Contrabands.

Exclusion of Cotton.

LONDON, February 4.

In the House of Commons yesterday Mr. Tennant informed Sir G. D. Rees that authorities believed the Germany had sufficient supply of cotton for her warlike

TELEGRAMS.

purposes; therefore, to place cotton on contraband list was unnecessary. There were other interests involved which it was not desirable to touch on at present.

Inclusion of Foodstuffs

WASHINGTON:—According to the Newspapers Dr. Page, the American Ambassador in London, has informed his Government of the British Decision to treat all foodstuffs as contraband in view of the recent German decree seizing food. In case of the Wilhelmina, however, the vessel having sailed before the promulgation of German decree the cargo will be bought by Britain and the vessel released. Any future consignments however will be confiscated together with the Vessels without compensation.

FRANCE.

Paris Communique.

Further French Progress Near Perthes.

LONDON, February 3.

This afternoon's communique says that the French troops have progressed slightly near Perthes and repelled a counter-attack and made prisoners. The Germans attacked near Bagatelle but were repulsed.

German Fireboats Foiled.

Germans launched fireboats on the river Aisne above Aveluy, but the boats were stopped before they exploded.

French Artillery's Excellent Work.

Our artillery achieved excellent results in the Aisne region.

German Attacks Repulsed.

French Successes.

LONDON, February 4.

PARIS.—Last night's communique announced that there was nothing noteworthy to report except that three German attacks in Champagne west of Perthes, north of Mesnil-les-Hurlus, and north of Massiges were repulsed. A fresh German attack on Bagatelle in Argonne was repulsed on Tuesday night.

Confirmation of the Russian Successes.

LONDON, February 4.

Confirmation of the Russian successes is afforded by the report that their troops have again crossed Carpathians and are advancing on the wide front on the plain of Hungary.

DENMARK.

Russian Submarine Sinks German Destroyer.

LONDON, February 3.

PETROGRAD.—It is officially announced that a Russian submarine has sunk a German destroyer off cape Moen, Denmark.

RUSSIA.

A Russian Report.

Very Severe Fighting.

LONDON, February 3.—(9 A. M.)

The Petrograd communique says:—Engagements on the right bank of the Vistula are becoming more frequent. We carried the town of Stompe on the left of the Vistula. Fighting at Berjumeff, Goumine and Bolimoff continues. The Germans, strongly reinforced, with over fourteen regiments and masses of artillery, are firing day and night.

German Attacks Repelled.

The fighting has been particularly severe at Goumine, where we repelled attacks after a very bloody-to-hand encounter.

Enemy's Losses.

The enemy's losses were immense.

Fighting in the Carpathians.

In the Carpathians fighting is growing more intense.

Russian Aviators Bomb Reservist Trains.

It is announced that Russian aviators successfully bombarded masses of German reservist trains at Rava, Rzecece and Bogneice on February 2nd.

Defeat of the Germans at the Yser front.

LONDON, February 2.

Dutch papers report stubborn fighting on the Yser and fierce bayonet fighting near Westende. The Germans tried but failed to drive the Belgians from their position. Many of the enemy were killed. Great convoys of the German wounded soldiers have arrived at Bruges. The British fleet fired all Wednesday over the front at Westende. Desperate fighting has taken place at the Ypres. Numbers of German wounded have arrived at Roubers and Courtrai.

Enemy Prisoners in Siberia.

Foreign Relief Expeditions not Allowed.

LONDON, February 3.

Russia has informed the United States that the distribution of food, money and clothing to German and Austrian prisoners in Siberia is permitted only to Russian military authorities, declining to give the privilege to foreign relief expeditions. An American expedition had started from Peking.

TURKEY.

The Russians in Tabriz.

Turks Suffer Terrible Defeat.

LONDON, February 3.—(3-9 P. M.)

General Jernozubeff entered Tabriz on January 31st. The Turks were completely defeated at Sofian and Sayalan, losing their entire artillery and two hundred prison-

TELEGRAMS.

ers as well as many wounded. They also left a thousand dead on the field. The shattered remnants fled in the direction of Margha, accompanied by the Turkish and German Consuls. Kurds had destroyed the new building for the Russian Consulate, but other Russian property was little damaged.

Population Welcomes Russians.

The population seemed to be relieved at the Russian reoccupation of the town, and a service of thanks giving was held in the Armenian Cathedral.

Turkish Commander & Staff Captured.

PETROGRAD.—Mohammed Fethi Bey, Commander of the Turkish Thirteenth Division, has been captured with his entire staff and 350 soldiers at Gomeh near Olti by the Russian column which crossed a mountain ridge under cover of a snow storm and rushed the village at the point of the bayonet.

Turkish Outrage in Tabriz

Many Persians Hanged.

The Turks plundered Tabriz, burned the Bazaar and hanged many Persians for refusing supplies.

Appalling Atrocities of Kurds.

Hordes of Kurds who accompanied the Turks perpetrated appalling atrocities.

Turkish Deserters' Statement.

The March from Jerusalem.

Turkish deserters describe the march from Jerusalem. They say that they had only six days' provisions and were forced to buy dearly from Bedouin (sic.) German officers endeavoured to enforce discipline by striking the men with swords.

EASTERN THEATRE.

Object of new German Movements.

ALLAHABAD, February 4.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—There has been a growing belief here for some time past that the German movements in south-east Hungary reported to be in aid of a new invasion of Serbia may be really intended against or at least to threaten Rumania.

An Artillery Duel.

To-day's "Morning Post" telegram from Rome reports that the Austro-German forces opened an artillery duel between Orsova and the Serbian bank of the Danube.

Invasion of Serbia Impossible.

A Nish telegram received at Milan says that the Germans have gone to Bukovina and that the invasion of Serbia is impossible, as the Save and Drina are flooded. (Censored.)

GERMANY.

Bread in Berlin.

LABORE, February 4.

The "C. and M. Gazette" cables:—LONDON, February 5. Yesterday's cable should read: "If every inhabitant of Berlin is entitled to a maximum of two kilograms weekly of bread and flour." It appears that bread is not sold for money but the authorities issue to each individual red stamps exchangeable for a certain quantity of bread.

AFRICA.

Australia's Second Contingent in Egypt.

LONDON, February 4.

MELBOURNE:—The second Australian contingent has arrived in Egypt.

Surrender of Rebels.

Maritz's and Kemp's Commandos.

LONDON, February 3.—(6-45 P. M.)

PRETORIA.—Four officers and hundred burghers, part of Maritz's rebel force, surrendered at Kakamas, and more are expected in a few days. Five hundred surrendered with Kemp.

LONDON, February 4.—(7 A. M.)

A message from Pretoria dated yesterday says that the surrenders in Kemp's commando number 43 officers and 486 burghers. The message adds:—"There is reason to believe that a considerable number of the members of the defence force who rebelled will surrender at Upington to-night."

AMERICA.

"Australia" Sinks a German Cruiser.

LONDON, February 4.

BUENOS AIRES.—The cruiser "Australia" has sunk a German auxiliary cruiser, formerly a Woermann liner, off Patagonia.

Buenos Aires crew of Woermann auxiliary cruiser have been landed in Falklands.

Canadian Contingents.

LONDON, February 2.

The "Times" Toronto Correspondent says the second Canadian Contingent is more thoroughly trained than the first and the training of the third is well advanced.

German Element in America.

LONDON, February 2.

"Earl Rosebery in a speech on Saturday likened Prussia to Mahout driving the German elephant. He added that the German element in America desired similarly to drive the United States. To-day's telegrams quote the American press as protesting precisely in that spirit against the formation of German leagues claiming to control five million votes and threatening to use them against every politician refusing to subscribe to their policy which the "New York Times" defines as embroiling the country with a friendly nation and committing the Government to acts of unequal interference. The "New

TELEGRAMS.

York Sun" declares that every counsel of honour answers with defiance and threat to drive from public life men who have courage to oppose this project. (Censored.)

Dynamite Outrage in America.

Arrested German's Statement.

LONDON, February 3.
NEW YORK.—The man arrested for dynamiting the "La Croix" bridge proves to be a German officer named Von Horn. He said that Canada is an enemy of his country and claims that he cannot be extradited for a political offence.

Extradition Applied for.

LONDON, February 4.—(6-45 P. M.)

WASHINGTON.—Sir Cecil Spring Rice has applied for the extradition of Von Horn on a charge of attempted destruction of human life.

Horn Appeals for Protection.

Von Horn has appealed to Count Bernstein for protection against extradition.

Sale of Seaplanes.

Mr. Bryan's Reply to German Protest.

LONDON, February 4.

WASHINGTON.—Replying to the German protest that the sale of American seaplanes is an unneutral act, Mr. Bryan dissents from the German view that seaplanes are war vessels.

HOLLAND.

Murderers Executed.

LONDON, February 4.

AMSTERDAM.—Three accomplices of the murderer of Archduke Franz Ferdinand have been executed at Sarajevo. Actual murderer Prinzip has been sentenced to twenty year's imprisonment. He could not be executed on ground of his youth.

GENERAL NEWS.

GREAT BRITAIN.

Maharaja of Bikanir.

LONDON, February 3.

The London "Gazette" announces that the Maharaja of Bikanir has been placed on the list of donors of St. John of Jerusalem.

Ministerial Appointments.

LONDON, February 3.

Mr. Montagu succeeds Mr. Masterman as Chancellor of the Duchy of Lancaster, and Mr. Cecil Harmsworth has been appointed Under-Secretary to the Home Office. Mr. Walter Rea and Mr. Beck are appointed Junior Lords of the Treasury. Mr. Acland has been appointed Financial Secretary to the Treasury.

Earl Kitchener's Residence.

LONDON, February 4.

The King has placed York House at the disposal of Earl Kitchener as residence.

Audience to Vice-Admiral Sturdee.

Vice-Admiral Sir Doveton Sturdee had two hours' audience at Buckingham Palace to-day.

A Posting.

LONDON, February 3.

Mr. Acland has been appointed as the Financial Secretary to the Treasury.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

WAR NEWS.

DELHI.

War Cable to the Viceroy.

DELHI, February 3.

The following telegram has been received from the Secretary of State by the Viceroy dated 2nd February:—The French Government report a

British Success

at Givenchy when our troops, at first beaten back by Germans were able to regain the lost ground and progress beyond and capture some enemy trenches.

Increased Activity

from the eastern front north of Lower Vistula and Thorn is reported. The Germans are taking the offensive towards Lipno, but have been thrown back, while Russian Cavalry successfully raided further north. Evidently matters are developing here, and the present is only the preliminary in Central Poland. Germans once again made a desperate effort to rush and overwhelm the Russian positions between Sochrezew and Skiernewice, where two railways converge to Warsaw, and the Germans scored the second of the greatest successes they have yet had in Poland, attacking with great numbers in dense formation and with powerful artillery support concentrated on a decisive point. They succeeded in capturing the first line of trenches, covering two miles, till the Russians, by

A Vigorous Counter-Attack

from the neighbouring position, won back all except a small section still in German hands. The net result seems to be that the German found the

Russian Defence too Strong

even for an attack in full force wholly concentrated at one point. German losses were appalling, for Russian artillery played with deadly effect on the dense masses also subjected to maxim and rifle fire, and, according to the "Morning Post's" Petrograd correspondent, a noti-

TELEGRAMS.

ceable feature was the fact that the Russians, by bringing additional artillery were able to cope successfully with the best the Germans could produce. The Russians

Continue to Progress.

in the Carpathians in spite of fresh forces brought by Austria. Among the prisoners taken by the Russians here are also Germans. The enemy's offensive towards Uzak Pass seems definitely stopped. M. Giolitti,

The Italian Premier

writing to a friend, says:—"I regard

War as a Misfortune

which must be faced only when the country's honour and great interests demand, and never for sentimentalism towards other nations. When war is necessary, however, I am ready to face it. Possibly, and even probably, in the present condition of Europe something can be obtained."

BOMBAY.

Hospital Ship "Syria" at Bombay.

BOMBAY, February 4.

Hospital ship "Syria" arrived here to-day from Southampton with a number of wounded and invalided soldiers from England who had participated in the fighting in France and Belgium. The "Syria" is now lying in stream and may probably enter Alexandria docks this evening to land them.

GENERAL NEWS

CALCUTTA.

Marine Insurance Rates.

CALCUTTA, February 4.

Marine Insurance rates have undergone a slight but significant alteration. In February last the rates for all United Kingdom ports was three-quarter per cent. The same day a cable was received in Calcutta from the London Institute of Underwriters making the rate 1 per cent for ports on the east coast north of London. To-day another London message announced that the rate had been raised to one per cent for all United Kingdom ports. The following are the International and Indian local rates which have now reached almost a minimum. India to United Kingdom $\frac{1}{2}$ per cent, Australia $\frac{1}{2}$ per cent Mauritius $\frac{1}{16}$ per cent. Java, Bangkok, Saigon, Hongkong and Manica $\frac{1}{16}$ per cent, North America Atlantic Coast 1 per cent. North America, Pacific Coast Via China $\frac{1}{16}$ per cent, Far East $\frac{1}{16}$ per cent, South America Pacific Coast 3 per cent South Africa $\frac{1}{16}$ per cent, Straits and Ceylon 3 per cent. Persian Gulf and vice versa $\frac{1}{16}$ per cent. From East Coast of India to ports on West Coast of India and vice versa. 3 per cent, from East Coast of India to Burma and vice versa. East Coast of India to Ports on East Coast of India and West Coast of India to ports on West Coast of India $\frac{1}{16}$ per cent.

A Suit in the High Court.

CALCUTTA, February 4.

At the High Court to-day before Justice Iman an application was made on behalf of Hari Sing Nehal Chand which arose out of the Proceedings in the Calcutta Prize Court in respect of the goods of the German steamer "Rappenfels". The present application was in a suit brought by Hari Sing Nehal Chand against Lloyd's underwriters of whom Messrs. Shaw Wallace and Co., are Agents for an order that a receiver be appointed to take possession of seven hundred and fifty bales of jute for sale and to hold the sale proceeds. This suit was instituted on the 17th September last against the defendants who issued insurance policies. The plaintiffs shipped in Calcutta 750 bales of jute to be carried to Hamburg on board "Raffenfels". Goods were insured against war risk. The "Raffenfels" was captured by one of His Majesty's ships taken to Colombo and condemned. The cargo of the "Raffenfels" was however sent to Calcutta for disposal and the Prize Court had ordered the Plaintiffs to get possession of their goods. His Lordship directed that Mr. Robert Laing Bruce Call, Senior Partner of Messrs. Landale and Clark be appointed receivers on a commission of two and a quarter per cent on the sale proceeds.

The Rate of the Bank of Bengal.

CALCUTTA, February 4.

The Bank of Bengal rate for the demand loans remains unchanged at six per cent.

BOMBAY.

Another Charge Against the Ascetic.

Fined Rs. 25.

BOMBAY, February 4.

Swami Guru Madan Mohanlal, the ascetic, who was yesterday sentenced to pay a fine of Rs. 200 under section 4 of the Indian Press Act by the 2nd Presidency Magistrate for keeping a printing press without declaration, was to-day produced before the 4th Presidency Magistrate on a charge of possessing sword-stick without license. During a search the police came in possession of the stick. The accused pleaded guilty and the Magistrate fined him Rs. 25.

Bombay Corporation.

Another Battle Royal.

BOMBAY, February 4.

The Bombay Corporation had another battle royal at its meeting this evening. The question at issue was whether the Municipal Commissioner should sit on the Bombay Legislative Council as representative of the Corporation. The Government proposes to amend the Municipal act to make it possible to select a Municipal Commissioner for appointment to the Council, but the Committee to which the matter was referred did not look with favour on the proposal on the ground that occasion might arise when a conflict might ensue between the Corporation and the Commissioner which might have prejudicial influence on the interests of the Corporation

TELEGRAMS.

An amendment was moved to the report of the committee that the Corporation saw no objection to the appointment of a Municipal Commissioner as a member of the Legislative Council and after a long debate the amendment was adopted in spite of the powerful opposition of Sir Pherozeshah Mehta, whose party was taken by surprise by the amendment which was moved. Sir Pherozeshah twice demanded poll but this, in no way, altered the position.

SINDH.

Karachi Freight Market Report.

KARACHI, February 4.

Our market continues quiet with but little enquiry for tonnage from exporters. There are no berth bookings to report and only one charter.

UNITED PROVINCES

ALLAHABAD, February 4.

U. P. Civil Service Subscriptions.

In connection with the United Provinces, Civil Service not giving their usual ball during the Lucknow race week, in lieu thereof they subscribed £400 to Lady Landsdownes Fund for officers and their families and £100 to Belgium Refugees Fund.

Installation of the Maharajah of Panna.

Mr. Bosanquet, Agent to the Governor General in Central India, accompanied by Colonel Beville and Mr. Crump arrived at Panna on the 2nd February to invest His Highness Mahendra Maharaja Yad Vendra-singh with ruling powers.

Pasture Institute at Shillong.

Sanction has been given to the establishment of a Pasture Institute at Shillong.

State of Weather.

Good rain fell here last night and the weather is still threatening.

PUNJAB.

LAHORE, February 4.

A Serious Dacoity at Sadar.

A Villager and a Thief Killed.

A serious dacoity with murder took place on Tuesday night at Sadar near the Chabba Police Station, 7 miles south of Amritsar. From the information at present to hand it appears that about 25 men apparently Sikhs arrived with fire arms, bombs and chhavis and committed dacoity at the house of a Sahukar. The amount of property secured is not yet known. The villagers turned out and there was a fight in which one villager was killed and four were wounded while one of the dacoits was killed. (Censored.)

Rainfall.

After two or three days of close cloudy weather storm broke over Lahore on Wednesday evening. Rain commenced falling about 7 p.m. and continued throughout the night, there quarter of an inch being registered at the Meteorological Office by 8 A.M. on Thursday. It is still raining in the day. (Censored.)

N. W. FRONTIER.

Opening of the Rooskeppel Hall.

PESHAWAR, February 4.

Declaring Rooskeppel Hall at the Islamia College open to-day, Sir Harcourt Butler read a telegram from H. E. the Viceroy expressing hearty wishes for the success of the College and the certainty that under Sir George Rooskeppel's inspiration Mahomedan education in the N. W. F. Province has a splendid future. Sir Harcourt, continuing, paid a tribute to the striking educational advance in the province since Sir George Rooskeppel assumed office. The first sight in British India to meet a weary traveller from Central Asia emerging from the Khyber Pass will be the Islamia College. It will be worthy of introduction to British India a memorial of the enthusiasm and fuller spirited co-operation between officials and themselves and of the toleration and justice of the British rule. After the opening ceremony, a garden party was given in honour of Sir George Rooskeppel in the College grounds by the Khyber Afridis. The proceedings were marked with greatest enthusiasm, there being a large gathering of frontier and trans-frontier Maliks, Khans and tribesmen were at the garden party given by Khyber Afridis. The Kukikhel tribesmen brought their Artillery which was fired continuously through the afternoon, probably the first occasion in which it was fired in at peaceful ceremonial. Sir George Rooskeppel was welcomed by the tribesmen with delight and enthusiasm on his return from Europe.

A Railway Line Opened

RANGOON, February 5.

Opening of the new Shaw Hills railway was marked by the arrival from Ewanmabin of the first passenger train at Kalaw station at dusk on Monday. Goods train has been running during the past month and the railway, it is believed, has already captured the carrying trade of the district.

SOUTH INDIA.

Sri Sita Rama Mandiram ; Nuzvid.
Opening Ceremony.

NUZVID, February 5.

Sri Sita Rama Mandiram built out of subscriptions by Sreeyuta Sri Sektaramiah Garu on the site granted by the Zamindar of Telaprolu was opened yesterday by the Zamindar of Kapilaswarapuram. The images of Sri Rama Chandramoorty and Seetha Devi were duly installed in the Garbhagudi. Beside the local gentry the Zamindars of Telaprolu, Vuyyur Tiruvur and Cochil attended. Great enthusiasm prevailed. Many endowments of land and money were announced. The building provides accommodation for religious classes, a free library, a chattram and a reading room. The institution under the patronage of the Zamindars bids fair to become popular and useful.

జక్కన కవి.

ఈయనకవిత్వము నెట్లుండవలెనో చెప్పుచు నీవిధము గ్రాసించువాడగు.

మ॥ నవకల్పానరసానుబంధపదవిన్యాసక్రియాభావగౌరవవాక్యధ్వనిరీతిశబ్దములంద్రాసీకావ్యాధిశబ్దము ఈపద్యమునందెప్పుడుదిన కవిత్వలక్షణము లన్నియు ఈయనకవిత్వముననున్నవనుటకు సందియంబులేదు. ఈయనకవిత్వమును పొల్లుపదంబులు విశేషముగనుండవు. అయిననీయన యీగ్రంథము పెద్దన మనుచిత్రంబును రచించినంత ప్రముఖముతోరచించియుండలేదు. పెద్దనధారకంపై నీయనధార యన్వేశము. అయినభావగుంభనమునకు, తావుస్వల్పము. అయిననొక్కోకచో భావము నతివసనీయుముగ పోషించియున్నాడు. పుస్తకమంతయునొకకథకాదు. అన్నియున్నకథలు. అయిననాకథల నతియోజ్యములగనోర్చి యున్నాడు. ఆయన ధారాళధారను, కల్పనాచాతుర్యమును, తెల్పుటకై రెండు పద్యముల నుదాహరించుచున్నాను.

న॥ లలితవీరరంగరులం దరశేక్షణ మిందలొచహం చలనదనాంబుజద్యుతి లకల్పనచక్రవిలాసరేఖనే గ్లలలెననీతమాసరసియందు నిరంతరముకొవిహరములో సలిపెను రాజసాంసునకు నైదునెత్కినపద్మి నీరతులే॥

మ॥ భువనాధీశ్వరుడర్చనోత్సవముఖంబుంబొంది యానందతాండవముంజూపెడుభంగి నాకమలమందంబొప్పెల్లంగంగనారవగానంబులతో సహజదశశత్రేక్షి విలాసంబుతో నవచిత్రాభిషేకార్చి హస్తముల నానావిలాసంబుతో॥

ఇందు మొదలిపద్యముందలి శ్లేష యంతరమణీయుముగ నున్నది! శృంగారమీపద్యమునందగంధురమృదుగవర్ణించెను. ఇంతకంటె పచ్చిగనూడ గ్రాసించువాడగు కానిముదరకుండ్రవాసిన హృదయంగముముగ్రామంగల శక్తియాయనకున్నది. స్వభావోక్త్యలంకారంబు నుపయోగించుట యందీయన యంతయు సమర్థుడు. పెద్దన ఎక్కడనో “పీవిహంగముగన్న మొదలగునవికొన్నిగ్రాసెననియాయనస్వభావ పరిజ్ఞానము నమితముగపొగడుదురు. అట్టిపద్యంబులు పుటకొకటిగనీ విక్రమా ర్చనచరిత్రయందగపడును. ఒక్కటియు దాహరించెదను”

నీ॥ అంతంతగవడినట్లు చేరగనిచ్చుచు
త్రైకాంశాచిన బయలుపెట్టుచు
బలుపరిక్రాంతిలో బడినలాగునటించు
తైదువునేయడగనె నురుగులు

బొడలమాటుననుండ్లియదలించుచును అొప్పి కనియంగజూచిన తెదరిలోలంగు, నవనీలముమోర నలవోక గోరాడు

ద్రోవగట్టిందప్పద్రోవనలుకు, తే॥ జేరిదప్పుక బాటును జేరనీక
యల్లనల్లన నడపాడి నాపగొలుపు
మనుజుపనిట్లులలయించుకొనుచునరిగి
యమృతహారమునగవ్వారమునొచ్చె॥

ఈపద్యమాపది యెనర్చినకృత్యములన్నియు నానమయమునందగి యంతస్వభావమనోహరములగు నున్నవియోజనోజ్జ్వలమున్నది. ఇట్టిస్వభావపరిజ్ఞానము గలపద్యంబుల పెదక బూసినచోతెక్కకు మిక్కిలిగ నగపడును. ఈయన భావప్రకాశనము నీక్రిందపద్యంబున జూడదగు.

తే॥ చెప్పదలంచు సిగ్గుతనఁజెప్పఁగనీమికి సంచలించుదాఁ జెప్పెను మాటయెవ్వరికిఁ జెప్పమి యనఁజూచునంతటం జెప్పకయుండరాదు మతిచెప్పఁగరాదనికొంతునెమ్మయిం జెప్పకపోదువామృదువుఁజెత్తమునూల్కొనఁజేసియిట్లునె తరువాతనామెదాని నెంతవ్యంగ్య ప్రధానముగఁజెప్పెనో చూడుడు:—

తే॥ నీజకరస్వర్య మొనరించి నీరజముల
జరుగదలించునదియెంత యున్నకరణి
వినియంతనవిక్రమవినుతుండైన
యగుచుండలించె నాహృదయాంబుజంబు॥

ఈపద్యంబు మనహృదయాంబుజములందగలరించుచునేయున్నది. ఈయనకవికాళమునూడ కొంచెముగఁజెప్పవలసియున్నది. ఈయన భరతశాస్త్రవేత్త. రంభోర్వశీనర్తనంబులవర్ణించునపుడీయనకాళము గన్నకుచున్నది. ఆపద్యముల నిచ్చటనుదాహరించుటకు జోలుచాలదు. అయిననుచదివినపూర్తిగతెలియఁగలదు. ఇద్దరినాట్యంబులనేది ప్రత్యక్షమనియడిగిన నాపద్యంబులరెంటినిచెప్పవచ్చును. అలంకారములనుపయోగించుటలో సుందర్యుద్ధి యాయనకుబూర్తిగనున్నది. ఒక్కచిన్నియుదాహరణ మిచ్చెద:—

తే॥ అంతఃకీకటి బెబ్బులియాసలెల్లఁ
బాసిపోయినకై వడిఁ బాసిపోయె
విజయపాలుని నెమ్మొము విన్నచోయి
తెల్లవాటికై వడిఁజెల్లవాటె.

ఇట్లు సుందర్యుద్ధి వితములంగ నలంకారముల నుపయోగించినవాడునిక విమర్శకులకు, కావ్యరచనకలంకారముల నావత్వములని నెప్పుటకునోరుచెల్లునా! ఈయనకు పలుగులెత్తువచనముల రచించుటయందు దశమావశేక్తికలదు. ఆధునికవచన రచనామతంబులనూడ జక్కనవచనంబులందగొన్నిటి జదివిన నేర్చికొనఁదగిన విషయములుండును. జక్కనకాలమునాటికింకనువచనంబులవాక్యము పూర్తియగునప్పటి కాపుటయలవాటుకాదు గాని యాయలవాటున్న జక్కనచక్కనివచనములనుగ్రాసెనని యభిప్రాయపడకపోము. లోకోత్పలఁ జొన్ని పద్యములల్లి రసముపృథ్విలింతుటలో ఈయన కున్న చాతుర్యము చాలదుంది తెనుగుకవివర్ణకు లేదు. రెండుమాడుదాహరణముల నిచ్చెద.

తే॥ గాదినవంకలొత్తఁదిలకంబులెరాజులవిత్తవృత్తములే॥
ఆ 8. ప 43.

తే॥ ...పులిమీసలనుయ్యెలలాగనచ్చునే॥ ఆ 4. ప 59.

చ॥ బాఁపనపోటును గప్పకాటును గలదెధరిల్లి
ఆ 4. ప 63.

అట్టి వివేకఽబూసిన సంఖ్యను మేటలేదు. నీతులుచెప్పటలో నీకవికట్కుడు శక్తికలదు. ఆనీతుల మన మనుసరింపకయోయొప్పుకొనకయో తప్పదు. అట్లు హృదయంగముముగఁజెప్పెను. ఒక్కయుదాహరణమిచ్చెద:—

క॥ వేపుండు లేమికులిమియు,
భావింపఁగరాదుకకపాపాణులకై॥
భావముననుకొనినెద్దము,
గావున భావంబు ప్రథమ కారణమనఘా॥

ఇట్టియనకవిత్వమునందు గుణములందెక్కిన గానిఁ దారాగణములనియ్య మొదలిడినంతంబుండదు. కావున నందలి విచిత్రముల నెఱుంగఁగోరువారు తప్పక నాపుస్తకముఁ జదువ నగు. ఇట్టివట్టి పాడిమాటల జదివినాధములేకను. ఈయన కవనము ననుసరించినదియొక్క పెద్దనయేకాదు. అయ్యలరాజు రామభద్రఁడుమొదలగు ననేకలకు గూడ నీయనకవిత్వము దీపమై ప్రోవలఁగొన్నిటిఁ జూపినది.

నా రచననఁజే. ఇట్టివట్టి పద్యములకు నాటకకృతులు నూడఁజక్కగ ననుసరించుట మితలేదు. మానవలననది కాదు. మంచిననుకరింపక పెద్దనకు రింపవలెనా! ఈయనకూడపూర్వ సంస్కృతాంధ్రపుల ననుకరించెట్లు పుస్తకముఁ జదువుచు మనము తెలిసికొనఁగలము.

“జయలక్ష్మీనిత్య సాంగత్యములే” “అధీవిభోధాచరణ ప్రచారణ నదర్శముగా” మొదలగు వాక్యములఁజూచిన నీయనకు పూర్వకవీశ్వరుల వ్రాతలయందెంత గౌరవముండెనోతెలియఁగలదు. అనుకరణము గౌరవనూచకమని యంద అొప్పుకొందరు. ఈయనప్రవాసనయందు భారతమును తెలిగించిన కవిత్వయునే వేర్కొని యున్నాడు. ఇంక మతెవ్వరికేర్పొని యుండలేదు. శ్రీ నాథ పోతనపిఁ వీరనలు సమకాలికుల కుటచే వారి నామములఁ జెప్పకయుండనోవు. నాచనసోమాని గూడఁ జేర్పొని యుండలేదు. సోమాని కవిత్వమునందు జక్కనకు గౌరవము లేదని చెప్పవలను పడదు. సోమాని పోకడ కెయగు పోకడలిందు పెమ్మల గానవచ్చుచున్నవి. కొన్నిచోట్లు నాయనపదంబులే కూడ నుపయోగింపఁబడియున్నవి. పేర్కొనకుండుటకు కారణమార యటకచ్చును. సోమాడు నన్నయతిక్కనలఁ గూడ స్మరించి నట్లు లగపడదు. అందుచే వారియందాతనికిగౌరవాభావమాహింపవచ్చునా? ఆత్మాసాంథ గద్యంబున తిక్కన పేరమాత్రము గ్రాసించువాడు. అయినయందలి గౌరవముచేఁగాక పోయిన నాయనగ్రంథములోని కథానంతరమరి తన యుత్తరహాసంశ మున నేల పేర్కొనవలయు?

శ్రీనాథుడు, జక్కన, పిఁవీరన, ఈమువ్వురుసమకాలికులనిమున్నె విన్నవించియుంటి. పోతనకూడ సమకాలికుఁడై అయిన నాయన నామువ్వురితో గలపలపినదికాదు. ఈమువ్వురేకాదు ఆంధ్రకవులలో నెవ్వరునాయనతో బోల్పుటకుందగు. కావునమనము చేర్చినముగ్గురిలో నందరును సమానులు. ఒకరికొకరెందును దీనిసోరు. శ్రీనాథుడు గొప్పవాడనియు నాయన తత్కాలికవులందఱెక్కుడుగననుసరించినయొక జెప్పుట కాయనయందలిపాక్షికబుద్ధియే కారణము. శ్రీనాథుని యందుండి మిగిలినవారి యందులేని విశేషలక్షణ మొకటియొక గానరాదు. నీపద్యపుముయ్యారపు నడకలు మొదలగు నవి నెలకొల్పుటయొక్కయాయనలనె తుట్టినదికాదు. జక్కనవీరనలసిన పద్యంబులకూడ సంతయొయ్యారపునడకలు గలవియె.

వృత్తాంత లేఖలు.

నర్సాపురంపార్వతి.

(ఒకవిలేఖను యొద్దనుండి)

బడితీలు.

నర్సాపురం జనవరి 21:— మామయకల్పకు సి. డి. యెక్రాప్తనవారవారికి, బొంబాయిలో అసిస్టెంటు పోస్టల్ సెన్సరువని అయినట్లు తెలియుచున్నది. వారిస్థానే భీమనరం తాలూకా లహాశీలోదారుగానున్న వేమూరి లక్ష్మీనరసింహారావుగారువచ్చి చార్జీపుచ్చుకొనిరి. వీరు చార్జీపుచ్చుకొన్న మరునటిదినముననే, యేలూరునూట్టు డిప్యూటీకలెక్టరుగా నున్న ముత్యాల వెంకన్న నాయకుగారు, యచటికి బదిలీ అయినట్లును, నరసింహారావుగారికి గంజాంజిల్లాకు బదిలీ అయినట్లును, తెలియుచున్నది. శ్రీ. వెంకన్న నాయకుగారు ఫిబ్రవరి 1 కు లాభిఖన చార్జీ పుచ్చుకొనెదరట.

మహాదీకము.

పాలకొల్లులో చిరకాలమునుండి ప్రబలుచున్న మహాచికమువ్యాధి నర్సాపురమునకునూడ వ్యాపించినట్లును, యచ్చట పది పదునారుగురికి సోకినట్లును తెలియుచున్నది ఇచ్చటి యధికారులు దీని విజయము పరిగ్రహించి, వెంటనే దీనినాపుటకు ప్రయత్నముచేయని యెడల, ఈ గ్రామమునందను పాలకొల్లు సీటి సంగ్రహ పీఠవచ్చును.

గడచిన మాఖపక్ష యేకాదశికి, అంతర్వేదిలో జరుగు గొప్ప తీర్థమునకు, గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలకుండి యనేకమంది ప్రజలు వచ్చియుండిరి. ఇది అంటువ్యాధిగా నెంచునెడల వీరిలో గొందరి వ్యాధిని వారివారి గ్రామములకు గొనిపోయి యుండురు. ఇట్లు వ్యాపన తగ్గుటకు, అధికారులు వెంటనే సైన్సులస్వలను, వాక్సి నేటులను నియమించి ప్రజాసౌఖ్యమును గాపాడ వ్రాకితులు.

నెల్లూరి వార్తలు.

(ఒకవిలేఖను యొద్దనుండి)

చిన్నవూరి బూతుమాటలు.

నెల్లూరు ఫిబ్రవరి 2:— ఇది సర్వసాధారణముగా సామాన్యజనులు మొదలు బ్రాహ్మణసామధానులవరకు శ్రీలలోను వైకుంఠలోను వ్యాపించుట యొకవింతగాదు. కొన్నిచోట్ల పెద్దమనుష్యులు కూడినప్పుడు వారిలోవారి నెగతాళికింద గొప్పగొప్ప కొరగానూటల నుపయోగించుకొను చున్నారు. ఆగ్రజన్యులయందెట్లున్న నీరులను మాలవారీయం దెల్లుండునో యోచింపును. మాలవారు వీధిలోనున్న యెడల పోలీసువారు దెదరించుచుగారి గొప్పవారి నెవరు దెదరింప గలరు. దేవా అయములలోని కెవరుచొచ్చియుండు గలరు? ఇదిమాడ కలికాల మహిమగానూడ వఁపడుచున్నది.

దుమ్మరేకుట

దుమ్మరేకుట సమాజము. ఏలక యేరుడగ్గరగా నున్నందున రేగకుండ జేయుట వీలగును గాని బొంబాయి యంతరట్లు ముందు దుమ్మరేకు సంతకరకు మునిసిపాలిటి వారశ్రద్ధ వహించి యుండిరి. కాన ఒక నెల యాయన నవకాళముగాకుండ దుమ్మెత్తించుటకు వీలుకాని మాట నిజముగాన పొరులు త్వరపడకుండురు గాక.

పెద్దనకు శ్రీనాథునియందు గౌరవముండెనుగాన శ్రీనాథునిన్ని విషయంబుల నకు సరించెననియు, తరువాతి కవులందఱును పెద్దన ననుసరించిరి గాన తద్వారా శ్రీనాథుననుసరించినయొక చెప్పవారయంత బలవంతముగాదు. శ్రీనాథునియందున్న లక్షణములన్నియుమిగిలిన యిద్దరియందు గూడనున్నవని విన్నవించితి. అందరుసమకాలికులుగాన నెవరి నెవరనుసరించినని మన మనగలము? కానిస్వకపోలకల్పన శ్రీనాథునియందుకంటె జక్కన వీరనలయం దెమ్మగుగలదు. వ్యక్తిహాత్రవీరనని శ్రీనాథునికంటె నెన్నియోమారుం గుత్కొన్నయైనది. ప్రతిభ యందుమాత్రము శ్రీనాథుడు మిగిలినయిద్దరికి తప్పకదేనిపోవును. శ్రీనాథుని గ్రంథములకంటె వీరవేలందు ముఖ్యముగవీరన శృంగార కావంతలమే ప్రబంధమునకు దగ్గరగనున్నది. శ్రీనాథునియందుస్వతంత్రశక్తి స్వల్పముగనున్నది. కావుననామందలి కవులలో పోతననువదలిన వీరవీరనయ గ్రాహకమొదగ్గరికాఁడు. తరువాతజక్కన వచ్చును. తుట్టుకుదను శ్రీనాథుడు. ఇంకనుచెప్పవలసిన విషయము లనేకములున్నను ప్రతికాముఖమున. విషయవాచాశ్శ్యము కూడదు. కాన నింతటితో విడిచింపుచున్నాను.

శాస్త్రబాగుజేయుట

పాదుపడిన సంవత్సరమునకు శాస్త్ర బాగుజేయుట కొనుట, అనుకొన్న అయిదుసంవత్సరములకు శాస్త్రము జేయుచుట, శాస్త్రమునకు రెండుసంవత్సరములకు పాగుజేయుట, పూర్వమును కొన్ని మునిసిపాలిటీలకు పాదుక గాన మనములోనేను అనుకొనుచున్నాము.

ఆంగ్ల తనిఖీలు

మూసికలు కొలెలు తనిఖీచేయుటకు పలుకావలసిన గాని వస్తువులు శుభ్రముగా ఆపక శుభ్రముగా ఉంచుట కూడ శాస్త్రమునకు గానము పరిశీలన పరిశీలించుటకు ప్రయత్న పడెదరు గాక. సాసిటరీ ఇన్ స్పెక్టరులు అరవవారు గాన ఆంగ్లవాణిలో తెలుగును ముట్టాడ వలెగాక వస్తువుల పరిశీలన వస్తువుల తోచుచున్నది.

దేవుళ్లు

వ్యాసవృద్ధియవారు అందరు దేవుళ్లును తోటకుపోవుటవాడుక. ఇట్లుపోయిన దేవుళ్లులో నొకతమోషా జరిగినది. వవామింటే దేవుడును రంగనాథుడుంటే దేవుడును ఎదురుగా వచ్చుట సంభవించెను. ఆసంభవములో ఇద్దరే గలవలెనని స్వార్థమును విష్ణుదే గలువలెనని వైష్ణవులును పంపించిరిగాని గొట్టెలతిగువు లాటలవలెగాక వైష్ణుని వ్యాధిభవత్వమునకు ఇద్దరుదేవుళ్లు కలతలలేకడారేగగలిగిరి.

బ్రహ్మపురవార్తలు.

[ఒకవిశేషమునొద్దనుండి]

కాలమానము.

బ్రహ్మపురం జనవరి 21:- ఈమధ్య కొన్నిరోజులు, గాలివానలచే ఇబ్బందులబడితిమిగానీ, యిప్పుడుమరిల నెండలు గాయించుచుంటున్నది, మామూలుగానే కాలమాన మున్నది.

కళాకాల.

మాకాలేజీ ఇద్దరేదేవులను ఇంటవదిమిడుదేటుపేక్షకు పెంటరు గాదు. విద్యార్థులు విజయనగరము వెళ్లవలసి వచ్చుచున్నది. ఇది మావారిగతియేకాదు. మాజిల్లాలోని పట్టాకమిడివారిగూడ తప్పి నదికాదు. ఎంతటి దగ్గరబంధువుల యింట్లోనైనను పడునెదు రోజులవరకుండుటకు ప్రత్యేకముగాదా? ఇంకపూటకూర్చులినవారి సంకలించెప్పనక్కరలేదు. విజయనగరమున కేగువారు పాచ్చు గాని విజయముయవారు లెక్కక. శ్రీగణపతియ్యరు గారివంటి విద్యార్థిమారులును, శ్రీధాశోనాధార్యులును యుండినాడే మామూరిని పెంటరుగా జేయు ప్రయత్నము జేయవలసి యెంతయు శోచనీయము. విశాఖపట్టణ మండలమునకు విజయ నగరమెట్లో, గోదావరికి రాజుమర్రి ఎట్లో, కృష్ణాజిల్లాకు మచి లీరట్టణమెట్లో, గుంటూరుమండలమునకు నూతనముగాగంటూ రుఎట్లో, అమెరికాగజము మండలమునకు బరంపురమును పెంట రుగానుండుకొన నోచికొనలేదా?

వారికాపాఠశాల.

మొన్న మొన్న నేమాయూరిపాఠశాలకాపాఠశాల పాఠశాలకొల్పినవను, మాజిల్లాజడ్జి శ్రీ. సి. కె. శ్రీనివాసరావుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. ఎంతయోజనాప్రదముగా నుండెను. సామిత్రిజీయనాటకమును ప్రదర్శించిరి. కాలిక లండన్ బహుమానము లాసగలదెను.

వివాహములు.

ఈరెండుమామల రోజులలో మాయూరిలో నుమా రరవది వెండ్రెడ్డు జరిగినవి. అందు కేకర్కానదగిన దొక్కటిమాత్రము గ్గులి. అది శ్రీపాకనాటి వెంకటేశ్వరునాయుడుగారింట జరిగినది. చాలాసొమ్ము వ్యయపరచినారు. నుదరాసునండి కోలారు నాగరత్నమును కలిపించిరి. విజయనగరము నుండి భోగము చేశుచును జెప్పించినారు. వివాహము రెండవరోజున, మాయూరిలోని వక్రేళ్లలో కొందరు, డాక్టర్లలో కొందరు, వైద్య రత్న బిరుదాంకితులు, వర్తకులు, కాలేజీచిహ్న మేజిస్ట్రేటులు అనేకులవచ్చి సభలోనూచుండిరి. భోగముపాళ్లు పాదు పాటలను, ఆడుటలను, చేయుటలను, (అనుభాగ్యకరములు) ను తూచి “బలే” యనువారును “వాహ్వరే” యను వారుగాను యుండిరి. చెప్పకేమి! నేనగూడ పోయియుండిని, గాని నేను “బలే” యనిగాని “వాహ్వరే” యనిగాని శాస్త్ర ప్రవర్తనము మెచ్చుకొననంతటి యభిగ్రహ్యుడను. వారంత తోనూరకుండక నలుగరి (అనగానుమారు 200) లో, హాస్యములు (పానులతో) జేయుట మున్నగు తననీతికి తగిన పనులు జేసిరిని చెప్పి సాహసించుచున్నాను. ఇట్టివి యాంధ్రలోకమున నొకముందు జరుగకుండునుగాక?

మ్యానిసి పాలిటి.

మా మ్యానిసిపాలిటివారు, కొకాయినీళ్లను ప్రాగుటకువచ్చి ఇతర సేవ చేసినది (అనగా తోటపనిమున్నగు పాటిలి) వాడూజూడని యొకరైపుచేసివారు గాని యిటీవల మామ్యానిసి పలుకారే, తినుముంటి ప్రవాకి పుటలకు, పిచాల్ పిచాల్ గోనీరు వారుచున్నాడు. పెద్దలే యిటులజేయ సామాన్యులు చేసిన తప్పునా?

జూబులు.

విశేషకులప్రకటన.

ఒకపాటసారి—సంతకము లేదు.

I

విద్యాసాగర ఆశ్రమము—తెనాలి.

అయ్యా విద్యాసాగర ఆశ్రమసహాయకము 1915 సం॥ము ఫిబ్రవరి 1-వ తేదివరకు రాబడిన యాక్రింది చందాధనమును చందనములతో నందికొనివారము. మ. రా. రా. రావుబహద్దర్ పి. గోపాలరావు పాత్రుడుగారు బరహంపురం రు 20-0 0 శ్రీరాజానాహెచ్, చీటికొట రు 20-0-0, సి.ఎన్. సాంబ శివరావుగారు, బరహంపురం రు 10-0 0, జి. రాఘవరావు పంతులుగారు రు 10-0-0, వి. వి. జోగయ్యపంతులుగారు రు 5-0-0, ఎ. సింపతి అయ్యరు రు 5-0-0, కె. రామమూర్తి పంతులుగారు రు 2-0-0, టి. శివరామయ్య పంతులుగారు నెల్లూరు రు 4-0-0, యమ్. రామకృష్ణారావు పంతులుగారు నెల్లూరు రు 3-0-0, కె. శ్రీరాములు పంతులుగారు రాజమర్రి రు 3-0-0, మొత్తం రు 82-0-0.

వి. జె. ఎన్. ప్రకాశరావు

కార్యదర్శి

II

సత్య ప్రధానివాహళానన సహాయసభ.

అయ్యా, 31-1-15 తారీఖున వంగవోలులో సహాయ సభాభి మాను లొకసభగావించి ప్రధానివాహళానన శ్రుతి స్మృతులకును సదాచారములకును, విరుద్ధముగలదేసియొచ్చిత్తు శాసనము (బిల్లు) చట్టముగా నంగీకరింపబడరాదని యొకకంఠ్యముగాఁ దీర్మానించిరి. ఆ మలునాడు సాయంత్రము తిక్కనాచార్యులు, శాసనానుకూలభి పాయమొసంగుటకుఁగానొకసభగావించిరి. విట్టదొడ్డి వెంకటసుబ్బారావుగారు, కొండ పి.కృష్ణారావుగారు, ఎం. నాయనశాస్త్రిగారు, వెంకటరంగం శ్రేష్ఠిగారు, ధాని పేనుపాటి చిదంబరశాస్త్రిగారు, ముక్తి నూతలపాటి శివారెడ్డిశాస్త్రిగారు మొదలగు పెద్దమనుష్యులును, కొందఱు విద్యార్థులును సభ నలుకరించిరి. ఇద్దరూ యనుసరించు—రాష్ట్ర శ్రీ, కృష్ణారావుపంతులుగారు ప్రధానివాహళాననము వహించిరి. మొదట శ్రీరామశర్మగారు చిత్తుకొనమును పఠించి యిది చట్టముగానుండుట సమంజసమని యావస్థనించిరి. యీ యభి పాయము నొకకొద్దలు బలపరచిరి. ఈమధ్యన గొందఱు శాస్త్రవిమనుషులు ననుసరింప అగ్రాసాధిపతిగారును శ్రీ రామశర్మగారును శాస్త్రవిమనుషులు లిందుఁ జెప్పింపబడుట కిప్పు డేవకాశములేదనియు, సీసభ శాస్త్రవాదముల కేప్పడినది గాను చట్టమును తీర్మానించుట కేర్పడినదియొక జెప్పిరి. పిదప, మ-రా-రా-శ్రీ, విట్టదొడ్డి వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు ఈబిల్లు అనుసరమనియు నిది శాసనముగాఁ గూడ దనియు యి క్రిము క్రమముగా మృదువునతో వులచే దీర్ఘోవాస్య సము గావించిరి. అనంతర మీశాసనమున కనుకూలముగఁ గొందఱును విరుద్ధముగాఁ గొందఱు నుపన్యసించిరి. బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని చిదంబరశాస్త్రిగారు, రజస్వలాలకరవివాహము శాస్త్రియమని స్థిరపడునటను నీలిలు శాసనము గానూడదని నడిచి క్రోతలశ్రేణిపేయముగా జేసిరి. రెండవద్యము లాకు వ్రుగాఁ జెప్పిరి. పిమ్మటశ్రీరామమును జేయకయే యాదినము నం దనుపడుచు వారధికముగా లేరనియో మఱి యొకను జర్జింపవలయుననియో, కేవలదినమునం దిరిగి సభగావించం బడునని చెప్పి సభముగించిరి.

పురవాసి.

III

చేబ్రోలు లోవర్ శెకండరీ స్కూలు.

అయ్యా కడచిన 24 వ తారీఖున స్కూలుకై మీటింగుజరిగిన విషయ నానాటికొరకు ప్రకారము 31-వ తారీఖున ప్రభాటి మానులును సాధుశిష్యులును, డి.వి.బిల్లు ఒకరేయిర్ గారును నగు మ. రా. రా. శ్రీ పల్లాభిల్లు వెంకటప్పయ్యగారి యాజమాన్యముక్రింద నిరుపయోగమునకు నొకమీటింగు జరుపంబడి, తురిమెట్లో లోవర్ శెకండరీ స్కూలువారి రూపుబుక్కు—కార్యదర్శిగాకచే సభికులకు వినిపింపబడినవిషయ ప్రతికార్య మానకును ధనము ప్రధానముగాను ఈసభలోగల పెద్దమనుష్యుల మునునందు చందాలుజేయించు డను యగ్రాసాధి పతిగారి సూచనపై కార్యదర్శిగారు ప్రధానమున సత్కార్యాచరణ ధురీణులును చా. పరాయణులును ముగ్రామయూరి యకే ధైర్యముగావలసినను జేవభత్తిని సీతారామయ్యగారిని కోరగా వారయ్యత్నాహమతో మొదలయ్యెను విరాళముగా నిడిరి. అసో యట్టితత్వాల్లగాన పరాయణులూరునకు జరిమం దిగిల్చిన హిందూదేశ మార్గస్థ మందు బొకయల్పరమా? వీరి కిక్కడయూరాశోక్త్యైక్యముల నిచ్చి యొక నిట్టిదానము లనేకము లొనర్చు బుద్ధినిచ్చునుగాక. శరత్కాలమేఘాడం బరమరీతి డంబములుపల్కుచు క్రియగల్గునప్పుడు చేయివెసుకకు

లాగువా సీతారామయ్యగారిని గాంచెయ్యెను దను బుద్ధిని మర వింతుకొందురగాత చందాబట్టినివరము యాక్రింద వివరించుచున్నాము. మహారాజరాజశ్రీ దేవభత్తిని సీతారామయ్యగారు 1000లు, కాటపాటి వీరరాఘవయ్యగారు 300లు, భక్తేశ్వర శివరావుగారు 25, పాటిబంట్ల పిచ్చయ్యగారు 100, ఈ నాగయ్యగారు 100, శ్రీకృష్ణాను వీరభద్రయ్యగారు 100, పాటిబండ్ల లింగయ్యగారు 50, వాసిరెడ్డి మాధవయ్యగారు 55, యా. వెంకయ్యగారు 100, దేశరాజు హనుమంతరావుగారు 100, దేవభత్తిని వీరయ్యగారు 25, వాసిరెడ్డి రామయ్యగారు 100 యా. వెంకయ్యగారు 500, నాగయ్యగారు 100, దేవభత్తిని అనంతరామయ్యగారు 100, దేశరాజు మురహారావు గారు 200, నల్లవరపు యన్నయ్యగారు 50, ఫణిహరం వేంకటాచార్యులగారు 25, ఇలపావులూరు శ్రీరాములుగారు

ఈచందాలు జేసిపెడిన సగ్రాసాధిపతిగారికి వందన మతో సభముగి నెను. వారి హిందూదేశ మింకొకటి విశదీకరించుకొనెద. ముగ్రామముండింకను చందాలు జేయవారుగలరు. ముగ్రామమును ఆరుజలయావ్యములైన సహిమగ్రామములకు గూడ వెంటనేవెళ్లి త్వరలో ధనమును సమూహ మూతనసం వత్సరాదిసాటికి స్కూలుల నారంభింప నీ కమిటీవారిని గోరుచున్నాడు. మనదేశ విద్యా విషయ మైని రం తర ము పాటుబడుచు శ్రీవైస్ రాయగారి శాసన నిర్వాహసభలో నిర్వహ విద్యాశాసనము చేయించ పాటుబడు దేశభక్తులకు శ్రీమత గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారిపేరు నీస్కూలున కిద శ్రీ ప్రార్థించుచు కమిటీవారి నీ క్రిందివద్యాధ్యక్షులు మలువకుం దురుగాతయం జేమచు విరమించుచున్నారడను.

గీ తనిసికే వేల్పు అదధి+త్తు ములచేత వెలవికే ఘోరకాకోల + విషముచేత నిడికే యత్ని మమృతంబు + వాడమడనక నిచ్చిపార్థులు విడువరు + నిపుణులు.

విద్యాభిమాని.

IV

బహిరంగపు జూబు.

అయ్యా, జనవరి 19 వ తారీఖున వెడలిన యాంధ్రపత్రికయందు, సర్వాపురం నుండి యొక యథార్థవాది 18-12-1914 సంవత్సరము మిషపత్రికలో హరిదాసులనుగుంచి సర్వాపురం పురవాసి వ్రాసిన సంగతులు అబద్ధమనియు, తాను వ్రాసినది యథార్థమనియు నుడిచియున్నాడు. ఈ విషయమై మి యథార్థవాది, యొకను కొంత తెలిసికోవలసి యున్నదని నేను నొక్క చెప్పగలను. అదిభట్ల నారాయణ దాసుగారిని, పాలకొల్లులో పెట్టిక మా గ్రామములోని యద్యోగ సులే డెలిగ్రాము యిచ్చిపంపించిరి. తర్వాత నీరు పెండ్లికి పాలకొల్లు వెళ్లిరి. అచ్చట వీరిని నారాయణదాసుగారు సర్వాపురం తిసికొనవెళ్లి కథ చెప్పించులననదిగా కోరిరి మా యద్యోగ సులిండుల కంగీకరించిరి. ఆయన సర్వాపురము వచ్చిన తర్వాత చందాలు జేసియెడల సొమ్ము తక్కువ వచ్చునని టిక్కెట్లు ఆయన కోరికమీదనే పెట్టించిరి. నోటిసులలో, గ్రామములోని పెద్దలు, తమపేరులు జేయుట కంగీకరించిరి. నారాయణదాసుగారిపేర నోటిసులు చేయలేదు. ఆయన నోటిసులలో సంతకము చేయలేదు. వీరికి కుర్చీలు, పెంచీలు, చాపలు, పెంటులు, వస్త్ర రాలియ్యలు, మాయాద్యోగసులును స్త్రీవర్ణులు, సప్తయజ్ఞేసిరి. పుష్పలవారి జేపిడి, అద్దెత్తుచ్చుకో వంక, విరికిక ధలకు ఇచ్చిరి. ఇది యంతయు, నారాయణ దాసు గారి ప్రయత్నము వలన జరుగలేదు. నారాయణదాసుగారు యాగ్రామములో గానసభ స్థాపించుటకు కొంతసొమ్ము యిస్తామని, వాగ్దానము చేసిరి. తర్వాత 5 రూపాయలు మొదలు చేరము చేసి చివరకు 50 రూపాయలైనామని చెప్పిరి. తుదకు వెళ్లి పోవునప్పుడు ఆ 50 రూపాయలైనను యెవరికి యిచ్చు ప్రయత్నించలేదు. ఇయ్యతులేను ఆయన, 50 రూపాయలు ఇస్తానని మా పురవాసులు కొందరితో చెప్పిరి. కాని ఆయనను జరిగించలేదు. ఆయన 50 రూపాయలు ఇస్తానంటే మాపురవాసులు నిరాకరించలేదు. ఆయన వచ్చిన రాబడితో కొంతయిస్తానని వాగ్దానముచేసియునను, టిక్కెట్లు ఆయనే అమ్ముతానని కోరి నందునను, మా పురవాసులు లం దుల కంగీ కరించిరి. ఆయనకు రెండుకథలకు నాలుగువందల రూపాయలకు వైశ తచ్చెను. అందులో నాలుగువభాగ మయినను ఇయ్యవచ్చునని అనుకొనిరిగాని ఆయనయొక్కకట్టుబట్టుమునుబట్టి తుద కీప్రస్తావన జేయకుండిరి. ఆయనయొక ఒకతో ప్రస్తావించిన తీరున రు 50 లను ఇయ్యకనే గ్రామమునుంచి తరలెను. ఈసంతుల యథార్థవాది తెలిసికొనలసి యున్నది.

సర్వాపురం,

పురవాసి.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-6-0. 12-కి 3-8-0

మా తామర తైలము ఒక్కడబ్బీ ను ఆరు అణాలకు కొని నాలుగైదు సార్లు రాచినయెడల తామర నిర్మలమగును. నయము కాని యెడల మీ ఆరు అణాలు తిరిగి తీసికొన వచ్చును.

ఆ నేక సంకల్పములు, మానములు బాధపడెనవారు దీనివలన తక్షణమే సుఖము పొందిరి. హా! నిదురపట్టక బలములు అంతుచుండు ఆవస్థ పావనికైనను వద్దు.

జీరణ సాయనము.

25 మాత్రల డబ్బీ 1 కి వెల 1-4-0

అజీర్ణము వలన భుజించినవస్తువులు రక్తమునకు సరిగా మార నందున ఇదిమిగిలిన రోగములకు కారణమగును. దీనివలన శరీర కోశములందు

రసస్రావము క్రమముగ గలుగక, మర్బల మేర్పడి ఆయువు క్షీణించును. చులబద్ధముమానును. రక్తము పుట్టిజెందును. ఆకలి హెచ్చును. అమృతాంజనండిపో, 6, తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు.

'హనుమాన్'

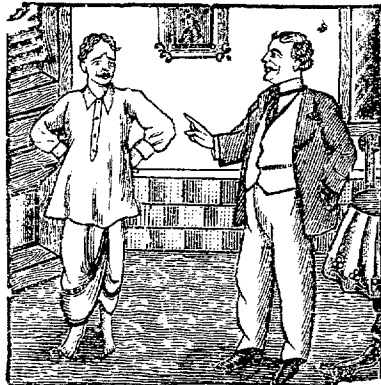

బోరకప్ప నబ్బు

దీని యందు శుభీకతుల్యములగు కస్తువులు జేయున్నవి. చెల్లిసంబంధముగు దురద, పుండు, గజ్జి, నక, పొడలు, తామర మొదలగు చర్మవ్యాధులు తక్షణకాలములో రూపుమాసి పోవును. చర్మమునకు మృదుత్వము నిచ్చును. బాలురు బారికలు, యావనులు, వృద్ధులు, ప్రతివారును ప్రతిదినమును ఉపయోగించదగినది. ఔగము చేసుకొనునప్పుడు శరీరమునకు చల్లదనము నిచ్చుటకు యీ నబ్బునకు మరయొకటి సాటి గాదు. మన దేశముయొక్క ప్రతిపట్టణమునందును, మహానందును యీ నబ్బు క్రయమునకు దొరకగలదు. ఎస్. రంగనాథం సెట్టి అండు బ్రదర్స్, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగుల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు, నర పటుత్వము కారణములు. రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము.

ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాయామమువలనను, జీర్ణోదయత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, గురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానిని జేయును. దీనివలన శుక్లనష్టము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును. వైజ్యబులక్ వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువనింటి.

మూల శంక కు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లాపుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మలలు ఏర్ప

డును. ఇదిపైత్యకోశపు మందతవలన (Torpid liver, గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విడువక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

మోహినీ తైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

శిశులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు

మెదడుకు చలవజేయును. కండ్లకు చలవజేయును. వెండ్రుకలు వెరుగును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపుజేరును. మనోహరముగా నుండును. నువాసన గలిగి యుండును.

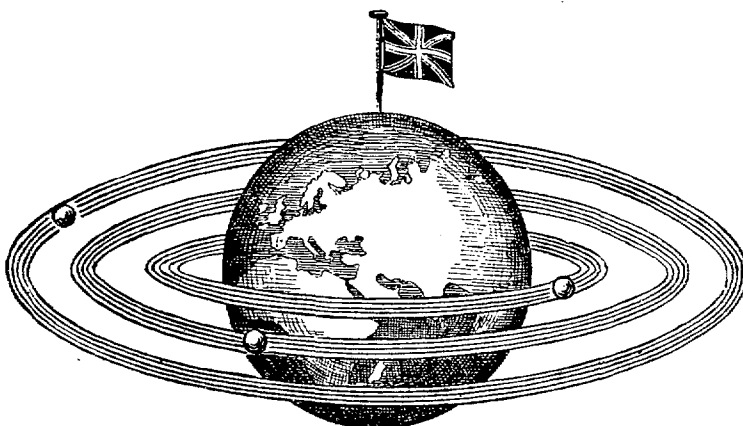

వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము. తప్పకకొనుట యుక్తము

ఇది మనోహరము జేయు విద్యాధులు, క్షిద్రులు, ఉద్యోగములు మొదలగువారికి సుఖద్ర, విశ్రాంతి నిచ్చును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫోరీకోడ్డు, బొంబాయి 6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మదరాసు.

ప్రపంచ యుద్ధము.

మనమోర సంగ్రామము!

చిత్రరూపము !!

యోధా గ్రణుల భావచిత్రము !!!

యూరోప్ ఖండముదెల్లను, అల్లకల్లోలముచేసి రక్తప్రవాహమునే బారలాడుచుండు జగత్ ప్రళయ స్వరూపముగా నామోత్ కాలభైరవునివలె విలసిల్లియుండు అతిభయంకర యుద్ధనాయకులనున్నా, ఆయా దేశపు రాజాధిరాజులనున్న, చక్రవర్తులనున్న, ప్రత్యక్షముగా జూచి నట్లు కనబడ సుందరమైన భావచిత్రములు, ప్రకాశించునట్టి నుచువైన కాగితములపై ముద్దుగా ముద్రించి విక్రయమునకు సిద్ధముగచున్నవి.

త్వర జేయుడు! స్వల్పమే ప్రతులు!!

తోకనుకాల్చుకొనిన మర్కటమువలె అక్కడిక్కడికి తిరుగుచు వ్యాపారనావలనున్న, యుద్ధనావలనున్న హతముజేసి తుదకు మండింపబడి సముద్రపాతమునకు హేతువైన ఎమ్డనను జూచియుండురా? దానియొక్క నాయకుని తెలుసునా? అది మద్రాసును ముట్టడించి జేసిన అనాగతములను జూచియుండురా? తుదకు దానిని గతిజూపిన సిక్కియను నావయును దానియొక్క నాయకునిని జూచియుంటిరా?

పంచపాండవులనలెనుండు ఇంగ్లాండ్, రష్యా, ఫ్రాన్స్, బెల్జియం, జర్మనీ చక్రవర్తులనున్న మర్యాదన మశ్వాసరులవలె కాలాగ్నికి హేతువైయుండెడి జర్మని ఆఫ్రికా, తుర్కీ, చక్రవర్తులను జూచియుండురా? ఆయా రాష్ట్రముయొక్క సేనా నాయకులనున్న నౌకానామకులనున్న, వాయువిమాన నాయకులనున్న జూచియుండురా? లేనియెడల మావద్ద విక్రయమునకు సిద్ధముగచుండు చిత్రపటమును తెప్పించి జూడుడు! చిత్రపటమువలన యుద్ధసంగతులు మనసునకు సులభముగా బోధపడుటకు సాధియములేదు. దీనివెల. 1 రూపాయ.

మరా. — యుద్ధమారంభమైనతోడనే రణరంగమునందు నూతనముగాయెత్తబడిన పోటోలను తెప్పించి చుద్రించుచున్నాము ప్రతియొక్క పటమును మౌలికజ్ఞుల జట్టి నలగక భద్రముగా జేరువల్లు పంపెదము.

విలాసము :— గురుబనవ కంపెని మద్రాసు.

ప్రాంతీయ సహకారము.

సంపత్తిరాజును మూలించును.
సకలవిధముల కష్టములను పుట్టించే
మూలసాధనము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుబెట్టి యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపజును.
బాగునీయక తమగమ వ్రాయును.
రైద్యశాస్త్రి విజయలక్ష్మి గౌరవనీయ,
అతనికి నిగ్రహ జేవధాలయము,
22, బ్రాహ్మణ, మదరాసు.

నూతన రోమసంహార.

బే గం సా హి సా వ్.

ఈకాలము కొను సుమారు
మూలసాధనముగల యే
కొను సుమారు కొను
మూల సాధనము కలుగ జేయుటయే
గాక ఆరోగ్యమునకు కావలసిన
స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను
అందుబెట్టి యున్నాము. కోరువారికి
ఉచితముగా పంపజును.
బాగునీయక తమగమ వ్రాయును.
రైద్యశాస్త్రి విజయలక్ష్మి గౌరవనీయ,
అతనికి నిగ్రహ జేవధాలయము,
22, బ్రాహ్మణ, మదరాసు.

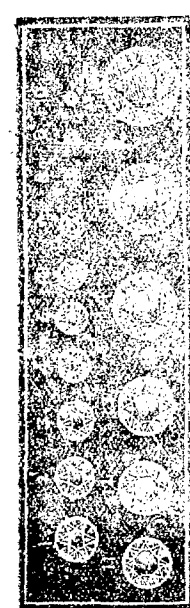
తల 8 చిక్కులు పెట్ట 1కి రూ 1-0-0 వి. పి. ఖర్చు 4 అణాలు
8 పెట్టెలు రూ. 2-10-0 తపాలకర్చు 0-8-0
వలయువారు:- ఆర్. వి. వండిట్ అందు కంపెనీ
నెం 6 బండరుపేటి మదరాసు.

చక్కని సువాసనగల సెంటులను ప్రేమించువారు

ఆటోమోటార్ బహారు (రిజిస్టర్)

అనుప్రాప్తియుల కుత్సితమునైన ఆటోమోటార్ బహారును.
చునోహరమునది, సువాసనగలది, చాలకాలమువాసన
యందునది, ఏర్పరచబడిన కొన్ని ప్రయములనుండి మాత్రమే
తయారు చేయబడినట్టిది. ఇందు మధ్యసారము చేర్చబడ
లేదు. చేతిరుమాలు మీదగాని, కోటుమీదగాని కొన్ని
జొట్టును వేసికొనినయెడల సువాసనలతోగూడిన పూలతోట
లోనే గూర్చున్నట్లుండును. ఈ యధుత్తమైన తయారకముల
పుష్పములనుండి తయారుచేసిన ఆటోమోటార్ బహారు సువాసన సమధిం
చుటయు ఆటోమోటార్ బహారు ఇక్కడ మన మీదగిరినట్లు
జాపుకొన నడుగవలయును. వారితావున లేదని మాటవ్రా
యెడు. చిన్నబుట్టి విలువ 0-8-0, మధ్యతరగతిబుట్టి 0-12-0,
పేద బుట్టి ఆటోమోటార్ బహారు బుట్టి 1-2-0. ఈయత్తలలో
మొదట బుట్టిబడి ఘోషములు అడుచుండు కార్డులు దెబ్బ 1-కి
0-10-0. వి. పి. ఖర్చు కొనువారే ధరించవలయును.
పోటు ఏజెంట్లు-అంగ్లో ఇండియన్ డ్రెస్ కమిటీ కంపెనీ,
155, బామా నగరము, బొంబాయి.
మదరాసు ఏజెంట్లు:- వేదాంత పుస్తకాల మూర్తి.
నెం 29, వై. నాటకరంగోటం పుస్తకాలమాలా, మదరాసు.

ఉమ్మడి రామయ్య శ్రేష్ఠి, గురుసామి శ్రేష్ఠి కంపెనీ,
మరాఠ్ ప్రకాశ-మదరాసు ఈస్టు.

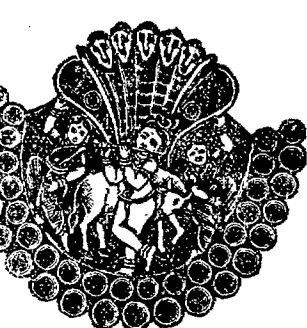

ఈ ప్రకృతి చిత్రమునం దగల మహావీర్య
యింకా యితరమైనట్టిని బర్మావైఖలుకు
రకమైనటుల ఇమిడినట్లు, చక్రసాన,
వైసాన, పుష్పకంఠులు, కుచ్చకంఠులు,
వైక్రంతములు, రోహిణులు అను మేలు
వైక్రంతములు, స్ఫటికములు, పుష్పేరి
గాజుకన్నులు, సుందరములయె
ని కోరువారుగా ముగిసినట్లు ములను
మీరియందునట్టి వాటినిగని వారువారు
కోరువారు తమరచేయించి సరసముగా
పండించును.
ప్రభుమన ఆర్థ్యపంపి మేము స్వల్ప
లాభమునకు ఫలమధికముగనిచ్చెను సార్థ
క నామముగల సరాలు కర్తవ్యమని వెలిసి
కొనవలయునని నగలను రత్నములను స్వత
శ్చకానులను గోరువారు ప్రార్థించును.

లవంగామృత మొక్కటియే.

వైద్యవాయువుల సంహారించునది.
ఇది గడపు పుష్పము, కడపునోప్పి, ప్రక్క
నోప్పి, రొమ్మనోప్పి, పులితేపులు, మలబంధము,
కడపువోచుట, డోకు, ప్రేగులఅచుట, అరుచి,
మందాగ్ని, వీనిని గుడిచి ఆకలిని, ఆరోగ్యమును
తప్పక గలుగజేయును. లేని యెడల ఖరీదు
ప్రీప్తి పంపగలము.
ఖరీదు డబ్బీ 1-కి పోస్టేజివివా 0-8-0.
బహులియార్థకు 4 అర్థజాబిళ్ళలకు మాదిరిపంపబడును.
చింతామణి, నాయకల్లినుండి కా. వెంకట్రాయప్పగ
జిల్లు వ్రాయుచున్నార:- తాము 29-12-1914లో పంపిన
లవంగామృతమును నేదించితిని. ఇప్పుడు మాడుపాట్లు వ్యాధి
గుణముగా నున్నది. ఒకపాటువ్యాధినిలిచియున్నదిగాన దయ
చేసి మరల రెండు డబ్బీలు లవంగామృతమును బంపవలయు
నని కోరుచున్నాను.
"లవంగామృతం" 24, నమ్మార్వారు పేటి, మదరాస్

22 వ నెల గల (సవరము) బంగారు.
(ఇందుకు పూచీపడగలము)

గెజల్ నాగర
1కి సవరము యెత్తు
వెల రూ. 30-8-0.

మతిమునివిధములగు బంగారునగలు, వెండినగలు, రాళ్లు
చెక్కిననగలు, మున్నగునవి ఈకింద పేర్కొన్న వర్తకులవద్ద
దొరకును కొనువారికి క్యాటలాగులు ఉచితముగ పంపబడును.
సవరక ఇండియా జావలెరి మ్యూనుఫాక్చరీంగు కంపెనీ,
437, టంకనాలపేటి, సామకాదుపేట, మదరాసు.

The Southern India.
Jewellery Manufacturing Co.,
437, Sowcarpet, Madra

పాకెట్ లీవర్ వాచ్.

దీని క్రయము 6 బహుమతులతో 2-11-0.

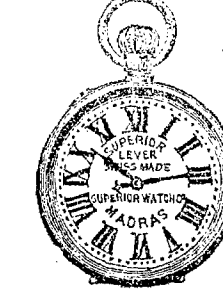
6 సంవత్సరములు గ్యారంటీ యివ్వబడును.
ఈ వాచ్ బల్వమైన లీవర్
పనితోలేక వాణ్యమైన యంత్ర
సామానులతో తయారై యివ్వబడే
మాత్రముగావచ్చియున్నది. కొంచె
మైనను వ్యత్యాసములేకుండా నది
యైన కాలక్రమము చూపించు
వాచి యిదియే, మిగల సుందర
మైనది. దీని 6 బహుమతుల వివరం.
1. వాణ్యమైన వేలిగడ్డ 2 పరిమళ
మైన అ-రసీసా, 3. సర్వాకార
మైన ఉంగరము, 4. గడియారపు
గొలుసు, 5. వివిధమైన స్టీలువిల్పు
6. విల్పులచూపెడు కంపోసు.
దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యారు నందు, మదరాసు.

దయచేసి ఈ విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించికోనుడు.
బి. ఆర్. వెంకటరమణ అందు కంపెనీ,
నం 7, కోపు వెంకటాచలయ్యారు నందు, మదరాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంచికలు వెలువడినవి.
ఇం దన్ని చేతముల చరిత్రయు సులభ మగు
భాషలో తగినసమతుల్యతతో కథలవలె వర్ణితమగును.
చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు (రమారమి 606
పుటలు) 6 సంచికలు, చందా రూ. 2-0-0-0
(పోస్టేజితో సహా). ప్రతేత రుసుములేదు. సం
స్కృతియు చందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.
తలయెవారు:- గా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం.పి.,
శింతాడిపేట, మద్రాసు. అని వ్రాయుడు.

సుపీరియర్ లీవర్ బ్యూయలువాచ్.
గొలుసుతో సహా ధర రూ. 2-0-0. పోస్టేజి 0-4-0.
దీనికి 5 సంవత్సరముల గ్యారంటీ గలదు.

ఈగడియారము డెవలపమిద
మాకంపెనీ చేరు ఎట్టనిదిగా
తో ముద్రపడి యుండును.
ఇది గా చుట కందమై తలదీగ
మును, డబ్బుప్రాప్త అను గ్లాసు
దోమునుగలిగి మొరటుపనులకు
దగియుండును. పెట్టెమాత్ర లో
భాగమున గ్యారంటీ చీటి అతి
కించి యుండును. సీమ నుండి
మాత్ర తయారుచేయబడినది. కాన నెవరియెద్దను జిక్కదు.
ఒకరోక్కరును తీయుదురను తలంపుతో తక్కువ వెలనంచు
తిమి. చాల కాలము పనిచేయునట్టి, స్వల్ప ధరగల గడి
యార మిదియొకటియేయని యనుభవంబున చెలియును ఇదివల
కనేక గడియారములు ఖర్చయి యోగ్యతాప్రశ్నముల నంది
యున్నది. ఒకటి తెప్పించి చూడుడు. మా పట్టణమున
కనేకులు కొని సంతసించినన, వేలుమాట లెందుకు ?
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మద్రాస్

మంచిమయము! వేనవేలు ఖర్చుపడినట్లు! వెనుక దొరుకవు!!
ఈపంచలు కొనువారికి, పంచ 1-కి ఆర్థలరాట్టులతో
కొర్రుని కొడంగడ్రలలాపము అను గ్రంథముకటి ఇవడు.

అనేక పంచలు కర్పణదీపంబు
వస్తులం ధరలు తగ్గించియున్నాము,
వాచకులారా! శృంగారమున్న
సాగరికతయొన్న గల మేలైనతనతో
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం
దముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినవి
పోగా మి. తొట్టి పంచెలమూకతో
యొన్నది. ఇందులో ఎరువు, తవ్వ,
అకువచ్చ, కోలా, మేకువర్చుం ఇత్యాదిరంగులు గలవి. క్లాజు
నీయమైనవి, త్వరపడుడు.
రీతిమారనిదివిన్న 2కి మార తెడలుగల పట్టుపంచ 1కి 2-0-0
తంచ 1-కి తపాలఖర్చులు 0-4-0
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలఖర్చులు ఇవారు.

టి. సీతారామ మొదలియార్,
3, కందపు మొదలిపేటి, తిరువల్లిక్కేర, మదరాస్.

విద్యోగకరమగు తెలుగు నవలలు.

తీలా లేక సు రేంద్రనగరము:- ఇందు శ్రీల మనోహర
ర్యము చాపలాదిగుణంబులు వర్ణించబడినది. రూ. 1 0 0
యశోధర-ఇం దొకయాదుగి తన మగనివెంకల యనురాగ
మనకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతస్థితికేవలము 0-12-0
మనోరమ-మగడు వేటకేగి రాక్షసునొద్ద జిక్కి కొన తు
సామర్థ్యంబుచే విడిపించి, శ్రీల వెండ్డిచేయను. 0-10-0
జగదేకరంధ-అన్నకై పడరానిపాట్లుపడి యున్నతస్థితి
కేవలము సామర్థ్యవతి కథ 0-10-0
నవనోదరవాంఛ-తమ్మునకు బుధితక కలహించినను
అన్న సహింపవలయు ననుటకు బోధించును. అ. 0-4-0
అత్తలారాట్టుమున కోర్కెనికోడంగడ్రలలాపము:-
అత్తలు కోడంగడ్రల వాధించు విధములగలది. అ. 0-2-0
పల్నాటివీరచరిత్రము:- మహాకవికి వాణ్యతతోము. అత్తిరాజు
ఉమాకాంతముగారి ఉపాధ్యాయులతో కూడినది 1-0-0
వలయు వారు:- కల్లూర్ బుక్ డిప్లో,
6, వెంకటేశ్వర శ్రీపేటి, సామకాదుపేట, మదరాస్.

లక్ష్మీకర తాంబూల మాత్రలు.

యిందుకస్తూరి, పచ్చకర్పూరము, వంతుమపువ్వు, బం
గారు వెండిరేకులు, మొదలగు విలువగల వస్తువులతో తయారు
చేయబడినవి గనుక మిక్కిలిమనాసన, పరిమేళము, మనోహ
రముగలిగి యున్నవి. యివి తాంబూలములొగాని, విడిగా
గాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని- అజీమ, వాయుభ్ర, జలుబు,
అగ్నిమాంద్యము, శీతలము, దగ్గు, శీతభేదము, జ్వరము, జల
కోమము, చిన్నబిడ్డగుణము, మొదలగు దుర్గుణములను రాని
ర్యకు, నిర్మూలించి మంచిబలమును ఉపాసని, ధాతుప్రప్తిని కలి
గించుటలో అద్భుత చాకచక్యములను చూపించు చున్నవి.
సర్వజనోపయోగము కొరకు వేల మిగల తక్కువగా నిర్మ
యించ బడినవి. పరిశీలించండి. 1 సీసా వెల రూ. 0-4-0.
6 సీసాలగు 1-4-0. వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
జిల్ల విజయ గుటికలు:- యివి సమస్తవైద్యములు,
పులితేపులు, అజీర్ణము, మలబద్ధము, కొద్ది ద్వేషము, కడుపు
బ్బరము, నోప్పి, వమనము, నోటసిరూకులు, గుండెలమంట,
మొదలగువాటిని వారించి మంచిఆకలిని తీవ్రతీని కలిగిం
చును. 25 మాత్రలు. డబ్బీ రూ. 0-8-0
వి. పి. అందుకో. అయ్యశ్రేణసమాజం.
పోందూరు-గుంటూరుజిల్లా